

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 8 DECEMBRE 2022

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 8 DECEMBER 2022

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 20 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 14.20 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:

Alexander De Croo.

01 Ordre du jour

01 Agenda

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 7 décembre 2022, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 7 december 2022 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

02 Renvoi d'un amendement en commission

02 Verzending van een amendement naar een commissie

J'ai reçu un amendement au projet de loi portant l'octroi d'une deuxième prime fédérale d'électricité et de gaz, n° 3016/1.

Ik heb een amendement ontvangen op het wetsontwerp houdende toekenning van een tweede federale elektriciteit- en gaspremie, nr. 3016/1.

Je vous propose de renvoyer cet amendement en commission de l'Énergie, de l'Environnement, et du Climat (art. 93, n° 1, du Règlement).

Ik stel u voor het amendement te verzenden naar de commissie voor Energie, Leefmilieu, en Klimaat (art. 93, nr. 1, van het Reglement).

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (Nee)
Aldus wordt besloten.

Questions

Vragen

03 Samengevoegde vragen van

- Yngvild Ingels aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het onderhandelingscomité voor de politiediensten" (55003038P)
- Ortwin Depoortere aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De onderhandelingen met de politievakbonden" (55003043P)
- Vanessa Matz aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het incident tijdens de sectorale onderhandelingen bij de politie" (55003048P)

03 Questions jointes de

- Yngvild Ingels à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le comité de négociation pour les services de police" (55003038P)
- Ortwin Depoortere à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les négociations avec les syndicats de police" (55003043P)
- Vanessa Matz à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'incident survenu lors des négociations sectorielles au sein de la police" (55003048P)

03.01 Yngvild Ingels (N-VA): Mijnheer de premier, vorige week stond ik hier ook al om u te ondervragen over het overleg met de politievakbonden. U hebt hen na de grote manifestatie van 28 november ontvangen op uw kabinet. Ik heb u toen gezegd dat u een groot probleem had, omdat de politie geen vertrouwen meer heeft in u en uw ploeg. Nu sta ik hier weer, omdat uw probleem alleen maar groter lijkt te worden.

Vanmorgen heb we allemaal de uiteenzetting van meester Uyttendaele kunnen volgen. Het moet gezegd worden dat een onderhandelingscomité van de politiediensten geen vrijblijvend theekransje is. Daar zijn regels aan verbonden en die regels zijn klaar en duidelijk. Het voorzitterschap van zo'n onderhandelingscomité moet door de minister van Binnenlandse Zaken of door een gemachtigd afgevaardigde worden waargenomen, samen met de minister van Justitie of diens gemachtigd afgevaardigde. De ministers kunnen zich dus wel degelijk laten vervangen door een gemandateerde vertegenwoordiger.

Daar knelt nu net het schoentje, mijnheer de premier, want op het overleg van 28 november zou minister Van Quickenborne hebben gezegd dat hij zich niet gebonden voelde door het loonakkoord, aangezien hij het protocol niet zelf had ondertekend. Hij werd echter geconfronteerd met het bewijs van het tegendeel. De afgevaardigde van Justitie had wel degelijk mee onderhandeld en het protocol ondertekend. Dat betwist uw vicepremier echter.

Ik heb dus maar één vraag voor u, mijnheer de premier, een vraag die ik vorige week ook stelde, maar die onbeantwoord bleef. Heeft uw minister van Justitie via een gemandateerde vertegenwoordiger de onderhandeling gevoerd en het protocol ondertekend of niet?

03.02 Ortwin Depoortere (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer eerste minister, op 28 november trokken meer dan 12.000 politieambtenaren door de straten van Brussel in reactie op de eenzijdige opzegging door deze regering van het sectoraal akkoord, afgesloten met uw beide ministers: mevrouw Verlinden, de minister van Binnenlandse Zaken, en de heer Van Quickenborne, de minister van Justitie.

Tijdens de vergadering van het onderhandelingscomité met de vakbonden op diezelfde dag heeft uw minister van Justitie een nogal bizarre en krasse uitspraak gedaan, zo blijkt, namelijk dat hij dat sectoraal akkoord nooit heeft ondertekend. Meer nog, hij beweerde dat de handtekening op het protocol afkomstig is van een kabinetsmedewerker die geen mandaat had om hem te vertegenwoordigen. Minister Van Quickenborne zou op die vergadering gezegd hebben: "Wie is die gast?" U zult zich dat nog herinneren, want u zat erbij. Met "die gast" bedoelde hij een medewerker die in de voorbije jaren aan maar liefst 70 vergaderingen met de vakbonden had deelgenomen namens Justitie. Die gast staat in tientallen e-mails vermeld als contactpersoon

van het kabinet van Justitie. Die gast heeft het sectoraal akkoord mee ondertekend.

De vakbonden zijn woest en nemen dat niet, terecht. Vanmorgen hebben ze een persconferentie gehouden met een eminent advocaat, meester Marc Uyttendaele, u welbekend. Ook bij uw socialistische regeringspartners is hij ongetwijfeld bekend.

Er is namelijk een probleem. Wettelijk gezien kan een minister zich laten vervangen door een afgevaardigde, maar dan moet dat worden vastgelegd in een akte. Er zijn dus maar twee mogelijkheden. Ofwel is er geen akte, desgevallend heeft minister Van Quickenborne gelijk, maar dan is er sprake van schrieftevervalsing door een van zijn medewerkers, ofwel is er toch een akte en dan liegt minister Van Quickenborne, maar dan rijst de vraag waarom de regering een wettelijk correct ondertekend sectoraal akkoord verbreekt.

Mijnheer de premier, ik vraag de nodige duidelijkheid in de warboel die nu al decennia duurt.

03.03 Vanessa Matz (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, ne trouvez-vous pas que cela fait un peu beaucoup dans le dossier police? Le gouvernement entretient systématiquement le flou sur une situation déjà caractérisée par une rupture de la confiance depuis plusieurs mois.

Le coup de théâtre, c'est la conférence de presse de ce matin de trois syndicats de police, qui dénoncent le fait que le ministre de la Justice – votre ministre de la Justice – aurait dit le 28 novembre, en marge de la manifestation de la police, qu'au fond, il ne se sentait pas lié par l'accord sectoriel puisque c'était un délégué qui avait signé l'accord et qu'il n'avait pas mandaté ce délégué.

Franchement, cela fait vraiment beaucoup! Lorsque vous dites que la sécurité est une priorité, lorsque, la semaine dernière, ainsi que les semaines précédentes, vous n'avez cessé de répéter devant la Chambre que la sécurité est votre priorité absolue, permettez-nous, nous aussi, d'en douter sérieusement. Cela vous paraît-il sérieux? Déjà que cet accord a été reporté, alors qu'il était attendu pour début janvier. On nous a alors expliqué que le report était dû à des problèmes budgétaires, comme si ces problèmes budgétaires étaient inconnus au moment de la signature de l'accord sectoriel!

Nous aimerions, avec les syndicats, que vous fassiez toute la transparence sur les documents qui ont été émis, sur le mandat ou l'absence de mandat de cette personne lors de ces négociations sectorielles. Nous aimerions que vous nous disiez si, effectivement, le ministre de la Justice n'est pas lié par cet accord parce qu'il n'aurait pas mandaté cette personne. Il est important que vous fassiez toute la transparence sur cette affaire, pour tenter de rétablir un tantinet la confiance avec les services d'ordre, que vous n'épargnez vraiment pas dans ce dossier!

03.04 Eerste minister Alexander De Croo: Er werd een engagement getekend op 28 januari tussen de minister van Binnenlandse Zaken en twee van de vier vakbonden. Het document Protocol 537-1 van 28 januari werd daarna getekend door de voorzitter van het onderhandelingscomité. Die handtekening van de voorzitter van het onderhandelingscomité bevestigt het engagement dat de minister is aangegaan.

Achteraan dat document staan een aantal handtekeningen van de overheden, van vertegenwoordigers van de overheid, van vertegenwoordigers van vakbonden. Die handtekening is een kennisname van het feit dat het engagement van de minister van Binnenlandse Zaken wordt bevestigd. Dat is wat het procedureel is. Men probeert daar nu iets groters van te maken. Bij de handtekeningen van de vakbonden staan twee handtekeningen voor akkoord en er staan ook twee handtekeningen voor non-akkoord. Zij zijn het eigenlijk niet eens met wat in het document staat. Die handtekeningen geven eigenlijk aan dat de procedure gevolgd is.

Madame Matz, vous dites: "Vous créez un certain flou." Par rapport aux décisions que le gouvernement va prendre, ce qui importe, c'est la façon dont le gouvernement va traduire cet engagement de la ministre.

Er wordt extra 140 miljoen euro besteed voor de verhoging van de lonen van de politiediensten. In vergelijking met de rest van de bevolking, die vandaag geconfronteerd wordt met een nulnorm boven op de indexering, is dat een zeer significante verhoging. Voor bijvoorbeeld een aspirant komt dat neer op 140 à 150 euro netto per maand meer. Die zeer concrete engagementen die wij tijdens het conclaaf hebben genomen, zullen worden vertaald in de nodige wetgevende instrumenten.

Daarnaast hebben we ook beslissingen over de maaltijdcheques genomen ter uitvoering van wat de vorige minister had vooropgesteld. Vanaf 1 november kunnen de politieagenten rekenen op maaltijdcheques. Dat betekent dat er 120 euro netto per maand boven op hun loon komt.

Het is juist dat de regering heeft beslist om het NAVAP-systeem, het systeem van non-activiteit voorafgaand aan het pensioen, wat in feite een verlofstelsel is, geleidelijk te laten uitdoven. Dat verlofstelsel zal tegen 2030 zijn uitgedoofd. Belangrijk is dat de beslissing van de regering tijdens het conclaaf voor 100 % past bij het onderhandelingsmandaat dat de regering aan de minister van Binnenlandse Zaken had gegeven. De bevoegde minister heeft vervolgens onderhandeld en daar zijn bepaalde engagementen en afspraken uit voortgekomen. Essentieel is uiteindelijk de manier waarop een en ander vertaald wordt in de nodige KB's en in de nodige wetgevende aktes.

Men probeert daar nu op de een of andere manier de minister van Justitie bij te betrekken, maar men moet een verschil maken tussen het inhoudelijke, datgene waartoe de minister van Binnenlandse Zaken en haar onderhandelingspartners zich hebben geëngageerd, en het procedurele. De handtekeningen hebben te maken met de procedure.

03.05 Yngvild Ingels (N-VA): Mijnheer de premier, ik had echt wel meer van u verwacht. In de regelgeving staat letterlijk dat het voorzitterschap van zo'n onderhandelingscomité wordt waargenomen door de minister van Binnenlandse Zaken samen met de minister van Justitie. Ik vind dat niet uit, dat staat letterlijk in de reglementaire teksten.

Er zijn dus slechts twee opties. Ofwel was de man die daar voor Justitie aanwezig was gemandateerd en dan is de regering wel degelijk gebonden door het loonakkoord. U besliste echter een maand later om het niet uit te voeren en gooide uw minister van Binnenlandse Zaken onder de bus. Ofwel was de man niet gemandateerd en dan is er nu een probleem, niet alleen met dit protocol maar ook met 50 andere, want dan was hij al sinds 2020 niet gemandateerd.

Hoe men het ook draait of keert, er is wel degelijk een probleem. Meester Uyttendaele spreekt over de verbijssterende lichtheid van de waarde van het politieke woord. Er is dus slechts één conclusie: uw regering is onbetrouwbaar, met Vivaldi is er nul zekerheid, over geen enkel akkoord.

03.06 Ortwin Depoortere (VB): Mijnheer de eerste minister, ik stel vast dat u de woorden weerlegt die minister Van Quickenborne heeft uitgesproken op die vergadering, namelijk "wie is die gast". U spreekt dat niet tegen, waarvan akte.

De geloofwaardigheid van uw antwoord is echter even groot als die van het gevoerde veiligheidsbeleid, namelijk zero, nul, nada. Terwijl de politie en andere veiligheidsdiensten het beste van zichzelf geven, stapelen de blunders zich op. In plaats van te zorgen voor een echt veiligheidsbeleid, lanceerde de minister van Justitie hier vorige week nog een supersnelrecht, waarvan tot nu toe niets op papier staat, waarvan tot nu toe nog niets concreet is gemaakt. In plaats van te zorgen voor een echt veiligheidsbeleid verbreekt deze regering de beloftes die ze deed aan de politievakbonden.

Het is voor het Vlaams Belang en voor de inmiddels meer dan 15.000 ondertekenaars van onze petitie duidelijk: deze minister van Justitie moet ontslag nemen. Dan pas kan er werk gemaakt worden van een echt veiligheidsbeleid.

03.07 Vanessa Matz (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, la réponse que vous venez de faire, je suppose que c'est une grande blague collective! Que vous riez de nous, ici au Parlement, passe encore! Mais que vous riez des syndicats et surtout des personnes et des citoyens qui, tous les jours, sont protégés par ces policiers, je trouve cela vraiment indécent!

Vous faites une pirouette en focalisant sur la ministre de l'Intérieur, alors que vous savez pertinemment que l'accord doit être cosigné par les deux ministres. Vous parlez de procédure et vous vous embourbez dans des explications qui ne tiennent pas la route en concluant que le fond de l'accord est bon. Sauf que le fond de l'accord doit être exécuté début janvier. C'était cela l'engagement et pas quand vous le souhaitez! Arrêtez de faire de la communication!

Je m'adresse au groupe MR qui fait aussi de la communication en demandant l'exécution de l'accord. C'est au gouvernement que vous devez le dire et c'est au sein du gouvernement que vous devez défendre cette position, celle des policiers et de la sécurité de la population.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 **Samengevoegde vragen van**

- Karin Jiroflée aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "Het gegeven dat er dit jaar al 22 vrouwenmoorden werden geregistreerd in ons land" (55003040P)

- Goedeke Liekens aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De strijd tegen femicide" (55003044P)

- Séverine de Laveleye aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De strijd tegen femicide" (55003053P)

- Laurence Zanchetta aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De strijd tegen femicide" (55003059P)

04 **Questions jointes de**

- Karin Jiroflée à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Nouveau démocratique) sur "Les 22 féminicides déjà enregistrés dans notre pays cette année" (55003040P)

- Goedeke Liekens à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La lutte contre les féminicides" (55003044P)

- Séverine de Laveleye à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Nouveau démocratique) sur "La lutte contre les féminicides" (55003053P)

- Laurence Zanchetta à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Nouveau démocratique) sur "La lutte contre les féminicides" (55003059P)

04.01 **Karin Jiroflée** (Vooruit): Mijnheer de eerste minister, angst voor de partner, thuis niet veilig zijn en uiteindelijk sterven door huiselijk geweld: het is de realiteit voor te veel vrouwen in ons land.

Vorig weekend werden wij opnieuw geconfronteerd met pijnlijke voorbeelden. Een moeder werd vermoord door haar partner, samen met haar vijfjarige dochter. Een grootmoeder werd vermoord door haar ex-partner met een zwaard, terwijl haar kleindochter toekeek. Zo zijn er veel verhalen, te veel verhalen, allemaal even indringend, allemaal even onacceptabel, en toch blijft het gebeuren.

De media telden dit jaar al 22 gevallen van femicide, vrouwen vermoord enkel en alleen omdat zij vrouw zijn. Het echte getal kennen wij niet, maar daar heeft de regering ondertussen werk van gemaakt: ze zal er voor zorgen dat alle slachtoffers voortaan de erkenning krijgen die ze verdienen. Vanaf dit jaar worden de gevallen van femicide structureel geteld, zodat nooit meer een verhaal verloren gaat.

Slachtoffers tellen, is echter nooit genoeg. In de verhalen ziet men waar de maatschappij faalt. We moeten meer doen om de slachtoffers te beschermen. Te vaak is de dader een bekende van de politie, zijn er al incidenten geweest en hebben vrouwen al een poging gedaan om een onveilige situatie te ontvluchten. Vooruit pleit voor een beter en nauwer samenspel tussen politie, parket en Welzijn. Te vaak weet de politie dat er iets grondig mis is, maar ageert zij niet. Slachtoffers zijn soms gewoon te angstig om zelf een klacht in te dienen. Wachten is dus niet langer een optie.

Mijnheer de eerste minister, hoe zult u ervoor zorgen dat die meest kwetsbare mensen daadwerkelijk en proactief hulp krijgen?

04.02 **Goedeke Liekens** (Open Vld): Premier, collega's, mag ik alstublieft een moment van ingetogenheid vragen, zodat u kunt luisteren en huiveren.

Anita, Julienne, Rosa, Yohanne, Lucia, Lamia, Candice, Flavienne, Magali, Coline, Sandra, Marly, Véronique, Khadouj, Madisson, Ann, Delphine, Meryeme, Teresa, Myriam, Cennet en Heidi. Achter elk van die namen schuilt iemands dochter, een moeder, een vriendin of een buurvrouw die dit jaar het leven liet. Ze stierven niet in een ongeval of omdat ze ziek werden, maar omdat ze werden vermoord. Ze werden vermoord door hun

zogenaamde geliefde, lief of man. Ze werden vermoord door degene die hen het liefste zou moeten zien: hun partner of ex-partner.

22 vrouwen zijn tot dusver zo vermoord dit jaar. Vergis u niet, dat komt niet zomaar omdat ze een vrouw zijn, maar omdat ze iemands vrouw zijn. Het is het gewelddadige gevolg van iemands bezit te zijn en van een drang tot overheersing. Sommige mannen denken immers echt zo. U ziet aan de lijst van namen dat het fenomeen over alle culturen en klassen heen gebeurt. Er zijn namelijk ook witte, hoogopgeleide mannen die niet kunnen verdragen dat hun partner zelf beslist of ze weggaat of bij hem blijft.

Mijnheer de premier, ik weet dat u deze zaak genegen bent en dat er al veel gebeurt. Het is echter duidelijk dat er nog niet genoeg gebeurt. De strafmaat werd verhoogd naar levenslang, maar die straf komt er pas nadat iemand al werd vermoord. We kennen ook de risicofactoren, zoals mijn collega zei.

Mijnheer de premier, wat zijn de initiatieven die deze regering zal nemen om femicide verder te bestrijden?

04.03 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, ce week-end, deux femmes ont encore trouvé la mort sous les coups de leur conjoint ou leur ex-conjoint. Une des deux était enceinte, et son enfant de cinq ans a aussi été tué. L'enfant de l'autre victime a, *in extremis*, réussi à s'échapper.

Vingt-deux féminicides ont déjà été enregistrés cette année. Je remercie Mme Liekens d'avoir mis des noms sur ces chiffres. Ce ne sont évidemment pas que des statistiques.

L'année dernière, il y a aussi eu 22 victimes. Je vous passe les statistiques des années précédentes. Ce n'était pas beaucoup plus réjouissant. Ce qu'il est important de savoir, c'est qu'en Belgique, environ tous les quinze jours, un homme tue sa compagne ou son ex-compagne. Comme nous ne sommes que mi-décembre, à ce rythme, le bilan n'est probablement pas clôturé pour cette année.

Monsieur le premier ministre, on sait les efforts que votre gouvernement fait en la matière. Vous nous les rappellerez certainement; cependant, je voudrais les rappeler moi-même, car il importe de dire ce qui se fait. La secrétaire d'État travaille avec le ministre de la Justice à une loi – la première loi en Europe – sur les féminicides, qui permet de mieux documenter, mais aussi de mieux prendre en charge les victimes.

Un plan national contre les violences de genre a également été mis en place. Ce sont 200 mesures contre les violences, impliquant 17 ministres et secrétaires d'État impliqués dans la protection des femmes et de leurs enfants. Évidemment, ces 200 mesures ne portent pas uniquement sur les féminicides, mais on sait que les féminicides sont les formes les plus violentes des violences de genre. Au cours des années qui précèdent, il y a souvent beaucoup de souffrances pour les femmes et pour leurs enfants, mais aussi beaucoup d'indices que la situation n'est pas maîtrisée. Le monitoring de ce plan est en cours.

Les épisodes de ce week-end nous rappellent qu'il y a encore des dysfonctionnements. On se demande où en est la formation des policiers; c'est dans le plan mais on n'a pas encore de réponse concrète. Où en sont les procédures de signalement? Sont-elles réellement effectives? Les commissariats ont-ils les moyens de l'accueil?

Monsieur le premier ministre, en fait-on assez? Va-t-on assez vite?

04.04 Laurence Zanchetta (PS): Monsieur le premier ministre, permettez-moi d'être répétitive, je crois que le jeu en vaut la chandelle.

À Termonde, ce samedi, une femme de 28 ans, enceinte, a été assassinée par son compagnon, qui a également tué son fils de 5 ans. À Marke, ce dimanche, une femme de 52 ans, a été assassinée par son ex-partenaire. La petite-file de la victime a pu s'enfuir à temps.

Il s'agit de deux femmes tuées par leur compagnon ou ex-compagnon. Cela porte à 22 le nombre de femmes tuées cette année par leur partenaire ou leur ex-partenaire parce qu'elles sont des femmes. Mais il y a aussi toutes celles dont l'issue tragique n'a pas été relatée par les médias et qui ne figurent pas dans ces tristes statistiques, toutes celles qui ont perdu la vie en taisant leur fardeau.

Il y a aussi tous ces enfants qui sont meurtris par les violences dont ils ont été spectateurs ou victimes, comme à Marke, ou qui ont perdu la vie, comme à Termonde.

Ces meurtres de femmes sont des féminicides, pas des drames, pas des crimes passionnels, pas des disputes qui tournent mal comme on l'entend encore, mais bien des féminicides.

Nous ne comptons plus les questions que l'on pose à ce sujet car à chaque fois, on espère que cela ne va plus arriver. À chaque fois, on espère que notre société sera enfin à même de mieux protéger ces femmes, de mieux appréhender le danger qu'elles courent et d'empêcher ces meurtres.

Monsieur le premier ministre, on sait que le fait de prévenir les féminicides requiert une quantité de mesures allant de l'éducation à la protection des victimes jusqu'à la poursuite des auteurs. C'est complexe et pourtant, les pouvoirs publics accompagnés de la société civile et des associations de terrain doivent y arriver.

Le gouvernement va déposer un projet pour recenser les féminicides et un plan d'action contre les violences de genre est sur la table. Les mesures doivent à présent être mises en œuvre.

Monsieur le premier ministre, où en est-on? Quelles sont les failles qui font que nous n'avons pas encore été en mesure de protéger ces femmes?

04.05 Eerste minister **Alexander De Croo**: Collega's, ik dank u voor de vragen.

Partnergeweld en feminicide zijn maatschappelijke problemen, die ons allemaal raken en die jammer genoeg veel te veel partners raken. Gelukkig is de tijd voorbij dat die problemen togedekt bleven en dat mensen er niet over durfden te spreken. Voorbij is ook de tijd – gelukkig maar – dat ze voor politie en Justitie niet altijd de eerste prioriteit waren en ook niet als dusdanig werden aangezien. Vandaag zijn ze zowel voor politie als Justitie een absolute topprioriteit.

Ook in het beleid van de regering is dat het geval. Ik wil een aantal voorbeelden geven van beleidsinitiatieven in dat verband. Ten eerste bestaat er vandaag in elk parket een magistraat die voor dat domein de referentie is volgens het concept van de referentiemagistraat.

Ten tweede werden er bij de verschillende parketten ook vijftien extra criminologen aangeworven om het probleem beter te kunnen opvolgen en onderzoeken, alsook om het beleid en vooral de preventie te verbeteren.

Ten derde werken we vandaag met een proefproject rond levensbedreigende stalking, waarbij personen die zich bedreigd weten door stalking en slachtoffer van geweld kunnen worden, een speciaal toestel krijgen, waarmee ze heel snel kunnen melden, wanneer ze zich niet veilig voelen. De resultaten van dat project in Oost- en West-Vlaanderen zijn heel positief en dat succesvol project zal over het hele land worden uitgerold.

Ten vierde werken wij vandaag met het concept van het tijdelijke huisverbod, dat het voor het parket mogelijk maakt om onmiddellijk een huisverbod in te stellen en dat op heel korte termijn te verlengen.

Ten vijfde wordt in het nieuwe Strafwetboek de dood van een partner steeds als moord gekwalificeerd, waarvoor de hoogste strafmaat geldt, des te meer wanneer daarbij minderjarige kinderen aanwezig zijn.

Comme cela a déjà été dit, l'élaboration d'une loi-cadre spécifique pour lutter contre le féminicide est prévue et sera soumise au Parlement. Il est important d'encadrer séparément ce phénomène au niveau juridique car cela témoigne du fait qu'il s'agit d'une priorité absolue pour ce gouvernement et la société.

Laat het duidelijk zijn, we moeten dit aanpakken binnen alle geledingen. Dit is een prioriteit voor iedereen die actief is in de veiligheidsdiensten, maar ook in de maatschappelijke diensten. Dat wil zeggen dat men een samenwerking nastreeft tussen de federale regering, de deelstaatregeringen, de gemeentelijke instanties en ook de vele sociale instanties. De enige oplossing is een ketenbenadering. Dat betekent dat het voor iedereen duidelijk moet zijn dat dit een absolute prioriteit is: in de federale regering voor de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Justitie en de staatssecretaris van Gelijke Kansen, maar eigenlijk is dit voor elk lid van

de regering een absoluut prioritair thema.

Wij kunnen als maatschappij niet aanvaarden dat gewoon de partner van iemand zijn een reden is om aan geweld te worden blootgesteld, dat dit een reden is om te vrezen voor zijn of haar leven. Dat is in ons land jammer genoeg nog veel te vaak het geval. Recente situaties tonen dat aan.

Wij kunnen dat als maatschappij niet aanvaarden. Dit is voor ons als overheid een prioriteit en dat moet het voor iedereen in ons land zijn. Iedereen in ons land moet de mogelijkheid hebben om bij de minste tekenen van partnergeweld of feminicide tussenbeide te komen om te vermijden dat de zaken uit de hand lopen.

04.06 Karin Jiroflée (Vooruit): Mijnheer de premier, ik ben het helemaal eens met de ketenbenadering. De voorbeelden die u gaf met betrekking tot het Strafwetboek komen trouwens regelrecht uit de resolutie die we met het adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie bijna Kamerbreed hebben aangenomen.

Ik hou echter mijn hart vast, want het jaar is nog niet voorbij. Ook vandaag zijn er vrouwen in nood, vrouwen die om zich heen kijken voor steun. Een sterke overheid moet voor hen klaarstaan. Er stierven dit jaar wellicht al 22 vrouwen, maar een veelvoud van hen verkeert in nood. Alleen met een structurele aanpak brengen wij hen in veiligheid, zoals u ook zegt.

Ik ga niet alle namen opsommen – mevrouw Liekens heeft dat prachtig gedaan – maar hun verhalen vertellen ons dat stilzitten en niets doen geen optie is. We zijn er echt nog niet, collega's. Er is meer nodig. Vooruit zal altijd klaar staan om de kwetsbaren te beschermen.

04.07 Goedele Liekens (Open Vld): Mijnheer de premier, ik ben blij te vernemen dat de regering nog een versnelling hoger zal schakelen in de strijd tegen vrouwenmoord.

U zegt dat het een zaak van ons allemaal is. Dat klopt helemaal. Er is een mentaliteitswijziging nodig en daar hebben we allemaal mee te maken. Daarom neem ik ook bewust het woord vrouwenmoord in de mond, want we moeten nadenken over ons woordgebruik. Aan huiselijk geweld vind ik niet veel huiselijks. Bij passionele moord is er geen sprake van passie, maar wel van agressie. In 'familiedrama' zit 'familie', maar als ik het woord familie hoor, dan denk ik aan gezellig en knus.

We moeten dus echt spreken over moord en vrouwenmoord. Zo tonen we dat we die zaken heel ernstig nemen. Laten we daar met zijn allen aan werken.

04.08 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses. Le fait que ce soit le premier ministre qui réponde à nos questions est en soi un signal important. Certains de vos collègues n'étaient pas présents aujourd'hui, mais il est important qu'un premier ministre assume et représente l'importance donnée à la lutte contre les violences faites aux femmes et contre les violences intrafamiliales dans notre pays.

Je l'avais dit moi-même et vous l'avez confirmé: on sait que ce gouvernement a donné une priorité importante à la lutte contre ces violences. Ceci étant, on parle des violences faites aux femmes et des violences intrafamiliales encore trop souvent dans ce Parlement. En effet, une vraie lutte contre les violences, ce n'est pas seulement un beau plan avec 200 merveilleuses mesures et une future loi. Il faut réellement que cela soit une priorité, et il faut s'en donner les moyens. À ce titre-là, je crois que c'est réellement une priorité. Mais nous allons devoir être encore un peu plus circonspects, et j'attends vraiment le résultat du monitoring dans les semaines à venir. En effet, on sait qu'il y a encore des lacunes. Il va falloir que votre gouvernement, sous votre impulsion et celle de la secrétaire d'État, continue à faire encore plus d'efforts.

04.09 Laurence Zanchetta (PS): Monsieur le premier ministre, ce mardi, le Canada a commémoré la tuerie survenue il y a 33 ans à l'école polytechnique de Montréal. Ce jour-là, 14 femmes ont été tuées par un homme parce qu'elles étaient des femmes. Tuer une femme parce qu'elle est une femme est abject. Lever la main sur une femme parce qu'elle est une femme est ignoble. L'alarme anti-harcèlement doit être déployée dans l'ensemble du pays et l'utilisation, par la police, de l'outil d'évaluation des risques doit se généraliser. Il faut continuer à sensibiliser, à former, comme vous l'avez dit. Il faut mobiliser les autorités policières et judiciaires. Il faut définir et recenser les féminicides de manière officielle en mettant en place un observatoire, et cela pour pouvoir agir plus efficacement.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Samengevoegde vragen van

- Reccino Van Lommel aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De garanties inzake de bevoorradingszekerheid" (55003041P)
- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE en de continuïteit van de energievoorziening" (55003042P)
- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De continuïteit van de energievoorziening" (55003046P)
- Jean-Marie Dedecker aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE en de garanties inzake bevoorradingszekerheid" (55003047P)
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "ENGIE en de bevoorradingszekerheid" (55003049P)
- Bert Wollants aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De bevoorradingszekerheid" (55003051P)
- Benoît Piedboeuf aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De continuïteit van de energievoorziening" (55003052P)
- Leen Dierick aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De bevoorradingszekerheid" (55003054P)
- Christian Leysen aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De bevoorradingszekerheid" (55003055P)
- Kris Verduyckt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De energiebevoorradingszekerheid" (55003057P)
- Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De energiebevoorradingszekerheid" (55003060P)

05 Questions jointes de

- Reccino Van Lommel à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les garanties en matière de sécurité d'approvisionnement" (55003041P)
- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE et la sécurité d'approvisionnement" (55003042P)
- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La sécurité d'approvisionnement énergétique" (55003046P)
- Jean-Marie Dedecker à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE et les garanties en matière de sécurité d'approvisionnement" (55003047P)
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "ENGIE et la sécurité d'approvisionnement" (55003049P)
- Bert Wollants à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La sécurité d'approvisionnement" (55003051P)
- Benoît Piedboeuf à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La sécurité d'approvisionnement énergétique" (55003052P)
- Leen Dierick à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La sécurité d'approvisionnement" (55003054P)
- Christian Leysen à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La sécurité d'approvisionnement" (55003055P)
- Kris Verduyckt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La sécurité d'approvisionnement énergétique" (55003057P)
- Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La sécurité d'approvisionnement énergétique" (55003060P)

05.01 **Reccino Van Lommel** (VB): Mijnheer de premier, mevrouw de minister, we hebben tijd, *on a du temps*, de bevoorradingszekerheid is niet in het gedrang. Dat is zowaar het mantra dat u hier in de afgelopen jaren met een uitgestreken pokerface heeft verdedigd. U bent effectief aan het pokeren. Van de energietransitie dacht u dat die met een vingertip geregeld zou worden en dat het buitenland wel zou bijspringen. U sluit onze kerncentrales om dan te rekenen op kernenergie uit de buurlanden. U ontpopt zich tot weerman met het doen van temperatuurvoorspellingen voor de komende winters. Morgen bent u er dan weer met meer weer.

Het ergste van al is dat dit allemaal niet uit de lucht komt gevallen, dit stond in de sterren geschreven. Ik zeg dit al drie jaar, maar elke keer opnieuw hebt u dat weggewuifd. U hebt gegokt en verloren. Het resultaat is ongebreidelde improvisatie, wat kunst- en vliegwerk, om dan fier naar het Parlement te komen, zoals kinderen

die een knutselwerkje in elkaar hebben gestoken. Ondertussen werd er onherstelbare schade aangericht, werd duidelijk dat het afschakelplan misschien wel geactiveerd zal moeten worden, gaan we werkende kerncentrales sluiten en moet de nu al onbetaalbare energie dan ook maar in de toekomst onbetaalbaar blijven. Dat is het sociale gelaat van deze vivaldiregering.

Voor de zoveelste keer, premier, zult u met hangende pootjes naar Parijs moeten gaan, met het risico om weer naar huis te moeten keren met lege handen. U leeft bij hun gratie en dat heeft u te danken aan uzelf, aan het getreuzel van uw regering. Hoe gaat u dat oplossen? Wat gaat u doen opdat in 2025 het licht niet zal doven?

05.02 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, madame la ministre, nous sommes le 8 décembre 2022 et il n'y a toujours pas d'accord avec ENGIE sur la prolongation de Tihange 3 et de Doel 4. Rappelons qu'ENGIE avait demandé qu'un choix de prolongation, pour être viable, soit posé avant fin 2020! Rappelons que votre accord de gouvernement d'octobre 2020 promettait une décision avant novembre 2021! Rappelons qu'en mars, puis en juillet 2022, vous annonciez qu'il y avait un accord pour négocier un accord! À ce jour, rien! Il faut quand même le dire. Le seul agenda que vous parvenez à respecter dans ce domaine, malheureusement, c'est celui de l'extinction des réacteurs.

Des inquiétudes de plus en plus grandes se font sur l'hiver 2025-2026. Cela fait un moment que nous les avons. On voit que d'autres, notamment au sein du gouvernement, commencent à les relayer – et c'est tant mieux. On commence à entendre des solutions un petit peu en mode football panique, parfois d'Ecolo-Groen, paraît-il, consistant à jouer au yoyo avec des travaux de maintenance des réacteurs pour économiser du combustible et peut-être gagner quelques mois ou quelques années. Ce n'est pas très sérieux. En tout cas, j'espère que ce n'est pas sérieux. ENGIE a eu l'occasion de vous le dire. Une centrale nucléaire, ce n'est pas comme une usine de chewing-gum avec des boutons on/off. Cela ne marche pas comme ça. C'est impossible. Ce sont des politiques qui se programment pour des paquets de dix ou vingt ans. Ce sont des choix qui s'opèrent à long terme. Ce gouvernement, comme le précédent d'ailleurs, n'offre aucune prévisibilité énergétique sérieuse.

Mes questions sont aussi simples que dramatiques. Où en sont les négociations avec ENGIE sur les deux réacteurs? Allez-vous enfin aboutir avant le 31 décembre ou allez-vous, une fois de plus, tenter de nous faire avaler un énième report? Comment est-il possible que ce gouvernement s'aperçoive en décembre 2022 que garantir de l'électricité à tout le monde en 2025 sans réacteur nucléaire pourrait peut-être constituer un problème? Dans ce cas-là, que dites-vous à nos entreprises et à nos concitoyens pour leur promettre qu'à l'hiver 2025-2026, ils ne devront pas s'éclairer à la bougie?

05.03 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, lors de son entrée en fonction, votre gouvernement avait promis qu'il n'y aurait pas d'augmentation du prix de l'énergie. Résultat: les prix ont explosé. Votre gouvernement avait juré qu'aucun problème d'approvisionnement en énergie ne se poserait. Vous encore, madame la ministre, vous tweetiez voici quelques mois: "Soyez rassurés: il n'y a aucune inquiétude, il n'y aura pas de problème." Résultat: il n'en est rien. Des incertitudes majeures se confirment pour les hivers à venir.

Pourtant, nous sommes plusieurs à vous avoir mis en garde à de multiples reprises à propos des risques que ferait courir à la Belgique une dépendance excessive vis-à-vis de l'étranger. En effet, tout comme le gouvernement précédent, c'est sur cette stratégie que vous aviez misé. Vous aviez ainsi rendu notre pays complètement dépendant des autres, sans aucune stratégie commune.

Ensuite, vous aviez promis des décisions pour l'été 2022, puis pour la rentrée, puis encore pour la fin décembre. Hier, au kern, il a été décidé que ce serait pour le mois de janvier. Vous nous baladez de report en report alors que chaque jour supplémentaire complique l'équation et offre encore plus de pouvoir à ENGIE.

Monsieur le premier ministre, madame la ministre, qu'avez-vous exactement décidé hier en kern à ce sujet? Avez-vous décidé quelque chose d'autre qu'un report en janvier? Où en sont les négociations avec ENGIE? Qu'est-ce donc que ce bidouillage de prolongation on-off en mode yo-yo, d'un mois à l'autre, pour Doel 4 et Tihange 3? Du reste, on a l'impression qu'il s'agit d'une idée écrite sur un bout de papier à seule fin de dire quelque chose. Enfin, est-il bien sérieux et responsable de travailler ainsi, au regard des risques de pénurie, de délestage et de *black-out*?

05.04 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, hoelang zult u de bevolking nog voor de gek houden?

Mijnheer de eerste minister, in 2020 kwam u aan de macht en stipuleerde u dat de kerncentrales dicht moesten. U werd op uw wenken bediend door ENGIE, dat daarvoor drie tot vijf jaar nodig zei te hebben. De heer Lachaert sprong op de trein en vergeleek de kerncentrales met een lijk: men kan dat niet blijven opwarmen of dat getuigt van palliatieve hardnekkigheid. Vervolgens moest u, toen Poetin u was komen verlossen uit de dogmatische groene waanzin, met de staart tussen de benen naar Parijs om ENGIE te vragen om twee centrales langer open te houden, aangezien u er met uw gascentrales – die 42 keer meer CO₂ uitstoten dan de nucleaire centrales – niet komt.

De heer Bouchez, voorzitter van de MR, onderstreepte dat er tegen 15 juli een akkoord moest zijn, anders zou men de macht aan het Parlement geven. Uzelf proclameerde ook dat er midden juli een nucleair akkoord overeengekomen moest zijn. Wij zagen daar evenwel niets van. Op 21 juli, de Nationale Feestdag, juichte u dat u een principiële akkoord met ENGIE had, terwijl ENGIE dat niet wist, want het bedrijf sprak van een niet-bindende intentieverklaring.

Ondertussen is sinterklaas gepasseerd. Ook hij had het akkoord niet bij zich. Terwijl wij nu wachten op de kerstman, die misschien een akkoord zal brengen, kwam er een studie uit van Elia en Fluxys die concludeert dat we opnieuw dikketruiendag moeten organiseren en kaarsen branden tot wanneer de verkiezingen voorbij zijn, want wij hebben 1.600 MW te kort.

Wat doen de groene sandalen? Zij vinden opnieuw een oplossing: zij willen de levensduur van de kerncentrales niet met tien, maar met twaalf jaar verlengen.

U hebt nochtans zelf gezegd, mevrouw Van der Straeten, dat een kerncentrale geen koekjesfabriek is. Maar u wilt er koekjes in bakken. En u, mijnheer de eerste minister, argumenteerde dat een centrale geen koffiezetapparaat is dat met een druk op de knop een bakje troost verschaft.

Mijn vraag is heel eenvoudig: wanneer stopt de nucleaire carroussel. Wanneer komt u tot inzicht en beslist u om alle vijf kerncentrales open te houden?

05.05 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, mevrouw de minister, collega's, er is opnieuw discussie over de bevoorradingszekerheid in ons land en er rijzen twijfels over het feit of er in de winter van 2025 genoeg elektriciteit zal zijn.

Er liggen verschillende scenario's op tafel, waarover er in de regering en hier wordt gesproken, maar waartoe dienen die eigenlijk? Degene die deze scenario's moet uitvoeren, lacht u immers uit. ENGIE zegt dat niet zij, maar wel de overheid verantwoordelijk is voor de bevoorradingszekerheid. U hebt daar echter niets over te zeggen, want het is ENGIE, één multinational, die 70 % van de elektriciteitsproductie in handen heeft en die situatie is er gekomen door de liberalisering van de energiemarkt.

Daar bent u allemaal verantwoordelijk voor en daarover heeft er hier nog niemand iets gezegd. Door de liberalisering zouden de prijzen dalen en zou het allemaal beter worden, maar wat zien we? De prijzen zijn nog nooit zo hoog geweest en we zijn er nog niet zeker van dat we in 2025 genoeg elektriciteit zullen hebben.

Mevrouw de minister, de chantage door ENGIE moet stoppen. Het is tijd dat wij terug controle krijgen over onze energiemarkt. Wij moeten de elektriciteitsmarkt en -productie nationaliseren. Dat idee steekt de laatste tijd de kop op, ook aan liberale kant, maar wij pleiten natuurlijk niet voor de liberale versie van nationalisering. Dat kennen we, de winst gaat naar de privésector en de lasten zijn voor ons. Dan zouden wij, na 40 jaar lang een hoge prijs te betalen voor elektriciteit ook nog eens moeten opdraaien voor het afval en de ontmanteling van de kerncentrales.

Mevrouw de minister, mijnheer de minister, wij moeten ENGIE nationaliseren. Alleen op die manier kunnen we opnieuw controle krijgen over de prijzen en zeker zijn dat er elektriciteit is in ons land.

05.06 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de eerste minister, in 2025 dreigt het licht uit te gaan als rechtstreeks

gevolg van de kernuitstap. De regering heeft al twee jaar de tijd gehad om te onderhandelen met ENGIE in het belang van de energieonafhankelijkheid, de bevoorradingszekerheid en de portemonnee van burgers en bedrijven. Er liggen echter geen resultaten op tafel. De regering slaagt er telkens opnieuw in, met minister Van der Straeten op kop, om de beslissingen voor zich uit te duwen, bijna om een kerninstap onmogelijk te maken.

Een aantal partijen, namelijk Open Vld, MR en cd&v, laat maar betijen. Er wordt een wetsvoorstel ingediend om in te grijpen en vervolgens trekt men op het allerlaatste moment de staart in, uit angst voor de groene coalitiepartner. Gisteren was het weer van dat, met een dringende vergadering over de energiebevoorrading, waar de regering heeft beslist om niet te beslissen. Zo wordt het langzaam maar zeker realiteit dat het licht effectief zal uitgaan. Dat wordt de nieuwe waarheid. Het gevolg is dat datgene waarvoor we altijd hebben gewaarschuwd en waarvoor u altijd doof bent gebleven nu wel aan de orde is.

Mijnheer de eerste minister, het is tijd om te kiezen. Ofwel neemt u maatregelen en beslist u eindelijk dat er meer kerncentrales openblijven, ofwel blijft u hangen in de groene dogma's. De keuze is wel aan u.

05.07 Benoît Piedboeuf (MR): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, madame la ministre, on vous interroge souvent sur la sécurité d'approvisionnement, parfois de façon énergique.

Pour ce qui nous concerne, nous sommes favorables à la prolongation de tous les réacteurs qui sont sûrs. Le 18 mars, le gouvernement a décidé de prolonger deux réacteurs pour dix ans. En juillet, une lettre d'intention a été établie. Le gouvernement a ensuite annoncé qu'il y aurait une prolongation de Doel 4 et Tihange 3. Enfin, l'échéance du 31 décembre 2022 a été avancée.

La situation se dégrade. On peut voir ce qu'il en est en France et en Allemagne. On sait qu'on n'aura pas de soutien des pays voisins. Il y a une demande de renforcer la capacité pour 2025. La situation devient donc réellement difficile.

Le kern a demandé à la ministre d'explorer toutes les possibilités. On entend parler d'une suspension de Doel 4 et Tihange 3 pendant l'été pour permettre d'économiser du carburant nucléaire. On ne sait pas si c'est tout à fait sérieux. Il est également question d'une prolongation de Doel 1, Doel 2 et Tihange 1. Finalement, on ne sait plus très bien où on en est.

Sans vouloir vous accabler parce que l'on sait que vous travaillez, je voudrais quand même vous poser deux questions. Premièrement, confirmez-vous qu'il y aura un accord juridique avant le 31 décembre? Ma deuxième question est beaucoup plus fondamentale. N'est-il pas temps de prévoir une programmation à trente ans plutôt que d'essayer de régler des problèmes avec une vue à court terme?

05.08 Leen Dierick (cd&v): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, in maart 2022 besliste de regering te onderhandelen met ENGIE over de verlenging van twee kernreactoren omdat door de oorlog in Oekraïne onze bevoorradingszekerheid in het gedrang kwam. Ondertussen zijn wij acht maanden later en is er nog steeds geen akkoord met ENGIE. Wij stellen ook vast dat verschillende Franse reactoren stilliggen, waardoor onze bevoorradingszekerheid nog meer in het gedrang komt.

Gelukkig is er deze winter geen probleem. Dat is helaas niet het geval voor de winter 2025-2026. Dat is iets wat cd&v al geruime tijd aanvoelt en daarom heb ik al verschillende vragen gesteld.

Wat blijkt nu? Ons aanvoelen is correct en wordt ook bevestigd door Elia die eveneens pleit voor bijkomende capaciteit voor de winter 2025-2026.

Collega's, dinsdag werden wij allen verrast door de communicatie van Groen. Het leek opeens of het licht werd gezien: nog voor het rapport officieel werd voorgesteld aan de kern was er al een communicatie. Dat is waarschijnlijk politieke vernieuwing. Er werd een idee gelanceerd van *fuel extensions* om op die manier onze bevoorradingszekerheid op korte termijn te garanderen. Het idee op zich is goed. Het toont dat iedereen er nu eindelijk van overtuigd is dat onze bevoorradingszekerheid op korte en lange termijn in het gedrang komt en dat meerdere kerncentrales moeten worden verlengd. Echter, uiteraard is alleen het idee lanceren niet voldoende. Er moeten knopen worden doorgemaakt. De tijd tikt voort.

Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, daarom heb ik enkele vragen.

Het idee van de *fuel extensions* werd gelanceerd, maar werd meteen van tafel geveegd door ENGIE omdat het niet mogelijk is binnen het huidige reglementair kader inzake nucleaire veiligheid. Mijn vraag is heel concreet. Welke andere pistes liggen op tafel om de bevoorradingszekerheid te garanderen?

Hoever staan de onderhandelingen met ENGIE om de bevoorradingszekerheid op lange en korte termijn te garanderen? Komt er een deal voor eind 2022?

05.09 Christian Leysen (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, u hebt gisteravond over de bevoorradingszekerheid van elektriciteit voor de komende winters overlegd. Toen u in maart nieuwe prognoses kreeg die wezen op mogelijke problemen in de winter van 2025, besloot de regering dat een levensduurverlenging van de recente kernreactoren aan de orde was. U ging toen aan de slag en opende de onderhandelingen met ENGIE. U deed wat beleidsvoerders, zowel bij de overheid als in het bedrijfsleven, moeten doen in moeilijke en onzekere tijden: niet alleen rijden en omzien, maar ook vooruitkijken en scenario's uitwerken. De Engelsen noemen dat *hope for the best, prepare for the worst*.

Niet alleen de geopolitieke context, maar ook de snelheid waarmee de energietransitie in de praktijk kan worden geïmplementeerd, moeten ons het beleid regelmatig doen toetsen en bijsturen. Het doel is bekend: een maximale decarbonisatie van onze energiebevoorrading door sterk in te zetten op hernieuwbare energie en op complementariteit met andere koolstofarme en veilige energiebronnen, met een sterk geloof in technologische innovatie. De weg daarnaartoe is geen *walk in the park*. Dat beseffen alle burgers en bedrijven. Ondernemers getuigden afgelopen week trouwens in *Trends* hoe moeilijk het is om in de huidige energiemarkt te opereren en de energietransitie gestalte te geven. Laten wij onnodige politiek over winnaars en verliezers en ideologie dus terzijde. Paniekzaaiërij kunnen wij missen als kiespijn.

Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, wat zijn uw prioriteiten? Kunt u, zonder dat u de nodige discretie laat varen, ingaan op de stand van de onderhandelingen?

05.10 Kris Verduyckt (Vooruit): Collega's, ministers, premier, een debat over hoe het licht niet zal uitgaan is cruciaal en ernstig, waarbij men enig sérieux verwacht. Volgens mevrouw Fonck draagt de regering schuld aan de hoge energieprijzen, maar daarbij vergeet ze natuurlijk de oorlog in Oekraïne. Collega Dedecker spreekt over warme truien terwijl kerncentrales alleen elektriciteit produceren. Sommige collega's spreken over levensduurverlenging van kerncentrales alsof er geen veiligheidseisen zijn, alsof dat geen miljarden kost, alsof daarmee geen problemen zijn.

In Frankrijk ligt de helft van het nucleaire park vandaag uit. Wie is er in godsnaam geholpen met een discussie over een energiebron uit het verleden en met wat politieke stoerdoenerij? Ik zal het u zeggen: niemand. Ik zal u ook zeggen waarom. Het energiedebat zou vooral een debat over de energie van de toekomst moeten zijn. Ik was deze week aanwezig op de presentatie van een rapport van Vlaamse ingenieurs over de energietransitie, waarin de uitdagingen voor de toekomst aan bod kwamen. Welnu, het debat over de kerncentrales stond niet eens bovenaan. Weet u wat bovenaan stond? Ten eerste, hoe zullen we in de toekomst de huizen in ons land verwarmen? Hoe zullen we ervoor zorgen dat alle woningen geïsoleerd zijn? Hoe zullen we ons energienetwerk zo versterken dat we de uitdagingen van de toekomst aankunnen? Dat zijn de prioriteiten van de ingenieurs en wij zijn hier bezig met een debat over een energiebron uit het verleden.

Mevrouw de minister, het zou wel goed zijn dat er in dit debat duidelijkheid komt, omdat er vandaag inderdaad veel onduidelijkheid is. Die onzekerheid mag niet blijven duren. Dan krijg je natuurlijk dat veel partijen, ook de uwe, proefballonnetjes beginnen op te laten. Dat is niet goed. Voor Vooruit is de insteek altijd zeer duidelijk geweest: betaalbare, betrouwbare en goedkope energie. Hoe gaat u daarvoor zorgen?

05.11 Kim Buyst (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, ik snap eigenlijk niet hoe de energiebevoorradingszekerheid een dossier is geworden waarover deze generatie politici graag luid toetert. Alle stoere tweets en *visuals* brengen een oplossing geen stap dichterbij. Het licht in de woonkamer van de Belgen en de energiezekerheid van de bedrijven, dat is een dossier dat sérieux nodig heeft.

Bevoorradingszekerheid heeft voor ons, groenen, altijd op nummer één gestaan. Wij nemen geen risico's met gezinnen en bedrijven. Wij niet. Als er dan partijen uit de Zweedse regering zijn die nu zo luid roepen – een

regering waaronder er bijna een afschakelplan moest worden ingesteld, met een minister van Energie die vroeg om eenpansgerechten te koken, een Zweedse regering die in feite geen enkele stap vooruit heeft gezet voor het garanderen van de bevoorradingszekerheid – dan snap ik dat niet.
(Applaus)

Deze federale regering verdriedubbelt de capaciteit van wind op zee. Ze haalt drempels weg voor zonne- en windenergie. Het klopt ook dat we de kerncentrales langer openhouden. Daarom onderhandelen we met ENGIE, omdat wij geen dogma's hebben over de levensduurverlenging, maar wel over de kostprijs, die we niet bij de burger willen leggen. We onderhandelen op het moment dat nieuwe cijfers aantonen dat er problemen ontstaan door het stilvallen van Franse nucleaire centrales. Wij schakelen op dat moment, net omdat we over een pot met nucleaire energie beschikken die we niet nodig hebben in de zomer en die we kunnen gebruiken in de winter. Zet die capaciteit in op de momenten waarop we die het hardst nodig hebben. Wij nemen namelijk geen risico's met de zekerheid van gezinnen en bedrijven, nu niet en in de toekomst niet.

Mevrouw de minister, hoe gaat u de energiezekerheid verzekeren, vandaag en in de toekomst?

05.12 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw de voorzitter, na al het getoeter even de feiten. Laat mij eerst en vooral geruststellen: in ons land zal de lamp of de verwarming niet uitgaan. Laat dat duidelijk zijn.

In andere Europese landen is de discussie voor deze winter wel anders. In Duitsland werkt men namelijk aan een industrieel afschakelplan. In Zwitserland heeft men plannen om elektrische wagens niet te laten gebruiken in de winter. In Frankrijk hebben ze een *plan de délestage* en in andere landen is men bezig om de meest vervuilende kolencentrales langer open te houden. Een aantal van die landen hebben vandaag geen black-out en dat is dankzij ons. Dankzij ons land en het feit dat wij een stevig energiebeleid hebben, worden die landen vandaag niet blootgesteld aan een black-out. Dat zijn de feiten. Ik hoor hier weer veel getoeter, maar dat zijn de feiten.

Wij kiezen inderdaad voor een ander aanpak. Sommige landen bekijken vandaag hoe ze deze winter doorkomen. Wij zijn al drie winters verder aan het kijken. Sommige regeringen in Europa moeten nu krabben om het licht aan te houden, maar wij kijken al drie winters vooruit. Wij kijken vooruit omdat deze regering het zekere voor het onzekere wil nemen.

Bij de State of the Union hebben wij beslist om aan Elia te vragen om zich het allerslechtste scenario voor te stellen en alle risico's bijeen te tellen. Zelfs in zo'n situatie willen wij in ons land zekerheid kunnen bieden. Dat is de reden waarom Elia die analyse heeft gemaakt. Dat gebeurde naast de beslissing die deze regering genomen heeft om de twee jongste reactoren langer open te houden. Laat het duidelijk zijn: het is voor beide partijen de bedoeling om voor het einde van het jaar bindende afspraken te maken die bewerkstelligen dat het concreet kan worden gemaakt.

La question qui a été posée consiste à déterminer ce qui est nécessaire dans le pire des cas. Pourquoi se pose-t-on cette question? Parce qu'on voit qu'autour de nous, des choses se passent. Le parc nucléaire français s'avère être moins fiable que ce qu'on imaginait dans le futur. On constate que l'Allemagne fait face à de graves problèmes d'approvisionnement. On prend conscience que cette guerre en Ukraine pourrait se prolonger.

Dus hebben wij gevraagd wat ons land moet doen, in het meest negatieve scenario, om niet op andere landen te hoeven rekenen. Die berekening hebben wij laten maken. Hadden wij een jaar geleden aan Elia gevraagd om die berekening te maken, dan had Elia dat zinloos genoemd, want we leefden in een Europa zonder oorlog, in een Europa waarin men zich omtrent energie heel andere vragen stelde dan vandaag. Uit die berekening van het meest negatieve scenario, op vraag van de regering, komt als resultaat dat drie winters verder – niet de komende winter, zoals andere Europese regeringen vaak doen – een bijkomend piekvermogen van 900 tot 1.600 nodig zou kunnen zijn.

Gisteren hebben wij daarover vergaderd met het kernkabinet. In dat kernkabinet hebben wij beslist dat de minister van Energie, samen met de andere betrokken ministers, daarmee aan de slag gaat.

Wij hebben ons ook duidelijk uitgesproken aangaande de te bekijken opties.

En effet, nous avons parlé de *fuel modulation*. C'est un terme technique. En outre, nous avons dit que d'autres options nucléaires doivent être envisagées, ainsi que des options non nucléaires. Cela se fera avec Elia, Fluxys et l'Agence fédérale de contrôle nucléaire (AFCN) si nécessaire.

Laat het duidelijk zijn, de regering zorgt voor zekerheid in onzekere tijden. Wij kijken drie winters vooruit, terwijl andere regeringen bezig zijn met de winter van nu. Andere regeringen zijn bezig met een afschakelplan. In ons land hebben wij in het verleden ook afschakelplannen moeten uitwerken. Vandaag zijn we bezig met een tand bij te steken, opdat we klaar zijn voor een situatie over drie winters, want over de eerstvolgende winters rijzen er geen vragen. Anderen zijn bezig met een afschakelplan; wij schakelen een tand bij om er zeker van te zijn dat we in onzekere tijden nog steeds de nodige zekerheid kunnen bieden.

05.13 Minister **Tinne Van der Straeten**: Collega's, dank u voor uw vragen. Ik zal een aantal bijkomende feiten aanbrengen bij wat de eerste minister gezegd heeft.

Inderdaad, zekerheid is belangrijk in tijden als vandaag die hoogst onzeker zijn. Het volstaat naar het nieuws te kijken en te zien wat er in Frankrijk gebeurt. Het volstaat naar zijn energiefactuur te kijken om te zien wat het effect is op de prijs.

Wij worden vandaag geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne, die het energielandschap van heel Europa, en zelfs buiten Europa, grondig door elkaar heeft geschud. Daarbij komen de onverwachte problemen in Frankrijk, dat nu een nucleaire horrorwinter beleeft.

Wat is er aan de hand? De problemen in Frankrijk zijn gigantisch groot. Van de 61 GW aan Franse nucleaire capaciteit is vandaag 35 GW beschikbaar. Dat zorgt ervoor dat Frankrijk moet rekenen op import om black-outs en een afschakeling te vermijden.

Vanwaar komt die import? Die komt uit België. België, dat traditioneel een importeur was uit Frankrijk, voert vandaag zijn elektriciteit uit naar Frankrijk. Het gaat om 2,8 GW. Dat wil zeggen dat bij ons in België permanent twee nucleaire centrales draaien om Frankrijk van elektriciteit te voorzien. Enkele weken geleden hebben wij de interconnectie tussen onze beide landen zelfs nog vergroot.

Hoe komt Frankrijk aan dit grote probleem? Doordat de Franse centrales allemaal van hetzelfde type zijn, waardoor het hele park hetzelfde risico loopt. Geconfronteerd met dat risico heeft onze regering enkele maanden geleden al beslist om dat met extra aandacht te bekijken. Wij moeten nagaan of wij onszelf beter moeten beschermen, en of wij onszelf bijkomend moeten versterken ten dienste van onze buurlanden. Wij zijn immers een solidair land.

Daarom hebben wij onze scenario's bijgesteld.

Monsieur Piedboeuf, vous nous faites part de votre recommandation de travailler sur une programmation à trente ans. Aujourd'hui, on travaille sur la base d'une programmation sur dix ans. Tous les deux ans, Elia fait une analyse de ce qu'on peut attendre pour les dix prochaines années.

Elk jaar wordt het scenario bekeken en worden er berekeningen voor de volgende winter gemaakt. Hier hebben wij Elia de vraag gesteld, gezien de situatie in het buitenland en specifiek in Frankrijk, wat het risico voor ons is en wat we daaraan kunnen doen.

Elia heeft het bijkomende risico geïdentificeerd en heeft te kennen gegeven dat wij voor deze winter en ook de volgende winter goed zitten.. Voor de winter van 2024-2025 hebben we wellicht/hoogstwaarschijnlijk/misschien een bijkomend probleem van 500 MW. Daarmee zijn wij al aan de slag en daarvoor hebben we al beslissingen genomen. Dat zijn wij aan het uitvoeren via een extra tender voor *low carbon* capaciteit.

Dan komt de winter van 2025-2026. Ook daarvoor heeft Elia een bijkomend probleem geïdentificeerd, met een tekort tussen 900 en 1.200 MW. Daarmee gaan wij nu aan de slag. Wij gaan met de markt en met Elia de mogelijke pistes bekijken en daarbij wordt niets uitgesloten. Alles wordt bekeken, want we nemen geen risico met de bevoorradingszekerheid.

Vervolgens krijgen wij de winter van 2026-2027. Daarvoor rekenen wij op de beschikbaarheid van de kerncentrales Doel 4 en Tihange 3, waarover we nu met ENGIE onderhandelen. Wij hebben de vastberaden wil om tot een besluit te komen voor de bevoorradingszekerheid van ons land.

De uitdagingen waar we voor staan zijn inderdaad groot, collega's. Men kan dan twee dingen doen, om te beginnen de kop in het zand steken en hopen dat het probleem in Frankrijk vanzelf verdwijnt. Ik heb in die zin een paar weken geleden zelfs suggesties in de commissie gehoord, waar men zei dat ik mij niet te veel zorgen moest maken, omdat die centrales wel weer actief zouden worden. Men kan echter ook iets anders doen. Men kan dat gaan aanpakken. Men kan extra zekerheid inbouwen in deze onzekere tijden. Dat vraagt deskundigheid en vooruitziendheid. Vooruitziendheid betekent dat we vandaag zorgen voor de winters die twee tot drie jaar in de toekomst liggen. Dan zijn we op tijd.

Het energiebeleid is gesteund op de analyse van het probleem, het ontwikkelen van de oplossing, het implementeren van de oplossing en uiteindelijk ook de controle of men goed bezig is. Dat zijn de stappen die we al hebben ondernomen en die we verder zullen zetten.

05.14 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de premier, mevrouw de minister, ik heb daarnet geen oplossing gehoord, integendeel.

Wat heb ik vandaag wel geleerd? Vijf zaken. Eerst en vooral, onze bevoorradingszekerheid is helemaal niet gegarandeerd. Men spreekt over een mogelijk tekort van 1,6 GW. U hebt de afgelopen jaren dus niet de waarheid gesproken. Ten tweede, uw energiebeleid is een samenraapsel van knip- en plakwerk. U zit gevangen in een groen net. Ten derde, u wilt kerncentrales sluiten om dan te rekenen op kernenergie uit het buitenland. Ten vierde, onze energie is vandaag onbetaalbaar en zal dat in de toekomst ook blijven. Ten vijfde, de kans dat het licht wel zal uitgaan in 2025 wordt met de dag groter.

Alles wat u doet, mijnheer de premier, is een gok. Als u de drang voelt om te gokken, ga dan naar het casino, maar gok niet met het geld van de burgers.

05.15 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, savez-vous pourquoi la Belgique a pu aider ses voisins à ne pas subir un *black-out*? C'est précisément grâce à son parc nucléaire. Et savez-vous pourquoi la France a tellement de problèmes? Parce que trois présidents successifs ont pris des décisions différentes sur le développement de leur parc nucléaire.

J'entends votre collègue de Vooruit nous dire qu'il s'agit d'une énergie du passé. Mais non, amis socialistes et écologistes, c'est le gaz, c'est le charbon, c'est le pétrole qui sont des énergies du passé! Nous devons en sortir et, à cette fin, nous avons besoin du nucléaire. Sincèrement, plus vite vous le comprendrez et l'accepterez, mieux nous pourrions réussir la transition climatique, car l'obstacle principal, c'est pour l'instant ce dogme anti-nucléaire.

05.16 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, quand on parle des faits, il faut parler de tous les faits. Dans le fond, vous semblez découvrir aujourd'hui le *worst-case scenario*, à savoir le scénario le plus négatif possible. Mais ce scénario est connu! Voilà des mois que nous savons qu'il y a effectivement des incertitudes sur la sécurité d'approvisionnement.

Les faits, c'est aussi votre gouvernement. Un gouvernement qui, depuis sa mise en place, est obstiné par le gaz, le gaz et encore le gaz. Et ce malgré son prix, malgré son incidence sur le climat, malgré les risques d'approvisionnement. Cela fait deux ans que rien n'avance, ni dans les négociations avec ENGIE, qui vous ont d'ailleurs fait perdre beaucoup de temps, ni sur une gestion qui garantit le moyen et le long terme. Il est urgent de sortir de vos tergiversations et de vos bidouillages. La réalité scientifique, c'est que nous avons besoin du nucléaire pour passer le cap et garantir l'avenir à côté du renouvelable.

05.17 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, hoe hypocriet kan men zijn? U zegt vandaag dat wij uitvoeren naar Frankrijk. Weet u waarom wij uitvoeren naar Frankrijk? Omdat hier nog zes van de zeven kernreactoren draaien. Als het van de windmolentjes en de zon zou afhangen, zit iedereen in de kou.

Hoe hypocriet kan men zijn? U zegt dat wij in de toekomst een tekort zullen hebben en zullen moeten invoeren

uit Frankrijk. Als wij invoeren uit Frankrijk, zal dat steeds kernenergie zijn.

Hoe hypocriet kan men zijn? Wij zijn vandaag afhankelijk van de Fransen. Beste rode vrienden, u hebt met paarsgroen de boel verkocht aan de Fransen en Verhofstadt kreeg een *golden share*. Dat is de waarheid.

En wat doen de landen rondom ons? Frankrijk installeert in de schaduw van De Panne twee extra kernreactoren, naast de zes die er al staan. Nederland bouwt in Borssele, *just over de schreve*. Polen bouwt er zes. Duitsland gaat ze terug openen. Het Verenigd Koninkrijk is ermee bezig.

Mijnheer de eerste minister, kijk uit uw doppen en zorg ervoor dat wij morgen geen dikketruiendag hebben.

05.18 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, vous dites qu'il n'y a pas de problème de sécurité d'approvisionnement, que tout est prévu. Mais vous ne dites rien sur les négociations en cours avec ENGIE. C'est ce qui explique l'insécurité qui est la nôtre aujourd'hui. En effet, on ne sait rien quant au prix qu'on va payer, ni quant à la capacité d'approvisionnement.

Nous devons reprendre le contrôle de l'énergie pour pouvoir déterminer tant le prix que la capacité. C'est à cette seule condition que nous pourrions garantir une sécurité d'approvisionnement et procéder à la transition énergétique, avec le souci de répondre aux besoins du peuple et non de faire du profit. Mais tel n'est apparemment pas votre objectif.

05.19 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de eerste minister, soms hebt u gelijk. U hebt gelijk dat wij geen probleem hebben, omdat er zoveel kerncentrales draaien. Er draaien zoveel kerncentrales, omdat de Zweedse regering in de vorige legislatuur de levensduur van twee ervan heeft verlengd. Daar waren de roden tegen. Daar waren de groenen tegen. In welke situatie hadden we gezeten, als we uw beleid hadden gevolgd, mevrouw de minister? We zouden met dezelfde problemen als onze buurlanden te kampen hebben gehad. Het is dus inderdaad een goede zaak dat die kerncentrales draaien.

Het is ook niet toevallig dat we in de problemen komen in het jaar dat de kerncentrales sluiten. Wat u moet doen, is ervoor zorgen dat er zoveel mogelijk kerncentrales vanaf 2025 en 2026 kunnen draaien. Dat is uw opdracht. U hebt vandaag nog niet vooruitgekeken. U hebt vandaag nog geen beslissingen genomen. U brengt onze toekomst in gevaar. Beslis nu eindelijk om de kerncentrales open te houden. Dat is uw taak.

05.20 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses. L'important est évidemment d'appliquer les décisions du gouvernement. Le gouvernement a décidé d'une échéance au 31 décembre. Il nous faut une sécurité juridique et une décision pour le 31 décembre dans ce dossier. Quant à dire que l'énergie nucléaire est une énergie du passé, je ferai remarquer qu'elle nous permet de fonctionner maintenant, d'approvisionner la France, et qu'elle nous assure quand même encore une autonomie. Franchement, partout dans le monde, on est en train de travailler sur le nouveau nucléaire. Ce n'est pas une énergie du passé, mais une énergie de l'avenir.

Monsieur le premier ministre, j'insiste: il nous faut absolument un engagement juridique d'ENGIE Electrabel avant la fin de l'année. C'est fondamental!

05.21 Leen Dierick (cd&v): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, we leven in onzekere tijden en ik vind het dan maar normaal dat we vooruitkijken en dat we ons ook voorbereiden op het meest ongunstige scenario. De inwerkingtreding van het afschakelplan of een black-out moeten we absoluut vermijden, dat zou immers een blaam zijn en heel veel geld kosten.

Bij dezen herhaal ik ook onze oproep. Voor cd&v zijn er geen taboes als het over bevoorradingszekerheid gaat. Voor ons moeten alle pistes worden bekeken. Meer kerncentrales openhouden of de openingsduur verlengen, is voor ons geen taboe. Wij hopen echt dat alle partijen met open vizier die uitdaging aangaan.

Er moet immers snel beslist worden, want niets beslissen is in dezen soms ook beslissen.

Mijnheer de premier, u hebt aangekondigd dat het vijf moeilijke winters zullen worden. Ik hoop echt dat het geen vijf donkere winters worden. Ik hoop dat er snel licht is aan het einde van de tunnel in de onderhandelingen met ENGIE.

05.22 Christian Leysen (Open Vld): Mijnheer de premier, ik dank u voor de duidelijke taal en ik wens u veel succes in de verdere onderhandelingen, samen met minister Van der Straeten.

05.23 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de premier, mevrouw de minister, het zou goed zijn als er duidelijkheid komt over het akkoord met ENGIE. ENGIE wil zelf de kerncentrales dicht, dus het bedrijf verkoopt zijn huid duur. Ik ga er dan ook vanuit dat elke tweet van de heer Bouchez of de heer De Wever de prijs nog opdrijft. Wat mij daaraan heel erg stoort, is dat de indruk wordt gewekt dat het heel simpel is, alsof met één druk op een knop de kerncentrales twintig jaar langer opengehouden kunnen worden. Dat zal miljarden kosten. Wat moet, dat moet, daar kunnen we niet omheen, maar ik roep op tot eerlijkheid daarover. Durf dat dan ook gewoon tegen de mensen te zeggen.

In de reacties merk ik de hevigheid van N-VA als het gaat over de toekomst van onze elektriciteitstransitie. Collega's van N-VA, ik begrijp die hevigheid van u. Uw minister op Vlaams niveau komt ook heel graag tussenbeide over zaken waarvoor zij niet bevoegd is, zoals kernenergie, maar zij is wel bevoegd voor de dramatisch lage isolatiegraad van onze huizen en zij is ook bevoegd voor het feit dat er erg weinig energiemaatregelen worden genomen in Vlaanderen. Ik roep u dus op om haar een keertje aan te vuren.

05.24 Kim Buyst (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, leden van N-VA, MR en cd&v, ik heb nieuws voor u. U maakte deel uit van de vorige regering. U had de transitie in vredetijd kunnen voorbereiden. Wat was uw plan echter? Wat was uw visie? U hoeft niet te doen alsof het probleem met een vingerknip is opgelost. Uw verleden vertelt immers een heel ander verhaal.

Mevrouw de minister, mijnheer de eerste minister, zet u boven het gewoel. Doe wat nodig is om te garanderen dat er in elk huis en in elk bedrijf voldoende energie is. Bereid de groene transitie voor. Dat is wat u elke dag doet. Ik hoop dat u dat nog lang zal blijven doen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Regeling der werkzaamheden

06 Ordre des travaux

De **voorzitter**: Mijnheer De Roover, wat is er aan de hand?

06.01 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik ben blij dat de eerste minister nog aanwezig is.

Mijnheer de eerste minister, er is iets gebeurd. Wij moeten onze mondelinge vragen indienen voor 11 uur. Na 11 uur is er echter iets belangwekkends gebeurd. Wij herinneren ons allemaal de hevige debatten over de Iran-deal. Vanmiddag is daarover een uitspraak gekomen, die voor ons echter te laat kwam om vragen over dat onderwerp in te dienen. Daarom vraag ik het woord. Ik mag aannemen dat wij voor een dergelijk belangwekkende zaak niet om formalistische redenen beslissen de vragen daarover een week uit te stellen. Dat zou een ernstig Parlement onwaardig zijn.

Collega's, van het allergrootste belang is immers dat het over een wet gaat die tijdens de laatste zitting vóór het reces werd goedgekeurd.

Wat stelt het Grondwettelijk Hof in zijn arrest dat vanmiddag werd bekendgemaakt? Ik heb het niet over een of andere drukingsgroep. Het Grondwettelijk Hof verwijst naar rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens. en wijst erop dat het verdrag van 11 maart 2022, dat hier in juli 2022 werd goedgekeurd, de Staat waarnaar de veroordeelde, de heer Assadi, wordt overgebracht, de mogelijkheid biedt de veroordeelde gratie of amnestie te verlenen, zodat de straf niet wordt uitgevoerd.

Ik wijs nogmaals op het belang van het parlementaire werk.

De **voorzitter**: Mijnheer De Roover, ik moet u onderbreken.

06.02 Peter De Roover (N-VA): Dit duidt nog eens op het belang van het parlementaire werk (...)

De **voorzitster**: Nee, het is nu het vragenuurtje.

06.03 **Peter De Roover** (N-VA): (...)

06.04 **Maggie De Block** (Open Vld): Mevrouw de voorzitster, ik kreeg het woord en niet meer de heer De Roover, die lang genoeg heeft gerateld. (*Tumult*)

Ik vraag de agenda te respecteren en verder te gaan met de mondelinge vragen.

06.05 **Peter De Roover** (N-VA): (...)

De **voorzitster**: Mijnheer De Roover, alstublieft. De eerste minister vraagt het woord.

06.06 Eerste minister **Alexander De Croo**: Ik heb gezien dat er een arrest is. Ik denk dat iedereen het best de tijd neemt om dat arrest goed te lezen. Ik kan u garanderen dat er genoeg gelegenheden zijn waar u mij, de minister van Justitie of andere ministers kunt ondervragen. Laat het zeer duidelijk zijn dat de regering geen enkele intentie heeft om ook maar wat met dat verdrag te doen zonder dat u de gelegenheid hebt gehad om ons vragen te stellen over het arrest van het Grondwettelijk Hof. De hoogdringendheid die u vraagt, is dus niet nodig. Ik zeg u dat wij niets met dat arrest zullen doen zonder dat er een gelegenheid is geweest om daarover een debat te hebben en te bekijken welke de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof zijn.

La **présidente**: Nous en revenons à l'ordre du jour et aux questions.

07 **Vraag van Jef Van den Bergh aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "Rijden onder invloed" (55003050P)**

07 **Question de Jef Van den Bergh à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "La conduite sous influence" (55003050P)**

07.01 **Jef Van den Bergh** (cd&v): Mijnheer de minister, de voorbije weken hebben we veel gedebatteerd over de NMBS en de gebrekkige dienstverlening. U kondigde een actieplan aan en we kijken uit naar de resultaten.

Iets waarover we de voorbije weken misschien wat weinig over hebben gedebatteerd, zijn de alarmerende verkeersveiligheidsstatistieken. Onlangs bracht Vias de resultaten uit van de verkeersveiligheid in de eerste negen maanden van 2022 en eigenlijk zouden alle alarmbellen moeten afgaan.

Achter die statistieken en cijfers zitten veel mensen, jongeren en ouderen, slachtoffers van ons verkeer. Maandag stond bijvoorbeeld op de voorpagina van *Gazet van Antwerpen* te lezen: "Lize, 22 jaar, sterft op de pechstrook van de E17". Ik was daar even door getroffen, want ook mijn dochter van 22 heet Lize en dat doet wel iets. Aanstaaende zondag wordt er een nieuw SAVE-bord onthuld in Aalst voor de 11-jarige Celio-Celestin, die bekendstond om zijn geweldig mooie glimlach. Op hetzelfde moment wordt in Oudsbergen een SAVE-bord onthuld voor Dylan, 16 jaar toen hij het leven liet in het verkeer. Een vrolijke, behulpzame jongen, altijd klaar om anderen te helpen, één van de zovele kinderen, slachtoffer in het verkeer. Nu zondag organiseert de vzw Ouders van Verongelukte Kinderen haar jaarlijkse lichtjeswandeling, met theelichtjes voor alle kinderen, jongeren, volwassenen die slachtoffer worden in het verkeer.

Het zijn slachtoffers van zogenaamde onvoorzichtigheid, ongevallen, ongelukken. Mevrouw Liekens wees eerder op het effect van woorden, van taal. Eigenlijk moeten we dat ook durven benoemen in onze verkeerssituatie, onze verkeersonveiligheid, waarbij mensen slachtoffer worden van het verkeer, dikwijls ook als gevolg van crimineel gedrag als rijden onder invloed van alcohol en drugs.

Mijnheer de minister, het is niet vijf voor twaalf maar vijf over twaalf voor nieuwe acties ons verkeer veiliger te maken. Wat gaan we doen?

07.02 Minister **Georges Gilkinet**: Mijnheer Van den Bergh, elke verkeersdode is er inderdaad één te veel. Het gaat uiteraard niet om koude statistieken. Dit zijn verloren levens, verloren geliefden. Het is altijd iemands kind, iemands vader, moeder, broer, zus, vriend. We moeten het dus beter doen qua verkeersveiligheid.

Er zijn drie grote killers in het verkeer, namelijk overdreven snelheid, afleiding achter het stuur, bijvoorbeeld door het gebruik van een gsm, en het rijden onder invloed. We moeten al die problemen aanpakken door een veelvoud aan ingrepen. Dat moeten we samen doen. Dit is een en-en-verhaal. Ik werk dan ook samen met mijn collega's van binnen de federale regering, alsook met de ministers bevoegd voor Mobiliteit van de gewesten in het kader van ons gemeenschappelijk plan voor verkeersveiligheid, met een duidelijk doel, *All for zero*.

Enkele acties lopen al, maar rijden onder invloed moeten we nog specifiek en efficiënter aanpakken. We hebben daarvoor een plan met aanvullende acties. Op initiatief van de minister van Binnenlandse Zaken worden er meer politiecontroles georganiseerd op het rijden onder invloed van drugs en alcohol. We zullen het KB betreffende het ademtesttoestel verbeteren om de controle te faciliteren. We zullen het rijbewijs onmiddellijk intrekken bij 1,2 in de plaats van 1,5 promille alcohol in het bloed. Ook buitenlandse chauffeurs onder invloed van drugs zullen een borgsom moeten betalen in afwachting van hun vonnis. Op initiatief van de minister van Justitie hebben we het aantal speekseltesten om drugsgebruik op te sporen verviervoudigd tot 100.000.

Daarnaast wil ik een primeur aankondigen. Ik krijg dinsdag een unaniem mandaat vanuit de interministeriële conferentie van de ministers van Mobiliteit om het verbod op lachgas op de regeringstafel te leggen. Consumptie van lachgas is gevaarlijk als men rijdt. Het is nu verboden voor min 18-jarigen, maar dat willen we uitbreiden naar iedereen, met uitzonderingen voor professioneel gebruik. Ik zal daarvoor samenwerken met de minister van Volksgezondheid. Wie rijdt, drinkt niet en neemt ook geen drugs.

07.03 Jef Van den Bergh (cd&v): Mijnheer de minister, ik denk dat u veel goede signalen geeft, signalen ook van samenwerking met andere ministers. Het verbod op lachgas, waar mijn collega al lang voor pleit, zit er aan te komen. Dat zijn zeer positieve elementen en we moeten zeker verder met die maatregelen.

Wat ik nog mis, is echter algemene verontwaardiging. Meer dan 600 verkeersslachtoffers per jaar! Op dat vlak moeten we nog meer proberen, maar dat hangt niet enkel van u af, dat hangt van ons allemaal samen af. Een doorgedreven verkeersveiligheidsbeleid vraagt dat we tussen de oren, in de hoofden van de mensen geraken. We moeten beseffen dat ongevallen er niet bijhoren, dat we ons moeten kunnen verplaatsen zonder dat dit slachtoffers moet eisen. Ons verkeer kan veel veiliger kan verlopen.

Daarop inzetten is een opdracht die we allemaal ter harte moeten nemen, zeker in deze eindejaarsperiode. Dank u wel, mijnheer de minister.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

08 Vraag van Gaby Colebunders aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De fiscaliteit voor grote bedrijven" (55003045P)

08 Question de Gaby Colebunders à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La fiscalité applicable aux grandes entreprises" (55003045P)

08.01 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, hoeveel belastingen denkt u dat een gemiddelde werknemer hier in België op zijn loon moet betalen? Iets minder dan de helft. Hoeveel belastingen denkt u dat een multinational hier in België moet betalen? Volgens de wet is het 25 %, met een minimum van 7,5 %.

AB Inbev betaalt evenwel slechts een bedrag dat bijna gelijk is aan de bloedwaarde van Contador, namelijk 0,0001. Ackermans & van Haaren betaalt 0,04. Als het over de multinationals gaat, kan alles, tot cijfers na de komma. Als het echter gaat over hardwerkende metsers, poetsvrouwen, bakkers en kapsters, kan er niet afgeweken worden, want zij hebben geen fiscale specialisten. Bij autogroep D'leteren betaalt elke werknemer meer belastingen dan de onderneming zelf.

Vivaldi komt nu evenwel met een oplossing. De grote bedrijven zullen volgend jaar minimum 15 % moeten gaan betalen. Dat systeem bestaat echter al. U hebt dat niet uitgevonden, mijnheer de minister. En dat systeem werkt bovendien van geen kanten. U gaat het verdubbelen, maar 0,0 verdubbelen blijft nog steeds 0,0. Dit voorstel moet echt wel de indruk wekken dat u de winsten van de multinationals eerlijk gaat belasten, maar ik voorspel u nu al dat dit gewoon dode letter zal blijven.

Mijnheer de minister, vindt u het niet hoog tijd om een eind te maken aan al die aftrekposten van de grote bedrijven?

Zult u een einde maken aan de situatie waarbij een werknemer meer belastingen betaalt dan de multinational waarvoor hij werkt?

08.02 Minister **Vincent Van Peteghem**: Mijnheer Colebunders, ik heb het artikel in *Trends* ook met de nodige aandacht gelezen. We weten allebei dat grote Belgische ondernemingen en multinationals met een Belgisch filiaal tewerkstelling en welvaart creëren. De cijfers die volgen uit het onderzoek tonen aan dat vele van die bedrijven hun fiscale verantwoordelijkheid niet ontlopen. Dat is belangrijk.

Als minister van Financiën is een eerlijke fiscaliteit al sinds dag 1 een speerpunt van mijn beleid. Ik weet dat sommigen vinden dat grote ondernemingen nooit genoeg belastingen betalen. Voor mij is het echter belangrijk dat ze allemaal een eerlijke bijdrage leveren.

Het is om die reden dat ik in naam van ons land pleit voor een ambitieuze implementatie van de minimumbelasting voor multinationals. We zullen als land ook een voortrekkersrol blijven spelen voor de rigoureuze implementatie van de minimumbelasting. Ik blijf mij ook inzetten voor een internationale oplossing waarvan de invoering in Europa momenteel nog wordt geblokkeerd door een land. We blijven echter ervoor gaan omdat we zo een gelijk speelveld creëren en bewerkstelligen dat elke onderneming een eerlijke bijdrage betaalt.

08.03 **Gaby Colebunders** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, waarop baseert u zich? Die cijfers komen niet uit een PVDA-pamfletje. 0.0001 % belastingen, noemt u dat eerlijke belastingen? U wilt dat verdubbelen en wachten op Europa.

Mijnheer de minister, het is heel duidelijk. Als u de fiscale achterpoortjes niet hard aanpakt, zal er niets veranderen. Steeds hetzelfde doen en toch een andere uitkomst verwachten, werkt niet. Het is net omdat de grote multinationals geen belastingen betalen dat de hardwerkende Belgen en zelfstandigen zoveel belastingen moeten blijven betalen!

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

09 Questions jointes de

- Benoît Piedboeuf à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La nécessité d'une réforme fiscale" (55003058P)

- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "Une première phase de la réforme fiscale" (55003062P)

09 Samengevoegde vragen van

- Benoît Piedboeuf à Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "Een noodzakelijke fiscale hervorming" (55003058P)

- Wouter Vermeersch à Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "Een eerste fase van de fiscale hervorming" (55003062P)

09.01 **Benoît Piedboeuf** (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, nous travaillons ensemble en commission des Finances et il est vrai que, cette semaine, dans le cadre de la loi-programme, pour des raisons budgétaires et économiques, nous avons pris une série de mesures qui ne sont pas toutes des mesures agréables et qui déstabilisent un peu notre secteur économique. Mais il n'y a rien à faire. Si on veut augmenter le taux d'activité dans notre pays, il faut vraiment qu'on installe un différentiel entre ceux qui travaillent et ceux qui ne travaillent pas. Certaines personnes aujourd'hui ne veulent même plus essayer d'utiliser le système des articles 60 parce qu'il vaut mieux rester en inactivité. Il faut donc absolument que les classes moyennes retrouvent un pouvoir d'achat. Pas seulement les bas revenus, madame Merckx!

On lit dans la presse que notre pays ne serait plus attractif pour des holdings. On parle aussi de revoir le VVPR-bis qui est une appellation un peu technique. Il faut absolument qu'on arrive à une vraie progressivité de l'impôt. Il faut vraiment qu'on arrive à des tranches exonérées. On sait, monsieur le ministre, que vous

travaillez sur le sujet. On l'avait annoncé pour la fin de l'année. On l'annonce maintenant pour le printemps. Nous voulons vraiment un *tax cut* et non pas un *tax shift* car, là, on est en train de toucher un peu partout. Ce n'est pas facile mais il faut absolument qu'on augmente maintenant le revenu net des travailleurs.

Monsieur le ministre, mes questions sont simples. Quand viendrez-vous avec une proposition de progressivité et d'augmentation du revenu net des travailleurs? Envisagez-vous une réforme du VVPR-bis? C'est important car cela pourrait toucher toutes les PME.

09.02 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de minister, bij de regeerverklaring heeft de eerste minister hier twee initiatieven aangekondigd. Ten eerste zou u tegen december met een accijnshervorming op onze energiefactuur komen, waarvan u zelf intussen toegeeft dat het een accijnsverhoging betreft. Laten we de zaken dus maar correct benoemen. Het gaat niet om een accijnshervorming, maar om een platte accijnsverhoging. Ten tweede zou u tegen december ook met uw zogenaamde brede fiscale hervorming op de proppen komen. U kunt op de kalender hier duidelijk zien dat het vandaag al 8 december 2022 is. Ik heb daarnet mijn mailbox nog eens gecontroleerd, maar er is geen bericht over uw accijnsverhoging binnengekomen, wat voor de duidelijkheid een goede zaak is. Er is echter ook geen spoor van uw fiscale hervorming.

Vandaag wordt u uitgerekend door de MR ondervraagd over de noodzaak van een fiscale hervorming. Dat is bijzonder risicovol, beste liberale collega's, want de paars-groene regering heeft een geschiedenis van belastingverhogingen. Denkt u maar aan de discussie die we afgelopen week in de commissie hebben gehad over de fors gestegen accijnzen op tabak of de schrapping van de regeling van de auteursrechten. Die platte belastingverhogingen moeten dienen om het alsmaar groter wordende gat in de begroting te vullen. Ik kan echter een hele waslijst aan nieuwe belastingen opsommen: de effectentaks, de extra btw op kleine pakjes, de plastictaks, de afschaffing van de professionele diesel, de niet-indexering van belastingverminderingen en -vrijstellingen, de duurdere boetes van Van Quickenborne, de vliegtaks, de extra btw bij de tandarts en de kinesist en zo kan ik nog een tijdje doorgaan.

Ik heb maar één vraag voor u, mijnheer de minister. Zal de regering na al die systematische belastingverhogingen eindelijk eens werk maken van belastingverlagingen?

09.03 Minister Vincent Van Peteghem: Collega's, het is duidelijk, zeker wanneer ik u beiden hoor, dat onze fiscaliteit de gemoederen beroert en dat iedereen uitkijkt naar de fiscale hervorming.

Ik ben blij dat er de afgelopen weken heel veel vragen zijn gesteld over de noodzaak aan fiscale hervorming, die ik volledig onderschrijf, en over de ambitie van de regering om een dergelijke hervorming door te voeren, die ik ook volledig onderschrijf. Ik voel en proef bij u het ongeduld over de verdere plannen die wij op tafel zullen leggen.

Monsieur Piedboeuf, comme je l'ai indiqué à plusieurs reprises devant cette assemblée mais aussi en commission, encore le 23 novembre dernier, il est vrai que j'ai été chargé de soumettre au gouvernement, en décembre 2022, une première phase détaillée et ambitieuse d'une réforme fiscale plus large. La réduction des charges qui pèsent sur le travail et l'équité de notre système fiscal seront bien entendu le fil conducteur de cette démarche. Le gouvernement a l'intention d'introduire la première phase d'une réforme fiscale plus large au cours de la législature actuelle. Je ne veux pas donner plus de détails à ce sujet pour le moment. Bien sûr, je serai heureux de fournir toutes les explications supplémentaires lorsque le document sera distribué au Parlement et en commission. Une fois encore, mon ambition est et reste de présenter une proposition concrète et détaillée dès que possible et d'entamer des discussions à ce sujet au sein du gouvernement. Nul ne conteste la nécessité d'une réforme.

Mijnheer Vermeersch, ik begrijp dat u ongeduldig bent, ongeduldig naar de accijnshervorming, ongeduldig naar de eerste concrete stap van de brede fiscale hervorming. Ik ben dat ook, wees gerust.

Onze fiscaliteit is natuurlijk belangrijk. Onze fiscaliteit is daarnaast ook delicaat. Zij is zo delicaat en zo belangrijk dat wij niet overhaast te werk mogen gaan. De uitwerking van de eerste stap heeft nood aan ernst en studiewerk, nood aan cijferwerk. Daar zijn wij mee bezig op dit eigenste moment.

Ik ben ervan overtuigd dat u het met mij eens bent als ik stel dat het noodzakelijk is dat wij de nodige tijd

nemen om werk te maken van een breed gedragen, hoognodige, eerste stap van de fiscale hervorming. Daar zal ik in ieder geval hard aan voortwerken.

09.04 Benoît Piedboeuf (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie de votre réponse.

Monsieur Vermeersch, il n'est pas inquiétant que je pose la question. Cela signifie simplement que, sur la base de l'accord de gouvernement, nous souhaitons tous évoluer en faveur d'une réforme fiscale, afin d'offrir plus de revenus aux gens. Nous sommes tous d'accord à ce sujet. Il faut donc y parvenir. Nous serons là pour aider le ministre des Finances à le faire.

Mais, vous le savez, l'une des clefs pour pouvoir financer une réforme fiscale consiste à augmenter le taux d'activité car il est la source des recettes. Pour ce faire, il est indispensable de donner envie aux gens de travailler. Pour qu'ils en aient envie, il faut qu'ils gagnent plus. C'est le cas des infirmières, des journalistes – dont nous avons parlé la semaine dernière – et d'autres professions. Il importe qu'en travaillant, les gens gagnent plus qu'en restant sans rien faire. Tout le monde en convient.

Monsieur le ministre, nous serons à vos côtés pour vous encourager à aboutir.

09.05 Wouter Vermeersch (VB): Ik hoor verder uitstel van de minister. Ik hoor hier ook regeringspartijen praten over het verlagen van de belastingen, maar wat deze regering doet, is niet de belastingen verlagen en ze zelfs niet verschuiven, maar ze wel systematisch verhogen.

Kijk naar de belastingen op onze energiefactuur. De regering wil de accijnzen daarop verhogen. Door het perverse cliquetsysteem zitten de belastingen aan de pomp opnieuw op het niveau van voor de Oekraïne-crisis. Ook de verkeersboetes, de vliegtaks, de accijnzen op tabaken en de auteursrechten zijn stuk voor stuk platte belastingverhogingen.

Wij hebben weinig vertrouwen in een belastinghervorming in een regering, gedomineerd door linkse en Waalse partijen, want die sturen maar al te graag de rekening naar de Vlamingen. Het is hoog tijd om de rollen om te draaien, zodat we u de rekening van deze belastingregering kunnen presenteren, want dat is paars-groen vandaag, een onvervalste belastingregering.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Questions jointes de

- Hervé Rigot à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La fermeture de bâtiments de la police judiciaire fédérale à Liège" (55003056P)
- Nicolas Parent à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La fermeture de plusieurs bâtiments de la police judiciaire fédérale à Liège" (55003061P)
- Vanessa Matz à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La police judiciaire fédérale de Liège" (55003063P)

10 Samengevoegde vragen van

- Hervé Rigot aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De sluiting van gebouwen van de federale gerechtelijke politie te Luik" (55003056P)
- Nicolas Parent aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De sluiting van verschillende gebouwen van de federale gerechtelijke politie te Luik" (55003061P)
- Vanessa Matz aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De federale gerechtelijke politie te Luik" (55003063P)

10.01 Catherine Fonck (Les Engagés): Excusez-moi monsieur Rigot, je ne souhaite évidemment pas vous empêcher de poser votre question. Madame la présidente, nous l'avons signalé aux services: ma collègue Vanessa Matz a, sur ce sujet très précisément, introduit dès le 17 novembre – nous sommes le 8 décembre – une question à la ministre Verlinden. Il y en avait d'ailleurs une deuxième par ailleurs, à laquelle je ne fais pas référence. Il me semble donc juste que, selon le Règlement, elle puisse être associée.

La **présidente**: Effectivement, madame Fonck, j'ai sous les yeux la question posée par Mme Matz. Je propose donc de joindre cette question. La parole est à M. Rigot.

10.02 Hervé Rigot (PS): Monsieur le ministre, je ne compte plus le nombre de fois où j'ai interpellé les membres du gouvernement sur les moyens humains, matériel et budgétaires de la police judiciaire. Je ne compte plus non plus le nombre de fois où mon groupe a martelé qu'il fallait des moyens à la hauteur des missions de cette police judiciaire.

Pourtant, à l'heure où je vous parle, la troisième police judiciaire du Royaume – celle de Liège – est à l'arrêt. Pourquoi? Parce qu'elle se retrouve à la rue! Elle est à la rue non pas pour manifester mais parce qu'elle n'a plus de bâtiment! C'est incroyable, c'est inacceptable!

Depuis des années, des dizaines de rapports ont mis en évidence les problèmes des bâtiments situés à Liège: problèmes de sécurité, d'incendie, d'amiante. Qu'en a-t-on fait? Rien du tout!

Cette semaine, le bourgmestre de Liège, Willy Demeyer, étant comme sœur Anne qui ne voyait rien venir, a pris ses responsabilités et a fait fermer ces bâtiments. Bilan: deux cents policiers à la rue, deux cents policiers mécontents qui attendent une solution d'urgence. Pendant ce temps, une partie de ping-pong continue entre la Régie des Bâtiments et la police fédérale pour savoir qui doit agir.

C'est inacceptable pour nos policiers, c'est inacceptable pour nos concitoyens, c'est inacceptable pour la justice, qui est également à l'arrêt. Cet arrêt est un coup de frein à 600 enquêtes en matière de lutte contre le crime organisé, le trafic de drogue, le terrorisme et j'en passe.

Monsieur le ministre, qu'allez-vous faire pour que nos policiers puissent rapidement travailler dans de bonnes conditions? Allez-vous agir en concertation avec les organisations syndicales?

À moyen et long terme, que va faire le gouvernement pour apporter enfin une solution structurelle à la relocalisation de la police judiciaire de Liège?

10.03 Nicolas Parent (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, j'ai déjà eu l'occasion d'interroger le secrétaire d'État en charge de la Régie des bâtiments, il y a 15 jours. La situation était déjà précaire et s'est encore dégradée depuis. Le résultat est là: la fermeture de plusieurs bâtiments rue Saint-Léonard et rue du Palais, pour des questions de sécurité connues depuis 2015. Ces fermetures mettent au ralenti la troisième police judiciaire fédérale et touchent directement 170 agents: des agents des services Ecofin, lutte contre le terrorisme ou contre la traite des êtres humains.

Ces agents sont obligés de travailler au ralenti dans des bureaux bondés, de faire du télétravail sans disposer d'un PC portable professionnel ou des licences pour les logiciels, sachant que toutes les missions ne peuvent pas être exécutées à domicile, de pratiquer l'écoute dans un bâtiment saturé. Ce sont des conditions déplorables, indignes de notre État de droit, avec une incidence directe sur le traitement des affaires en cours. À Liège, il va désormais falloir choisir les priorités. Nous ne pouvons pas laisser faire cela.

Il existe des solutions, mais à long terme. Ainsi, la centralisation à Vottem n'est pas attendue avant 2028. À moyen terme, on évoque des travaux de réhabilitation sur le site, travaux qui ne seront pas terminés avant deux ans. La crainte est vive de passer du précaire au définitivement provisoire. Les policiers, quant à eux, demandent des réponses et des solutions d'urgence.

Quelles solutions d'urgence comptez-vous apporter? Qu'en est-il de l'allocation temporaire d'espaces tels que la Tour des Finances, solution évoquée il y a deux semaines par le secrétaire d'État?

Qu'en est-il de la mise à disposition de matériel informatique pour permettre à la police de travailler avec un minimum de confort? Cet aspect relève de la responsabilité de la ministre de l'Intérieur.

Quelles mesures envisagez-vous pour assurer le traitement dans les temps des dossiers en cours à Liège? La parole de la ministre de l'Intérieur est très attendue à Liège dans ce dossier. Je vous remercie.

10.04 Vanessa Matz (Les Engagés): Monsieur le ministre, comme je l'ai dit tout à l'heure au premier ministre

dans le cadre d'une autre question, décidément, votre gouvernement, dans toutes ses composantes, n'aura pas épargné la police et singulièrement la police judiciaire. Depuis des années, celle-ci, à Liège et ailleurs, réclame des moyens complémentaires, en personnel évidemment, mais aussi en matériel et en équipements.

À Liège, il s'agit de bâtiments qui menacent de s'effondrer. Un arrêté a été pris pour le fermer. Il y a des années déjà, en 2015, des réunions avaient eu lieu pour solliciter de la Régie des Bâtiments des travaux complémentaires. Ces travaux n'ont pas eu lieu ou ne sont, pour partie, pas satisfaisants. Tant et si bien que des dizaines d'hommes doivent quitter ces lieux. Ce sont des enquêtes dont on parle régulièrement ici: lutte contre la criminalité organisée, le grand banditisme, la criminalité financière, la traite des êtres humains. Ces enquêtes ne seront pas menées, notamment à Liège – troisième PJ du pays.

Quelles mesures votre gouvernement va-t-il prendre pour que ces enquêtes puissent continuer à avoir lieu? En ce qui concerne les bâtiments, qu'en est-il? On parle de Vottem. Un collègue parlait de 2028. J'ai entendu 2033. Que fait-on jusque là pour qu'enfin ces policiers de la PJ se sentent considérés et respectés par votre gouvernement? Je vous remercie.

10.05 Vincent Van Peteghem, ministre: Madame la présidente, chers collègues, nous sommes au courant de l'état préoccupant des infrastructures actuellement occupées par la police judiciaire fédérale à Liège. C'est notamment pour cette raison que le Conseil des ministres a approuvé, le 29 octobre 2021, le projet Masterplan Vottem phase 2 correspondant à un investissement de 100 millions d'euros.

Ce projet permettra le regroupement des services de la police fédérale au sein d'une infrastructure modernisée. La Régie des Bâtiments annonce la perspective de 2028-2029 pour la mise à disposition de ce nouveau bâtiment qui accueillera non seulement la police judiciaire fédérale, mais également la Direction de coordination et la Direction de la sécurisation.

Entre-temps, en concertation avec les syndicats, nous mettons tout en œuvre pour que le personnel continue à travailler dans les meilleures conditions. Ainsi, des collaborateurs ont été relogés fin novembre. Nous encourageons également le télétravail.

Toutefois, cela n'est pas suffisant. Nos policiers méritent mieux. C'est pourquoi ma collègue, Annelies Verlinden, en collaboration avec le ministre de la Justice, a demandé au secrétaire d'État à la Régie des Bâtiments de prendre rapidement des mesures pour améliorer les conditions dans les bâtiments actuels de la PJF à Liège.

Des plans d'action sont établis, depuis plusieurs années, en vue de procéder aux travaux prioritaires et nécessaires. Mais, à ce jour, l'ensemble de ces travaux n'ont pas été achevés par la Régie des Bâtiments. Il est grand temps que cela change. Nous ne pouvons accepter qu'aucune solution ne soit proposée avant 2030, date à laquelle les travaux d'aménagement seront terminés.

Nous nous exprimons ici chaque semaine sur l'importance de nos policiers et sur le respect que ceux-ci méritent. Cela commence par de bonnes conditions de travail.

10.06 Hervé Rigot (PS): Monsieur le vice-premier ministre, je vous remercie pour vos réponses mais je suis comme Willy Demeyer et comme sœur Anne, je ne vois rien venir. Ce que vous avez présenté ici, c'est de la théorie. Vous dites que des solutions sont apportées en concertation avec les syndicats avec des mesures concrètes, là, maintenant. Moi, ce que je sais, c'est que la police judiciaire et les syndicats descendront dans la rue lundi. Cette fois, ce ne sera pas parce qu'ils n'ont pas de bâtiments mais parce qu'ils n'ont pas de réponses. S'ils sont dans la rue lundi, cela signifie que les mesures prises ne fonctionnent pas.

On attend des mesures fortes. Deux cents agents de la police judiciaire de Liège attendent des réponses. Ils les attendent maintenant pour continuer leur travail bien nécessaire à la sécurité de tous. C'est indigne de notre État de droit et c'est un manque total de reconnaissance pour les femmes et les hommes qui s'engagent dans notre police. Cette situation montre qu'il est temps de s'investir dans un vrai plan, un fonds budgétaire CrimOrg que mon groupe a sollicité au travers d'une proposition de loi.

Liège accueille aujourd'hui le marché de Noël. Je ne compte pas demander une solution au père Noël, c'est à vous que je la demande!

10.07 Nicolas Parent (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses. Il est vrai que, depuis quinze jours, alors que la situation s'est dégradée, aucun élément supplémentaire n'a été apporté. Pourtant, les demandes sont là. Elles sont fortes et clairement exprimées par les policiers. Les solutions actuellement proposées par le ministre en charge de la Régie des Bâtiments ne suffisent pas. Par ailleurs, des demandes fortes ont également été adressées à la ministre de l'Intérieur auxquelles, dans la réponse que vous nous avez lue, aucune réponse n'a été donnée, qu'il s'agisse des conditions de travail ou du matériel informatique.

Bref, nous avons l'impression que le gouvernement et le ministre en charge de la Régie des Bâtiments mais également la ministre de l'Intérieur écoutent mais n'entendent pas ce qu'il se passe et ne prennent pas toute la mesure de la gravité de la situation à Liège. Les prochaines semaines sont à écrire pour apporter enfin des réponses dignes dans ce dossier. Après sept ans d'inertie, nous attendons des actes et bien plus que ce qui a été dit aujourd'hui et précédemment par les ministres de ce gouvernement.

10.08 Vanessa Matz (Les Engagés): Monsieur le ministre, j'entends votre gêne – et même un peu plus que votre gêne. Votre réponse est totalement insatisfaisante. Certes, ce n'est pas la vôtre, mais c'est celle de votre gouvernement et de votre majorité au rang de laquelle siègent des représentants Ecolo et PS. J'entends qu'ils s'indignent de la situation. S'indigner est une chose. En revanche, réclamer des moyens complémentaires lors d'un kern ou d'un conclave budgétaire, je ne l'ai pas encore remarqué. Je suis désolée!

Il est bel et bon de venir dire ici devant tout le monde que c'est scandaleux, car ça l'est. Mais les policiers attendent des actes. Et les actes sont, pour l'heure, du ressort de la Régie des Bâtiments, qui traîne des pieds pour trouver une solution durable en faveur de la police liégeoise. La police mérite le respect, comme vous l'avez dit. Pour ce faire, des actes sont nécessaires – et sans attendre 2030!

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La **présidente**: Ceci clôture les questions orales.

11 Ordemotie

11 Motion d'ordre

11.01 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitter, ik heb u net een ordemotie bezorgd. Zoals daarnet al terecht is aangehaald, hebben we, nadat het tijdstip voor de indiening van de mondelinge vragen was verstreken, het belangwekkende nieuws vernomen dat het Grondwettelijk Hof het omstreden Belgisch-Iraanse verdrag heeft geschorst. We hoorden de eerste minister daarjuist zeggen dat hij logischerwijze de tijd wil nemen om dat arrest grondig door te nemen. Door middel van de ordemotie verzoeken we u om hem daarover vandaag te ondervragen.

Er zijn nog meer dan 20 sprekers op de sprekerslijst voor het wetgevend werk ingeschreven. Er is dus tijd genoeg, me dunkt, niet alleen voor ons, maar ook voor de eerste minister, om het arrest grondig te lezen en daarover vandaag tijdens de vergadering van gedachten te wisselen, waarbij de eerste minister dan al enige duidelijkheid verstrekt. Vandaar mijn ordemotie.

De **voorzitter**: Een ordemotie werd ingediend door mevrouw Barbara Pas en luidt als volgt:

"Gelet op de schorsing door het Grondwettelijk Hof van het Belgisch-Iraans Verdrag over geïmmigreerde personen; gelet op het dringend karakter van dit feit;

1. beslist de Kamer op de agenda van haar plenaire vergadering van donderdag 8 december 2022 een interpellatiedebat in te schrijven over "De schorsing door het Grondwettelijk Hof van het Belgisch-Iraans Verdrag over geïmmigreerde personen";
2. vraagt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Belgische regering, en meer bepaald aan de eerste minister, de heer De Croo om aan de Kamer van volksvertegenwoordigers in plenaire zitting de nodige uitleg te verschaffen over dit feit."

Une motion d'ordre a été déposée par Mme Barbara Pas et est libellée comme suit:

"Vu la suspension par la Cour constitutionnelle du traité belgo-iranien sur les personnes condamnées;

vu le caractère urgent de ce fait;

1. la Chambre décide d'inscrire à l'ordre du jour de sa séance plénière du jeudi 8 décembre 2022 un débat d'interpellation sur "La suspension par la Cour constitutionnelle du traité belgo-iranien sur les personnes condamnées";
2. la Chambre des représentants demande au gouvernement belge et plus particulièrement au premier ministre, M. De Croo, de lui fournir les explications nécessaires sur ce fait en séance plénière."

U vraagt dus de urgentie om de premier naar hier te laten komen. De urgentie moet de steun krijgen van een vijfde van onze assemblee, 30 leden dus.

11.02 Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, madame Pas, c'est votre droit démocratique. Quant au moment où nous devons procéder au vote à la fois sur l'urgence et pour pouvoir constater les choses voire débattre du fond, il me semble que, là, les choses se précipitent un peu. Moi-même, je ne sais pas de quoi il s'agit. Je viens à peine de recevoir le *Belga*. Je souhaite pouvoir prendre connaissance des éléments. Bref, les conditions du débat, en ce compris sur l'urgence, ne sont pas réunies. Je ne vois dès lors pas pourquoi il y a matière à se prononcer là maintenant, tout de suite.

À chaque fois qu'un *Belga* tombe, quel que soit le dossier, va-t-on directement mobiliser l'ensemble du Parlement, à la fois sur l'urgence et sur le fond? À un moment donné... Et si le *Belga* était arrivé samedi?

La **présidente**: Chers collègues, il s'agit d'une demande d'un débat d'interpellations que Mme Pas vient de déposer. Pour débattre, Mme Pas demande évidemment l'urgence du traitement de cette motion. C'était à cet égard que je sollicitais si la motion avait bien le soutien de 30 membres.

11.03 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitter, in antwoord op het argument tegen de urgentie en de verklaring van de eerste minister dat het tijd vergt om het arrest te lezen, heb ik net voorgesteld om de kwestie na het wetgevend werk, maar toch nog zeker in de plenaire vergadering van vandaag, aan bod te laten komen. Er zijn nog uren tijd om het arrest te lezen. Dan wordt de discussie niet tot volgende week uitgesteld, maar vandaag nog in de plenaire vergadering behandeld.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence n'est pas appuyée.
De urgentie wordt niet gesteund.*

11.04 Barbara Pas (VB): Ik heb gevraagd om het na het wetgevend werk te doen. Als het dan nog niet in orde is, zal ik de stemming vragen.

De **voorzitter**: Het gaat over een agendawijziging.

L'urgence n'est pas acceptée, pour aujourd'hui en tout cas.

11.05 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik had geen motie ingediend, maar ik heb wel graag dat de plenaire vergadering zo ordentelijk mogelijk verloopt.

Het komt mij voor dat, of er nu gestemd is over de urgentie of niet, er straks wellicht een motie zal worden ingediend waarin gevraagd wordt over de urgentie te stemmen.

Het zou misschien handig zijn te informeren bij de eerste minister of hij na het wetgevend werk hier aanwezig kan zijn. Dan zijn wij ten minste daarvan op de hoogte.

De **voorzitter**: Wij zullen contact opnemen met de eerste minister.

Projets et propositions de loi

Wetsontwerpen en -voorstellen

12 **Projet de loi relatif à l'accès au Registre national des personnes physiques et l'utilisation du numéro du Registre national en vue de mettre en oeuvre l'administration des salaires et du personnel des autorités et institutions publiques (2953/1-3)**

12 **Wetsontwerp betreffende de toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister voor het uitvoeren van de personeels- en loonadministratie van openbare overheden en instellingen (2953/1-3)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

M. Tim Vandenput, rapporteur, renvoie au rapport écrit.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2953/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2953/3)**

Le projet de loi compte 4 articles.
Het wetsontwerp telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

13 **Projet de loi relatif aux canaux de signalement et à la protection des auteurs de signalement d'atteintes à l'intégrité dans les organismes du secteur public fédéral et au sein de la police intégrée (2952/1-9)**

- **Proposition de loi visant à mettre en place une ligne verte pour les lanceurs d'alerte au sein de la police intégrée structurée à deux niveaux et à les protéger contre d'éventuelles représailles (2834/1-2)**

13 **Wetsontwerp betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie (2952/1-9)**

- **Wetsvoorstel teneinde bij de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, een gratis telefoonnummer voor klokkenluiders ter beschikking te stellen en hen tegen eventuele vergelding te beschermen (2834/1-2)**

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Nabil Boukili, Gaby Colebunders, Maria Vindevoghel, Marco Van Hees, Greet Daems, Sofie Merckx.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

M. Franky Demon et M. Nabil Boukili, rapporteurs, renvoient au rapport écrit.

13.01 **Sigrid Goethals** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, het eerste wat opviel bij het voorliggende wetsontwerp is de lichtsnelheid – wij kunnen het bijna niet anders noemen – waarmee het door de Kamer wordt gejaagd. Het was zelfs zo dat de meerderheidspartijen in de commissie nauwelijks het woord hebben genomen. Zij gaan dat vandaag wel doen, dus ik kan mij niet van de gedachte ontdoen dat zij toen de tijd niet hebben gehad om het ontwerp door te nemen, ook al werd er in de commissie natuurlijk wel gestemd.

Waarover gaat het ontwerp eigenlijk? Vandaag kunnen de federale ambtenaren en politieagenten integriteitsschendingen intern melden bij hun leidinggevende of gebruik maken van een officiële meldingsprocedure. Het voorliggend wetsontwerp zet de Europese klokkenluidersrichtlijn om in Belgische wetgeving, zowel voor de federale overheidsdiensten als voor de geïntegreerde politie. Die richtlijn legt juridisch bindende minimale beschermingsnormen op. Er worden ook drie meldingswijzen ingevoerd, die vanaf vandaag op gelijke voet staan.

Wij zijn uiteraard voor de omzetting van de klokkenluidersrichtlijn, maar kunnen ons helaas niet vinden in de concrete omzetting ervan in Belgisch recht. De regering is erin geslaagd hiervan een heel complex kluwen te maken waar een kat haar jongen nog nauwelijks in terugvindt. Vooral de interne meldingskanalen worden complexer en van harmonisering is er eigenlijk absoluut geen sprake meer. Iedereen doet een beetje wat hij wil, met een complexe wirwar tot gevolg.

Elke federale overheidsdienst moet een intern meldingskanaal opzetten. Zij kunnen ervoor kiezen om dat intern te beheren of zij kunnen het uitbesteden aan derden. Richt een federale overheidsinstantie geen intern meldingskanaal op, dan wordt de Federale Interne Audit aangesteld. In dat geval moet de Federale Interne Audit een permanent samenwerkingsverband organiseren met de overheidsinstantie. Wanneer een federale overheidsinstantie geen intern meldingskanaal heeft opgericht, maar toch beschikt over een dienst om potentieel meldingen te ontvangen en op te volgen, kan er tussen de Federale Interne Audit en de betrokken instantie een protocol worden gesloten. Het is niet simpel. Ik hoop dat iedereen kon volgen, maar ik denk dat veel mensen de draad allang kwijt zijn in dat kluwen.

Ook het systeem van de externe meldingskanalen wordt ingewikkelder. Naast de federale Ombudsman heeft men ook het Comité P en het Comité I bevoegd gemaakt. Er worden ook extra diensten betrokken bij de externe meldingskanalen, die een beroep kunnen doen op experts uit de publieke en private sector.

U ziet het, interne en externe meldingskanalen worden eigenlijk bedolven onder vrij zware en gedetailleerde procedures. In de normale nationale kaders zou een officiële bevestiging een instrument kunnen zijn om de melder garanties te bieden volgens de voorwaarden van de richtlijn. Dat zou logisch zijn, maar wij leven in België en jammer genoeg is dat dus niet het geval. De minister zei dat een dergelijke officiële bevestiging uiteraard aan te bevelen is, omdat ze de rechtszekerheid voor de melder verhoogt, maar dat ze moeilijk te implementeren is in het Belgische recht, tenminste op korte termijn. Daarom wordt ze in dit stadium niet geïmplementeerd.

We weten allemaal dat onze Belgische staatsstructuur nogal complex is – dat is eigenlijk een open deur intrappen – maar het bewijst ook dat verschillende instellingen zich hier één of andere bevoegdheid hebben willen toe-eigenen, wat de efficiëntie en de doeltreffendheid niet echt ten goede komt.

Voor de N-VA is een vereenvoudiging aangewezen. Voor ons gaat dit wetsontwerp dan ook de verkeerde kant op. Daarom zullen wij ons onthouden bij de stemming. De abnormaliteit mag voor ons niet de norm zijn.

Wij hebben ook opgemerkt dat er geen tijdlimiet is opgenomen, terwijl die er tot vandaag wel is. Wij vinden dit geen goed idee, want na een bepaalde termijn, ettelijke jaren, wordt het moeilijk om een correcte weergave van de feiten te geven. Daarom hebben wij een amendement ingediend om dat te beperken tot een termijn van vijf jaar.

13.02 Eva Platteau (Ecolo-Groen): Mevrouw Goethals, u zegt dat dit snel door de commissie is gejaagd. Ik heb het verslag van de eerste lezing nagelezen en verschillende mensen van de meerderheid hebben het woord genomen. Ik was ziek en de heer Moutquin heeft onze tussenkomst gehouden. Er is ook nog een tweede lezing geweest. Tevens zijn er amendementen ingediend die rekening houden met de juridische bedenkingen. Ik denk dus dat we dit goed hebben gesproken.

We zijn blij dat minister De Sutter dit wetsontwerp naar de Kamer heeft gebracht. Op 24 november hebben we het wetsontwerp goedgekeurd voor de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht, vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector. Vandaag staat het wetsontwerp betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitschendingen in de federale overheid instanties en bij de geïntegreerde politie op de agenda.

De wet voorziet inderdaad in een omzetting van de Europese klokkenluidersrichtlijn. De omzetting van die richtlijn is opgebouwd op basis van de bestaande klokkenluidersregeling, een Belgische wet voor de federale administratieve overheden, de wet van 15 september 2013. De nieuwe wet die we nu voorligt, gaat verder dan de Europese richtlijn. Het is dus een heel ambitieuze omzetting, waar we zeer blij mee zijn. Ze biedt een nog betere bescherming voor klokkenluiders wanneer ze een melding maken. Ze worden beter ondersteund en ze kunnen ook gemakkelijker aangifte doen. U zegt dat het ingewikkeld is, maar het systeem om te kunnen melden, zowel intern als extern, of om onmiddellijk openbaar te gaan, is duidelijk. Het is de bedoeling dat dit zo toegankelijk mogelijk is.

Wat is een klokkenluider? Het begrip klokkenluider verwijst naar iemand die onethische of illegale handelingen onthult die het algemeen belang schaden. Dat kan gaan over corruptie, strafbare feiten, illegale geldstromen, belangenvermenging, onrechtmatig gebruik van overheidsmiddelen, misbruik van bevoegdheid, risico's voor het milieu, de volksgezondheid en de nationale veiligheid, schendingen van mensenrechten enzovoort. Het is heel belangrijk dat dergelijke praktijken aan het licht kunnen komen en er een gepaste opvolging kan gebeuren, zonder dat klokkenluiders angst moeten hebben voor represailles. Wanneer mensen die binnen de publieke sector werken als klokkenluider willen optreden, hebben wij er als samenleving alle belang bij dat ze dit kunnen doen zonder angst voor represailles zoals ontslag of juridische vervolging. Een goede klokkenluidersregeling is een garantie voor een sterke, betrouwbare, ethische publieke sector. Daarom zijn wij zeer blij dat wij dit hier vandaag zullen goedkeuren.

Een belangrijk element in het wetsontwerp is dat het gaat over melden, beschermen en ondersteunen. Ten eerste wordt er een kader gegeven voor het melden van integriteitsschendingen. Daarbij worden integriteitsschendingen heel ruim opgevat. Het gaat over handelingen – of het nalaten van handelingen – die een bedreiging vormen voor of een schending van het algemeen belang. Het wetsontwerp gaat verder dan de richtlijn omdat elke integriteitsschending eronder valt, niet enkel specifieke gebieden. Er komen drie types van procedures, volgens drie types van meldingen.

Dat zijn interne meldingen, externe meldingen bij de federale ombudsman en de mogelijkheid van de openbaarmaking, waarbij er ook de mogelijkheid is dat de klokkenluider meteen de stap kan zetten naar de pers en de openbaarheid, wanneer er een acuut gevaar of risico dreigt of wanneer de klokkenluider van mening is dat die stap nodig is, omdat er bijvoorbeeld weinig vertrouwen is in de interne meldingsprocedure. Ook heel belangrijk is dat anonieme meldingen toegelaten zijn. Anonieme meldingen worden dus ook mogelijk gemaakt. Anonimiteit biedt immers de grootste bescherming voor de klokkenluider.

De richtlijn beschermt niet alleen de werknemers, maar heeft betrekking op elke persoon die een professionele relatie heeft met de betrokken entiteit. Het kan dus bijvoorbeeld ook gaan over een leverancier van diensten of goederen aan de overheid of een onderaannemer. Ook op dat punt is dus de keuze gemaakt om heel ruim en breed te gaan.

Ook heel positief is voor ons dat de ministeriële kabinetten eveneens worden opgenomen in het toepassingsgebied van de wet naar aanleiding van aanbevelingen van de Groep van Staten tegen Corruptie

van de Raad van Europa (GRECO). Dat is heel terecht, want politieke kabinetten vormen immers samen met de administratie in het geheel de publieke sector. Het is dus heel terecht dat zij ook worden meegenomen.

Het is ook heel goed dat de geïntegreerde politie gestructureerd op twee niveaus gebruik zal kunnen maken van de klokkenluidersregeling. Daarover hebben wij het ook gehad tijdens de besprekingen in de commissie. Er bestaan al heel wat controle-instanties en procedures binnen de politie, zoals het Comité P, de AIG en het Controleorgaan op de politionele informatie. Om die reden is er in het wetsontwerp voor gekozen een apart hoofdstuk te maken voor de geïntegreerde politie, waarin ook rekening wordt gehouden met de eigenheid van de politiediensten, maar waarbij de principes van de Europese richtlijn maximaal worden geïntegreerd in de bestaande controleprocedures en -mechanismen.

Dat is heel belangrijk, omdat wij vaststellen dat er ook mistoestanden of wantoestanden binnen de politie zijn. Die toestanden moeten kunnen worden gemeld door collega's. Bestaat er bovendien een zwijgcultuur bij bepaalde diensten, dan moet die steeds worden doorbroken, zodat niemand angst heeft om zaken aan de kaak te stellen en om te spreken.

Het tweede luik gaat over het beschermen van de klokkenluiders. Er wordt juridische bescherming gegeven, zodat gepleegde represailles kunnen worden bestraft op basis van nieuwe strafrechtelijke sancties. Voor klokkenluiders die de wet zouden misbruiken, zijn er de bestaande regels voor laster, dus ook dat is geregeld.

Een derde deel gaat over het ondersteunen van de klokkenluiders. Als klokkenluider optreden, kan immers een grote impact hebben. Er wordt niet alleen voorzien in juridische ondersteuning, maar ook psychologische ondersteuning is mogelijk. Die taak van ondersteuning wordt toegewezen aan het FIRM, het Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens.

Wij zijn dus heel blij met dit wetsontwerp, waarmee uitvoering wordt gegeven aan het hoofdstuk Democratische Vernieuwing van het regeerakkoord. Het is absoluut heel belangrijk voor een gezonde democratie dat er een klokkenluidersregeling is. Om het vertrouwen in de overheid te versterken, moeten burgers weten dat de overheid zich houdt aan de eigen regels, die ze zelf opstelt en zelf ook oplegt aan burgers. Vandaag zetten wij een belangrijke stap om hiervoor nog meer garanties te geven.

13.03 Daniel Senesael (PS): Madame la présidente, madame la ministre, mes chers collègues, le projet de loi que nous nous apprêtons à voter représente – c'est un fait – une avancée importante pour au moins trois raisons.

D'abord, en transposant la directive "Lanceurs d'alerte", nous améliorons considérablement la protection de ces personnes qui, par rigueur morale, par droiture et par souci de l'intérêt général, ont le courage de dénoncer des pratiques contraires à l'intégrité. Partant, nous améliorons aussi la protection de la population.

Un autre projet porté, du reste, par le ministre Dermagne, voté voici quelques semaines, couvre les lanceurs d'alerte dans le privé. Le vôtre, madame la ministre, offre aux travailleurs et aux travailleuses du secteur public un cadre bien plus complet que la loi en vigueur et étend la protection aux tiers qui ont aidé à la dénonciation, ainsi qu'aux proches des lanceurs d'alerte. C'est l'occasion pour moi de souligner la qualité de la collaboration entre vos deux cabinets pour atteindre des objectifs ambitieux.

Ensuite, et c'est un aspect essentiel, votre projet étend son champ d'application aux entreprises publiques. Au vu de leur importance pour notre société, c'est à notre sens une mesure forte en vue de renforcer la confiance de nos concitoyens et de nos concitoyennes dans leur action. Au-delà même de ce que cela représente concrètement pour les éventuels lanceurs d'alerte en leur sein, c'est également une manière opportune de rappeler la dimension éthique qu'emporte la composante publique de ces structures, indépendamment de leur éventuelle action dans un contexte concurrentiel.

Enfin, madame la ministre, vous confiez un rôle majeur au Médiateur fédéral et à l'Institut fédéral des droits humains dans l'accompagnement des lanceurs d'alerte et le suivi de leurs plaintes, sans omettre de prévoir un régime qui tienne compte des spécificités d'un service public aussi essentiel que la police et les organes de contrôle qui s'y appliquent.

Notre groupe fait partie de ceux qui veulent avancer et améliorer les choses, pas à pas, et qui savent donc

mesurer le chemin parcouru. En l'occurrence, c'est un très grand pas qui est franchi au bénéfice de tous ceux et toutes celles qui, dans nos services publics, veillent à l'intérêt général et constatent des irrégularités, et au bénéfice, par conséquent, de tous nos concitoyens.

Vous l'aurez compris, c'est avec conviction que notre groupe votera en faveur de ce projet.

13.04 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la présidente, avant d'examiner le fond – sur lequel j'aurai bien sûr des critiques – je dirai tout d'abord que la transposition de cette directive est une bonne chose. Nous allons la soutenir. Je pense que cela fait avancer la protection des lanceurs d'alerte dans le bon sens. Sur plusieurs éléments, le texte va plus loin que la directive, ce qui est aussi une bonne chose.

Je ne partage pas les avis des personnes qui remettent en question cette protection, qui la voient comme une menace. Au contraire, je pense que cette mesure est à même de garantir un esprit démocratique dans notre société – c'est clair.

Cependant, je ne dirai pas que les travaux ont été exemplaires en matière de débat et de démocratie. Il est vrai que nous avons eu des débats et que nous avons discuté. Mais, si des modifications juridiques ont été amenées suite à la note juridique demandée par l'opposition, les différentes suggestions émises par l'opposition au cours du débat n'ont pas été prises en considération dans le projet.

C'est vrai qu'il y a un débat sur la forme. Mais dans le fond, le débat sert-il à quelque chose dans ce Parlement? Je ne sais pas. Je commence à me poser des questions, quand je vois qu'à chaque fois, la majorité reste sur sa position, malgré les arguments qui sont amenés, malgré la contradiction qui est amenée, et ce, sur plusieurs projets. Je trouve cela dommage. Cela vide le débat de son sens démocratique.

Un autre élément concerne la légitimité de cette majorité à se prononcer sur les lanceurs d'alerte. C'est à cause de cette majorité que deux lanceuses d'alerte ont été mises sur la sellette. Je reviens sur l'affaire de l'APD – l'Autorité de protection des données. Une des lanceuses d'alerte a démissionné parce qu'elle ne pouvait plus supporter le harcèlement et le traitement qu'elle subissait. Elle n'a bénéficié d'aucune protection de ce Parlement ou de ce gouvernement, qui se dit protecteur des lanceurs d'alerte. C'est très dommageable.

Même si la directive européenne n'était pas transposée, elle était d'application en Belgique. Ce fut encore pire pour la deuxième directrice. Celle-ci a été destituée par ce même Parlement. Alors qu'elle était lanceuse d'alerte et qu'elle avait dévoilé les dysfonctionnements, les conflits d'intérêts et d'incompatibilité au sein de l'APD, c'est elle qui a été poursuivie et destituée par ce Parlement. Alors je pense que la Vivaldi a perdu toute crédibilité sur la question des lanceurs d'alerte.

Pour en revenir au projet qui nous occupe, comme je l'ai dit, celui-ci contient plusieurs éléments positifs: le principe même de la transposition et le fait qu'on aille un peu plus loin que la directive. Néanmoins, il reste pas mal de manquements qui n'ont malheureusement pas été pris en considération pendant les débats en commission. Parmi ceux-ci, il y a l'exception de la sécurité nationale. Le texte ne s'appliquera pas à toutes les situations. Il ne protégera pas les lanceurs d'alerte en matière de sécurité nationale. L'ONU et l'OSCE se sont d'ailleurs inquiétées de la directive à l'époque dans une lettre adressée à la Commission européenne.

Les activités relevant de la sécurité nationale sont exclues du champ d'application de la loi. L'exception couvre les articles 7 et 11 de la loi organique des services de renseignement et de sécurité, soit l'ensemble des missions de ceux-ci. C'est vraiment très large. Pour prendre l'exemple de l'article 7 qui définit les missions de la Sûreté de l'État, celui-ci cite comme missions, en son point 4, notamment: "toutes autres missions qui lui sont confiées par ou en vertu de la loi". Et ce, en plus de ses missions classiques, c'est-à-dire "tout". Cela signifie que la directive ne va pas s'appliquer pour ce qui concerne la sécurité nationale.

Il y est expliqué que ces signalements feront l'objet d'une loi distincte "dans laquelle des garanties suffisantes seront intégrées pour assurer la nature secrète des opérations des services de renseignement et de sécurité". Par contre, il est précisé que, lorsque les activités des services de renseignement ne concernent pas la sécurité nationale, la directive et sa transposition restent d'application.

Il va donc falloir trancher pour chaque alerte. La question se posera de savoir si celle-ci menace ou non la sécurité nationale.

En commission, vous avez précisé, madame la ministre, qu'il appartiendra à l'autorité qui recevra le signalement d'apprécier ce critère. Il n'empêche que c'est d'abord et avant tout le lanceur d'alerte lui-même qui choisira de se mettre ou non en danger en faisant son signalement, sans avoir la garantie d'être protégé s'il était finalement décidé que les faits qu'il dénonce relèvent de la sécurité nationale. On risque donc vraiment de dissuader des lanceurs d'alerte en raison de ce vide juridique. La question est importante. En effet, on connaît des cas de lanceurs d'alerte pour qui la sécurité nationale est invoquée pour justifier les représailles à leur égard. Je pense ici notamment à Julian Assange et à Edward Snowden. On sait aussi que c'est dans ce type d'affaire que les alertes sont les plus importantes car on touche à un angle mort de la démocratie. Je pense ici, par exemple, aux services de renseignement et à l'armée. Ces alertes sont donc d'autant plus vitales. C'est la raison pour laquelle il faut pouvoir encourager les lanceurs d'alerte en leur offrant une bonne protection.

Par conséquent, nous attendons avec impatience la loi complémentaire, qui couvrira la sécurité nationale, qui nous est promise par la ministre, même si, selon nous, on aurait pu profiter de l'élaboration de cette loi pour fixer les règles et offrir une protection claire aux lanceurs d'alerte. En effet, je rappelle que c'est grâce aux révélations en lien avec la sécurité nationale que nous avons appris que les États-Unis avaient commis des crimes de guerre en Irak et en Afghanistan, crimes de guerre pour lesquels ce Parlement n'a d'ailleurs déposé aucune proposition de résolution visant à les condamner. Nous assistons ici encore une fois à un deux poids deux mesures.

Madame la ministre, vous parlez d'une loi spéciale. Pouvez-vous nous dire quand elle sera déposée? Cette législature prendra fin dans peu de temps. Ce faisant, si vous dites qu'il est question d'un an et demi, il sera compliqué de la faire passer avant la dissolution de ce Parlement.

La transposition de cette directive se focalise sur la protection dans un contexte uniquement professionnel. Le système d'alerte prévu par la directive ne s'applique qu'aux personnes qui prennent connaissance d'informations dans un contexte professionnel et uniquement aux représailles subies dans un contexte professionnel. Cette notion de contexte professionnel est interprétée au sens large. On vise des catégories de personnes qui disposent, en raison de leur activité professionnelle, d'un accès privilégié aux informations. Ce faisant, on risque à notre avis d'exclure toute une série de personnes susceptibles d'obtenir des informations hors d'un contexte professionnel. Pourquoi cette limite? Pourquoi se prive-t-on de plusieurs informations, de plusieurs lanceurs d'alerte qui peuvent obtenir des informations en dehors du cadre professionnel? Pourquoi limitez-vous cela au cadre professionnel?

Je mentionnerai aussi l'absence de protection des lanceurs d'alerte étrangers. On aurait pu profiter de ce projet pour corriger cela. Nous regrettons qu'il n'y ait rien chez nous pour les lanceurs d'alerte étrangers. On a beau voter des résolutions dans ce Parlement, cela ne suffit pas. Une résolution a été présentée par la majorité, au nom de M. De Vriendt avec le groupe Ecolo, concernant les lanceurs d'alerte. C'était aussi pour justifier le vote négatif sur une résolution que j'avais proposée concernant Julien Assange afin que notre pays lui accorde protection. On a fait un tour de passe-passe et, à présent, on transpose la directive dans une loi mais sans poser un cadre pour les lanceurs d'alerte étrangers. Cela veut dire qu'avec cette transposition, on ne protège toujours pas Julien Assange et Edward Snowden. Je ne comprends pas pourquoi on ne le fait pas. Ce projet est de nouveau une occasion manquée.

En conclusion, comme je l'ai dit, nous soutiendrons ce texte qui est un progrès, mais nous pensons que la Belgique pourrait aller beaucoup plus loin dans sa protection des lanceurs d'alerte. Ici, la majorité avait une occasion de se racheter suite à sa gestion catastrophique et honteuse du dossier de l'APD.

C'est une nouvelle occasion ratée, et on continue dans ce même "schmilblick", dont je ne comprends pas les motivations.

Voilà les questions qui restent en suspens. Même si nous en avons débattu en commission, je pense que cela vaut le coup d'apporter de la clarté sur ces points-là. Ce sera ma conclusion. Je vous remercie.

13.05 Franky Demon (cd&v): Mevrouw de voorzitter, wij zijn blij dat onderhavig wetsontwerp vandaag ter bespreking en ter stemming wordt voorgelegd in de plenaire vergadering, een klein jaar na de uiterste omzettingsdatum van de Europese klokkenluidersrichtlijn.

De minister wees er bij de bespreking in de commissie al op dat het geen eenvoudig ontwerp is. Er vonden ook heel wat overlegmomenten plaats met allerhande actoren en dat verantwoordt ten dele de vertraging.

Hoe ongeduldig we ook waren, wij zijn wel bijzonder tevreden dat wij ons vandaag kunnen buigen over een gedragen en vooral gedegen tekst. De burger moet erop kunnen rekenen dat de overheid integer functioneert. Dat is een absolute vereiste, als wij werk willen maken van een vertrouwensband tussen de overheid en de burger.

Eventuele mistoestanden moeten aan het licht kunnen worden gebracht. Het wetsontwerp zorgt voor een helder juridisch kader waarbinnen federale ambtenaren en politiemedewerkers integriteitsschendingen of vermoedens daarvan aan de kaak kunnen stellen.

De tekst voorziet, in tegenstelling tot die van de Europese richtlijn, in een interne en externe meldingsprocedure en in de mogelijkheid tot openbaarmaking zonder hiërarchie of cascade tussen die verschillende pistes. In het advies van de GBA werd kort verwezen naar de discrepantie die zou kunnen ontstaan tussen de wetgeving en de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Minister De Sutter maakte zich in de commissie echter sterk dat een cascade meer nadelen dan voordelen zou hebben voor de melders. Wij kunnen haar daarin volgen.

Men zal ook anoniem meldingen kunnen doen. Ook dat vinden wij van cd&v een goede zaak. In de memorie van toelichting wordt erop gewezen dat de anonimiteit optioneel en uitzonderlijk moet blijven. De GBA adviseerde om dat eventueel in het dispositief van de wet te verduidelijken, maar de minister maakte de keuze om dat niet te doen op, argumenterend dat de memorie van toelichting volstond.

Ook de politie wordt meegenomen in het ontwerp, zoals ik bij het begin van mijn betoog opmerkte. Daartoe werd er in een aparte afdeling in het ontwerp voorzien, zodanig dat er op maat van de eigenheden van de politieorganisatie en haar statuut kan worden gewerkt. Respect voor onze veiligheidsdiensten staat de jongste weken terecht in de aandacht. Het overgrote deel van onze politiemensen verricht zijn werk met passie, enthousiasme en inzet. Daarvoor kunnen wij niets anders dan een uitermate groot respect hebben. Het is net om die fantastische medewerkers te beschermen, dat wij ervoor moeten zorgen dat er voldoende procedures voorhanden zijn om de paar rotte appels uit de mand te kunnen lichten. Door ook voor de politie in een heldere klokkenluidersregeling te voorzien, kunnen we daartoe bijdragen.

Met voorliggend wetsontwerp zetten wij kortom de integriteit van de overheid en haar medewerkers centraal. Ambtenaren die misstanden vaststellen, zullen die aan de kaak kunnen stellen zonder te moeten vrezen voor represailles. Het wetsontwerp voorziet op dat punt in voldoende beschermingsmechanismen. Het is dus een belangrijke wettekst omwille van de vertrouwensband tussen de overheid en de burger en tussen de overheid en haar medewerkers. Wij zullen het wetsontwerp dan ook graag steunen en goedkeuren.

13.06 Vanessa Matz (Les Engagés): Madame la ministre, je me réjouis que cette législation sur les lanceurs d'alerte soit transposée en droit belge, avec un an de retard.

Il eût été très important de faire transposer cette directive précédemment, cela aurait peut-être permis d'éviter de nombreux débats lors du fameux dossier de l'APD. Cela dit, nous nous réjouissons de manière globale de cette transposition.

Les lanceurs d'alerte jouent un rôle décisif dans la divulgation de pratiques non éthiques. Les signalements des lanceurs d'alerte sont une source d'information extrêmement importante sinon la plus importante lorsqu'il s'agit de révéler des actes répréhensibles.

Cependant, je souhaite prendre la parole aujourd'hui pour vous faire part de mon opposition – et j'ai eu l'occasion d'en discuter avec vous en commission – au volet secret professionnel des avocats. Pourquoi a-t-il fallu que vous définissiez ce secret professionnel alors que la directive ne le fait pas? Tant le Conseil d'État que l'avis commun d'avocats.be et de l'OVb s'y opposent pour les raisons suivantes. La directive ne définit pas le secret professionnel des avocats et n'impose pas de le définir. La définition est inutile et va être figée alors qu'elle a toujours évolué en fonction de la jurisprudence. Si définition il devait y avoir, cela ne pouvait pas être dans une loi particulière de nature économique.

Ce qui heurte les ordres des avocats, c'est qu'une disposition concernant le secret professionnel est traitée incidemment dans des projets de loi qui n'ont pas vocation à le définir et certainement pas dans une autre commission que celle de la Justice, à laquelle d'ailleurs aucun avis n'a été demandé.

La référence à la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne ne paraît pas non plus pertinente puisque dès lors que la notion de secret professionnel devra être définie par cette Cour, il n'appartient pas aux États membres de la préciser dans la loi nationale.

Dans son avis, le Conseil d'État recommandait aussi au législateur de ne pas définir le secret professionnel de l'avocat. Il met en garde contre une définition figée de ce secret, qui devra dès lors être adaptée en fonction des évolutions éventuelles des jurisprudences de la Cour de justice.

Nous ne comprenons pas que la définition du secret professionnel se trouve dans le texte adopté. Pour ces raisons, nous nous abstiendrons lors du vote de ce texte.

13.07 Minister **Petra De Sutter**: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, we hebben in de commissie inderdaad een paar gelegenheden gehad om over dit wetsontwerp van gedachten te wisselen. Uiteraard ga ik hier niet het hele debat inhoudelijk opnieuw voeren. Een aantal collega's is al vrij diep op een aantal elementen ingegaan, maar als dat mag, zou ik toch graag een paar opmerkingen maken.

Mevrouw Goethals, u zegt dat het heel snel is gegaan. Als u dat kalendermatig bedoelt, is dat inderdaad het geval, maar we hebben wel de tijd genomen om een goede discussie ten gronde te voeren. De snelheid werd, wat ons betreft, vooral ingegeven door de urgentie die we hebben gevraagd omdat we in gebreke zijn gesteld door de Europese Commissie over de vertraging in het omzettingsproces. Iets minder dan één jaar geleden, zoals de heer Demon zei, op 17 december 2021, had die omzetting een feit moeten zijn. We hebben tijd nodig gehad om dat voor te bereiden, om een draagvlak te zoeken, om heel veel te overleggen en te beraadslagen. We hebben overigens ook aan het sociaal overleg veel belang gehecht. Vervolgens hebben we alle adviezen opgevolgd en verwerkt. Zodra dat het geval was, wilden we graag dat het vooruitging en dat het zo snel mogelijk inging, ook parallel met de omzetting die, zoals de heer Senesael aangaf, door collega Dermagne voor de privésector is gebeurd. U weet dat er, parallel daarmee, nog vijf omzettingen nodig waren voor de deelstaten. Alles bij elkaar is die Europese tekst dus zeven keer omgezet.

Een punt waarop ik het niet met u eens ben, is dat het nog moeilijker en complexer zou zijn geworden dan het al was. Dat doet volgens mij niet helemaal recht aan de procedure zoals wij die hebben proberen te bedenken, in samenspraak met alle stakeholders en uiteraard ook met respect voor de bestaande procedures. Het belangrijkste is volgens mij de vrijheid en de keuze die de melder zelf heeft om te beslissen hoe hij of zij de melding doet. Er is een intern kanaal, er is een extern kanaal, en zoals u weet, kan men meteen ook de openbaarheid opzoeken; men kan zelfs anoniem melden. Dat betekent echt wel dat het belangrijkste principe van het hele idee van het klokkenluiderschap gebaseerd moet zijn op het noodzakelijke vertrouwen dat de melding die men doet, goed terechtkomt en goed zal worden opgevolgd.

We hebben dus niet gekozen voor een cascade. We hebben die vrijheid gelaten zodat dit op de best mogelijke manier kan gebeuren.

We zijn verder gegaan dan wat de richtlijn strikt had voorgesteld, uiteraard ook om de wet rond de integriteit van 2013 hier te kunnen opnemen en ook om uit te breiden tot niet alleen de ambtenaren zelf, maar ook al wie in een arbeidsrelatie tot die ambtenaar staan. Dat zijn zelfs de onderaannemers die opdrachten uitvoeren voor de overheid, stagiairs enzovoort. We zijn dus uitgegaan van het bieden van een maximale bescherming aan klokkenluiders.

Mevrouw Platteau en monsieur Senesael, bedankt voor de erg uitgebreide toelichtingen die ik niet zal herhalen.

Monsieur Boukili, nous avons déjà échangé plusieurs fois en commission. Vous me posez à chaque fois les mêmes questions, permettez-moi dès lors d'apporter les mêmes réponses. Je vous ai déjà dit que, pour l'Autorité de protection des données (APD) par exemple, il s'agit d'un organe collatéral qui tombe sous le champ d'application de ce projet de loi, sauf si l'APD décide de recourir à une loi spécifique, ce qui est une

possibilité. Si le champ d'application est applicable aux collaborateurs de l'APD, ceux-ci peuvent donc faire appel à la protection proposée dans le cadre de ce projet de loi.

En ce qui concerne la sécurité de l'État, vous me demandez quand un projet séparé verra le jour, conformément à ce que j'avais annoncé. Ce projet est du ressort des ministres compétents, tels que la ministre de l'Intérieur ou la ministre de la Défense s'il s'agit de services relevant de la Défense. Je vous propose, dès lors, de poser la question aux ministres concernées, qui pourront vous répondre mieux que moi.

Mijnheer Demon, ik vond het belangrijk dat u nogmaals de nadruk hebt gelegd op de cascade en de prioriteit die we daar hebben gesteld.

Madame Matz, on en a déjà discuté en commission et je vais vous donner la réponse que je vous avais déjà fournie. La directive est en effet très claire. Elle ne s'applique pas aux informations couvertes par le secret médical ni par le secret professionnel des avocats. C'est clair dans la directive, ce qui veut dire que les avocats ne peuvent dévoiler à personne des informations qui leur sont transmises. De cette façon, ils peuvent garantir à leurs clients qu'ils ne les dénonceraient pas s'ils leur disaient avoir commis une infraction quelconque.

Compte tenu de cette exception pour ces deux professions, les juristes d'entreprise, les réviseurs d'entreprise et les experts comptables ont aussi demandé à bénéficier de la même exception dans cette transposition. On a donc demandé un *ruling* à la Commission européenne qui a répondu que l'exception ne s'appliquait qu'aux avocats mais en répétant qu'en effet, les avocats étaient exemptés de cette régulation contrairement aux auditeurs, aux conseillers fiscaux ou aux comptables. Ces dispositions devaient, selon le *ruling*, être comprises au sens strict car il s'agit d'une dérogation à la protection offerte par la directive. Elle ne s'applique donc pas aux autres groupes dont j'ai parlé.

À la suite de ce *ruling*, le gouvernement a donc décidé de circonscrire le secret professionnel des avocats de la manière préconisée par la Commission européenne et d'adopter la même disposition pour le texte du secteur public. En effet, vous savez qu'on a fait cela aussi dans le texte pour le secteur privé et qu'on a travaillé en concertation avec le ministre Dermagne à ce sujet.

Nous savons que les ordres d'avocats se sont prononcés contre cette restriction du secret professionnel. C'est évident. Notre position, c'est qu'il reviendra, le cas échéant, à la Cour de justice de déterminer la portée de la disposition adoptée et que chaque jurisprudence évolutive éventuelle de la Cour de justice sera respectée. Étant donné que sa dernière position consiste à restreindre le secret professionnel, le texte respecte, à notre avis et pour le moment, cette jurisprudence.

Vous avez parlé de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne. La directive contient un considérant 26, qui y renvoie explicitement en estimant que la présente directive ne devrait pas porter atteinte à la protection de la confidentialité des communications entre les avocats et leurs clients, telle que le prévoient le droit national et, le cas échéant, le droit communautaire, conformément à la jurisprudence de la Cour.

Le secret professionnel des avocats a notamment été défini par la Cour de justice de l'Union européenne dans un arrêt de 2007, que je ne vais pas vous lire. Vous le connaissez peut-être. Sinon, je puis vous le transmettre.

Honnêtement, nous avons souhaité appliquer la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne à cet aspect. J'espère avoir suffisamment expliqué notre position. Madame la présidente, je vous remercie.

La **présidente**: Monsieur Boukili, je vous donne la parole pour votre réaction.

13.08 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la ministre, pour ce qui concerne l'APD, il ne s'agissait pas d'une question mais d'une constatation. C'est en effet la même majorité qui se vante de la transposition de la directive et qui viole cette directive. Ce sont ce gouvernement et ce Parlement qui ont destitué la directrice Mme Dereppe, et Mme Jaspar s'est vue contrainte de démissionner à la suite de faits de harcèlement. Ce gouvernement et ce Parlement ont estimé qu'il n'était nullement nécessaire de recourir à la directive, alors que les personnes concernées ont revendiqué leur droit à être couvertes par cette directive. Je tenais à souligner cette hypocrisie.

En ce qui concerne la sécurité nationale, vous me dites que je dois m'adresser aux ministres compétents. Je

pensais néanmoins que le processus de transposition était accompagné d'une certaine concertation et que d'autres ministres étaient concernés par ce projet global. Nous connaissons l'éparpillement des compétences dans notre pays, chacun rejette la balle à l'autre et cela traîne jusqu'au moment où cela nous explose à la figure.

Je vais donc poser la question aux ministres concernées, qu'il s'agisse de la ministre de la Défense ou de la ministre de l'Intérieur. Je reviendrai ensuite vers vous, car vous êtes responsable de la transposition de la directive, et c'est à vous qu'il appartient de garantir sa transposition pour tout ce qui concerne les compétences fédérales et de veiller à son application. Je reviendrai donc vers vous si j'obtiens une réponse négative. Je rappelle qu'il s'agit là d'un aspect extrêmement important car c'est ce qui a permis à MM. Snowden et Assange de révéler des crimes de guerre des Américains.

Malheureusement, cela n'a pas eu de conséquences auprès de la communauté internationale en raison d'une autre hypocrisie, beaucoup plus importante, en matière de droits humains pour ce qui concerne nos alliés ou nos adversaires. Il s'agit là d'un autre dossier, mais cela montre à quel point il est important que la sécurité nationale soit couverte par cette directive.

Je poserai la question aux ministres compétents et reviendrai vers vous en cas de besoin. Je vous remercie.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2952/8)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2952/8)**

Le projet de loi compte 78 articles.
Het wetsontwerp telt 78 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:
Art. 5
• 17 – *Sigrid Goethals cs (2952/9)*
Art. 52
• 18 – *Sigrid Goethals cs (2952/9)*
* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:
Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: les amendements et les articles 5 et 52.
Aangehouden: de amendementen en de artikelen 5 en 52.

Adoptés article par article: les articles 1 à 4, 6 à 51 et 53 à 78.
Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 4, 6 tot 51 en 53 tot 78.
* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, de

aangehouden artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

14 **Projet de loi modifiant la loi du 4 novembre 2020 portant diverses mesures sociales suite à la pandémie de COVID-19 et la loi du 23 décembre 2021 modifiant la loi du 4 novembre 2020 portant diverses mesures sociales suite à la pandémie de COVID-19 (3026/1-3)**

14 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 november 2020 inzake verschillende sociale maatregelen ingevolge de COVID-19-pandemie en van de wet van 23 december 2021 tot wijziging van de wet van 4 november 2020 inzake verschillende sociale maatregelen ingevolge de COVID-19-pandemie (3026/1-3)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

14.01 **Sofie Merckx**, rapporteur: Dit wetsontwerp verkreeg op 1 december de urgentie en werd in de vergadering van 6 december 2022 besproken. De minister legde uit dat de maatregelen die in het kader van de COVID-19-pandemie werden genomen en die in dit wetsontwerp staan, niet geldig zijn tot 1 januari 2023, waardoor die dus per wet verlengd moeten worden. De interministeriële conferentie had hem daar om verzocht.

Volgens de minister is een verlenging nodig van de beheersingsmaatregelen op het niveau van de ziekenhuizen en de transportcapaciteit voor patiënten. We merken dat het aantal hospitalisaties weer stijgt en dat er een verschillende participatiegraad aan de lopende boostercampagne is. Zowel voor testen als vaccineren is er nog veel onzekerheid met betrekking tot de evolutie van de COVID-19-pandemie. Om snel te kunnen schakelen in het geval dat er een nieuwe besmettingsgolf komt, moet men de mogelijkheid openhouden om extra personeel in te zetten.

Mevrouw Depoorter spreekt haar steun uit voor het voorliggend wetsontwerp, hoewel zij de minister graag sneller had zien handelen. Zij merkt ook op dat het laten bijspringen van mensen met een andere opleiding in het kader van een pandemie het kernprobleem van het tekort aan zorgpersoneel niet oplost. Ze vraagt daarom om structurele maatregelen te nemen. Ze stelt ook enkele precieze cijfervragen over de toepassing van de maatregelen.

Mevrouw Hennuy benadrukt dat testen en vaccineren door niet-gekwalificeerd personeel ook geen structurele werkwijze kan zijn en ze pleit daarom ook voor structurele maatregelen om het tekort aan verpleegkundigen te verhelpen. Het beroep moet aantrekkelijker worden gemaakt en ze hoopt dat de minister daar snel werk van maakt. De heer Rigot sluit zich bij die opmerkingen aan.

Mevrouw Sneppe zegt dat te begrijpen dat er een aantal crisismaatregelen werden genomen om de covidpandemie het hoofd te bieden, maar ze vindt dat er van die pandemiemaatregelen misbruik wordt gemaakt om het gebrek aan structurele maatregelen te verdoezelen. Ze gaat ook in op de problematiek van het medisch transport en stelt ook nog enkele vragen, zoals de vraag waarom er nog zoveel zorgverleners worden ingeschakeld voor het testen en vaccineren.

De heer Bacquelaine pleit voor proportionele maatregelen. Hij stelt dat uitzonderingsmaatregelen per definitie leiden tot een minder kwalitatieve zorg. Hij is er echter van overtuigd dat de minister het principe van proportionaliteit zal respecteren. Hij pleit tevens voor structurele maatregelen om het tekort aan verpleegsters en artsen te verhelpen.

Ik zal me namens de PVDA onthouden bij de stemming. Ik ben op zich voor taakdelegatie te vinden, maar vind de verlenging van de noodmaatregelen problematisch. Ik stel vast dat de minister na bijna drie jaar coronacrisis geen langetermijnvisie heeft. Verder is er een griepepidemie op komst en zijn veel mensen nog niet gevaccineerd tegen dat virus. Hier wordt dus een kans gemist om die vaccinatie op een gelijkaardige manier als de covidvaccinatie uit te rollen. Ook de teststrategie op lange termijn blijft in nevelen gehuld. Moet men bijvoorbeeld nog zeven dagen in quarantaine wanneer men positief test? Mensen zijn daar niet langer toe bereid en daar is niet genoeg duidelijkheid over.

De heer De Caluwé steunt het wetsontwerp en is verheugd dat men stopt met de regel dat patiënten zonder toestemming naar een ander ziekenhuis kunnen worden overgebracht.

Mevrouw Jiroflée wijst ook op het nut van de verlenging van de wet en hoopt dat het ergste van de crisis voorbij is.

Mevrouw Farih van cd&v meent dat de verlenging van de sociale maatregelen nodig is om de continuïteit van het vaccinatie- en testbeleid te verzekeren, zeker nu de druk op de ziekenhuizen terug verhoogt.

Mevrouw Fonck hoort leden van de meerderheid meer middelen vragen voor het zorgpersoneel en een plan ter bevordering van de aantrekkelijkheid van het zorgberoep. Ze hoopt dus dat er eindelijk iets zal veranderen. Ze merkt ook op dat de minister en de meerderheidspartijen geloven in de mythe dat taakverdeling in de zorg alle problemen zal oplossen. Ze wijst erop dat er meer nodig zal zijn dan een reorganisatie van de taken. Ze vraagt ook of huisartsen covidvaccins mogen klaarmaken.

De minister antwoordt dat hij erkent dat het debat over de afbakening van taken en verantwoordelijkheden gevoelig ligt. Hij begrijpt ook dat het voor artsen bijvoorbeeld frustrerend is dat ze het griepvaccin niet kunnen delegeren, terwijl dat wel kan voor het covidvaccin.

Verschillende leden vragen cijfers om de noodzaak aan te tonen dat de maatregelen worden verlengd. De minister beschikt echter niet over cijfermateriaal. Hij had dit gevraagd aan de gemeenschappen, maar zij konden dat niet verschaffen. Daarom vroeg de minister aan de gemeenschappen of zij het nodig achtten om de maatregelen te verlengen. Zij antwoordden daar bevestigend op.

De minister hoort ook bezorgdheden met betrekking tot de organisatie van de zorg en de taakdifferentiatie. Hij legt uit dat de regering daar verder aan werkt. Taakdifferentiatie zal volgens hem niet alle problemen oplossen, maar is wel een stukje van de puzzel. Hij zegt ook dat bij vervoer tussen ziekenhuizen de hoofdarts steeds rekening moet houden met de afstand tot de woonplaats van de patiënt.

Ten slotte zegt mevrouw Depoorter dat ze graag ook cijfers zou willen hebben met betrekking tot het aantal ongebruikte dosissen van het covidvaccin in de verschillende deelstaten. In Vlaanderen is er volgens haar namelijk zeer weinig verspilling.

Mevrouw Sneppe is verbaasd dat de minister bijna drie jaar na het begin van de coronacrisis aangeeft dat het structurele debat nog aangevat moet worden.

Uw rapporteur vindt dat het geen steek houdt om vaccinatie op een andere manier te organiseren in de verschillende deelstaten. De beste praktijken moeten veralgemeend worden. Het is ook verbazingwekkend dat de minister de maatregel verlengt en geen cijfergegevens heeft voor de noodzaak van die verlenging.

Mevrouw Fonck wijst erop dat er een enorme vlucht is van zorgverstrekkers naar andere sectoren en dat daar vanuit de meerderheid zeer weinig reactie op komt. Het enige wat de regering volgens haar doet, is voornamelijk structurele oplossingen uitstellen.

Het wetsontwerp werd bij de naamstemming aangenomen met 13 stemmen voor en 3 onthoudingen.

14.02 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, zoals u daarnet hebt gehoord in het verslag, zullen wij het wetsontwerp steunen. We zijn tevreden dat u de fouten uit het verleden probeert recht te zetten en dat u deze keer wel op tijd de delegatie van taken, als dat nodig is, mogelijk maakt. Ik heb in de commissie en nu nogmaals nadrukkelijk geduïd op de tijdelijkheid en de noodzakelijke proportionaliteit om de maatregel toe te passen. Het structureel probleem in de zorg is daarmee niet opgelost, zoals u uiteraard weet. We moeten ervoor zorgen dat er meer handen aan het bed beschikbaar zijn, dat er meer handen zorg aan de patiënten kunnen geven.

U hebt afgelopen week de sector meermaals horen pleiten voor een beleid dat het zorgpersoneel toelaat de taken uit te voeren waarvoor het opgeleid is. Onderhavig wetsontwerp zal er niet echt voor zorgen dat zorgverstrekkers de zorgtaken in de eigen silo kunnen opnemen, maar wel dat bepaalde afdelingen ontlast kunnen worden door een uitbreiding van de zorgtaken.

Mijnheer de minister, ik roep u op om binnen de vijftien maanden die u nog resten, maatregelen te nemen zodat patiënten behandeld kunnen worden door een zorgverstrekker die daarvoor opgeleid is en die de nodige tijd voor de patiënt kan maken.

14.03 Dominiek Snelpe (VB): Mijnheer de minister, ik zal niet meer in detail ingaan op het wetsontwerp – het verslag was voldoende duidelijk – maar mijn algemene opmerkingen van in de commissie herhalen.

Noodmaatregelen zijn bedoeld om een oplossing te bieden voor acute problematische situaties. Het Vlaams Belang heeft dergelijke noodmaatregelen steeds gesteund, omdat we ons in 2020 en 2021 in een acute noodsituatie bevonden en omdat we geen Italiaanse toestanden wilden meemaken met patiënten die op de gang lagen en niet de nodige zorg konden krijgen.

Ondertussen zijn we bijna drie jaar later en valt u nog steeds terug op noodmaatregelen. Daarenboven zijn er geen cijfers over de manier waarop die wet wordt toegepast en dus geen uitsluitel over de vraag of het nog wel nodig is om de maatregelen te verlengen. U mag het ons dus niet kwalijk nemen dat we dat geen goed bestuur noemen.

Ondanks grote beloften en veel getoeter in de media slaagt u er toch niet in om het structurele personeelstekort fundamenteel op te lossen. Erger nog, zoals de verslaggeefster net aanhaalde, het structurele debat moet nog worden aangevat. U komt dus met een voorstel om dat structurele probleem voor de zoveelste keer met instantmaatregelen op te lossen, waarvan u in juni al wist dat ze zouden moeten worden verlengd en waarmee u alweer – het wordt bijna uw waarmerk – bijzonder laat naar het Parlement komt, zo laat zelfs, dat er geen schriftelijk verslag voorhanden is.

Die laattijdigheid brengt de rechtzekerheid van de betrokken beroepsgroepen in gevaar. Dat getuigt, ondanks al uw mooie woorden en uw getoeter, eigenlijk van heel weinig respect, in de eerste plaats voor het Parlement, maar eigenlijk in het bijzonder voor de mensen in de zorgsector.

Wij zullen ons dus opnieuw bij de stemming onthouden.

14.04 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le ministre, chers collègues, nous allons soutenir ce projet de loi parce qu'il nous paraît nécessaire en cas de recrudescence de la pandémie ou de difficulté à faire face à cette recrudescence.

Je l'ai dit en commission, il est important de bien considérer que nous ne sommes pas aujourd'hui dans une sorte de banalisation des mesures d'exception. À chaque fois que nous prenons une disposition législative, nous devons nous interroger sur le respect d'un certain nombre de principes à partir du moment où cette disposition peut entraîner soit une restriction de liberté soit une modification substantielle dans la répartition des compétences en matière de santé, comme c'est le cas ici. Nous devons toujours nous interroger sur des principes de nécessité et de proportionnalité car en matière de consentement par exemple, le fait de pouvoir transférer des patients sans leur consentement est une façon d'affaiblir la notion de consentement. On peut considérer qu'à un certain moment, c'est la seule solution possible et on est alors dans le respect des principes de proportionnalité et de nécessité.

De la même façon, lorsqu'on accepte la délégation d'actes en matière de santé, on peut créer une situation où le respect des critères de qualité est mis en balance par rapport à l'urgence d'une situation. Toute délégation d'actes, par définition, est quand même, même si on prend un certain nombre de précautions, la création d'une situation dans laquelle la qualité des soins peut être mise en question.

Je pense vraiment que nous devons voter ce texte en rappelant que toute délégation d'actes, que toute mesure d'exception ne peuvent jamais être banalisées et que nous devons toujours avoir à l'esprit le respect des principes de proportionnalité et de nécessité. C'est dans cet esprit que mon groupe soutiendra cette proposition.

14.05 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, monsieur le ministre, chers collègues de la majorité gouvernementale, même s'ils ne sont pas très nombreux ou plutôt même si les représentants en commission ne sont pas tous là, nous avons effectivement soutenu ce projet à travers les projets initiaux (les

lois de novembre 2020 et de décembre 2021) sur toute une série de dispositions. Nous avons pris nos responsabilités et nous vous avons soutenus.

Monsieur le ministre, je vous le dis très clairement: nous n'allons plus continuer à vous soutenir sur ce type de dispositions. Si nous ne voulons plus vous soutenir, c'est d'abord et avant tout en rapport avec votre refus, votre absence de volonté, mais aussi celle de l'ensemble du gouvernement et donc de l'ensemble des partis de la majorité, de prendre en considération les problématiques de pénurie majeure de soignants. Il manque des médecins? Ce n'est pas grave. On n'a qu'à faire faire les actes par les infirmiers. Il manque des infirmiers de manière catastrophique? Ce n'est pas grave. On va charger les aides-soignants. Il n'y en a pas non plus? Ce n'est rien. Ce seront alors les étudiants, les pensionnés, les chômeurs et les flexi-jobs. Monsieur le ministre, ce n'est pas ainsi qu'on va demain garantir des soins de qualité à l'ensemble des patients. Votre position par rapport à cela, soutenue malgré les grands discours – soyons très clairs – par l'ensemble des partis du gouvernement, c'est une posture qui va dans le mur et qui est inquiétante, comme je l'ai déjà dit à plusieurs reprises.

Je vous ai regardé hier ou plutôt, j'ai "podcasté" pendant la nuit. J'ai regardé votre débat avec le Dr Sofie Lemmens, *De Tafel van Vier*. En le regardant, je me suis un peu retrouvée comme ici, lors des débats que je peux avoir avec vous à la Chambre, en commission ou ici en séance plénière. Cela ne m'a pas rassurée. J'aurais attendu d'un ministre de la Santé une autre attitude, une autre prise en compte des difficultés des soignants du quotidien, d'autres réponses et aussi une autre empathie, si je peux me permettre ce commentaire, à la lumière aussi de ce que j'ai lu aujourd'hui dans *Het Belang van Limburg*.

Le choix que vous faites reflète votre vision politique et votre adhésion à une forme de mythe selon lequel une autre répartition des compétences résoudrait tout. C'est un mantra. C'est devenu un véritable mantra dans votre bouche, qui est de nouveau soutenu par l'ensemble des partis du gouvernement.

Je pense que ce n'est pas une voie d'avenir pour les soins de santé. Ce n'est pas une voie qui permettra, demain, de garantir l'accessibilité et des soins de qualité au patient. C'est donc une voie problématique pour une politique de santé, en tout cas telle que je la conçois. Manifestement, nous ne serons pas alignés et pas du tout en accord à ce sujet.

Pour toutes ces raisons, nous ne soutiendrons pas ce projet de loi. Vous l'aurez compris, évidemment, nous attendons tout autre chose en matière de politique de soins de santé. Je vous remercie.

14.06 Daniel Bacquelaine (MR): Madame la présidente, je voudrais quand même intervenir parce que j'entends mon excellente collègue, Mme Fonck, aborder le problème plus général de la politique des soins de santé, notamment de la pénurie de personnel soignant dans nos structures de santé.

Je voudrais rappeler que, dans notre esprit, nous votons ce texte en précaution pour le cas où un nouveau problème épidémique ou pandémique se présenterait dans notre pays. Il ne s'agit pas ici, par ce projet de loi, de régler l'ensemble de la problématique de la pénurie dans les soins de santé. Il ne faudrait pas nous faire croire ou vouloir faire croire qu'en votant ce texte, on se débarrasserait du problème de la pénurie en matière de soins de santé. Ce n'est pas du tout dans cet esprit-là que nous votons le texte.

Nous sommes évidemment bien conscients qu'il faut prendre toute une série de mesures en matière de pénurie du personnel de soins. Nous en débattons souvent en commission. Nous sommes évidemment preneurs d'améliorations dans notre système de soins de santé à cet égard. Mais ici, je rappelle que nous apportons notre soutien à un projet qui nous met en position d'éventuellement gérer une situation compliquée à l'avenir. Nous espérons tous évidemment que cette situation n'advient pas.

Voilà l'esprit dans lequel nous votons ce texte. Je voudrais bien qu'il n'y ait pas de confusion à cet égard.

14.07 Catherine Fonck (Les Engagés): Cher monsieur Bacquelaine, j'entends ce que vous dites. Mais si vous étiez à l'aise avec ce projet de loi, vous n'auriez pas, quelques heures après l'examen de ce projet en commission, fait un communiqué de presse dans lequel on peut lire entre chaque ligne combien vous êtes gêné aux entournures.

Je pourrais entendre ce que vous dites aujourd'hui si, depuis deux ans, il y avait eu de réelles prises de position

sur la question de l'attractivité de la profession d'infirmier. Le Fonds blouses blanches a été créé sous la précédente législature. L'accord social est également intervenu sous la législature précédente. Quelles sont les mesures qui ont été prises pour répondre aux demandes, aux propositions raisonnables et responsables des infirmiers? Il faut savoir qu'aujourd'hui, si on considère les professions de soignants, le métier d'infirmier est celui qui est le plus en pénurie et qui est confronté à des problématiques sévères sur le terrain.

Pendant des mois, le ministre a remis en question ce que je disais en mettant en avant ce qui avait déjà été fait. Mais à force d'entendre les réclamations, à force de pressions, le ministre a fait savoir que des groupes de travail seraient mis en place, non pas sous ce gouvernement, mais sous la prochaine législature.

Je ne suis plus d'accord de soutenir directement ou indirectement cette ligne de politique de santé du gouvernement. En fait, monsieur le ministre, le texte qui nous est soumis aujourd'hui est la conséquence de votre absence de décision forte et d'une volonté forte.

Encore tout récemment, vous avez été directement sollicité par les infirmiers spécialisés en pédiatrie et en néonatalogie, par les infirmiers spécialisés en oncologie, par les services de dialyse.

Ne revenez pas avec vos 43 millions! Vous savez aussi bien que moi ce qu'il en est.

Depuis le début de votre entrée en fonction, je vous demande de vous pencher sur l'IFIC. J'avais déjà interpellé avec insistance la ministre De Block à ce sujet; elle n'a pas bougé. Dès que vous avez pris vos fonctions, j'ai attiré votre attention en vous disant que de nombreux problèmes se posaient à ce niveau.

Aujourd'hui, vous reconnaissez qu'il y a un pic d'infections des voies respiratoires supérieures en pédiatrie. Il n'y a pas que la bronchiolite, d'autres virus sont en cause. Vous ajoutez que ce n'est pas du jamais-vu.

Vous ne comprenez pas ceci. En effet, d'un côté, nous avons les chiffres des infections. En revanche, ce qui est du jamais-vu, c'est que de nombreux lits sont fermés dans plusieurs services à cause d'un manque de soignants. Nous assistons à une fuite des soignants des hôpitaux, mais aussi du métier. Aujourd'hui, la pression est maximale. Quand un pic d'infections est atteint dans les services pédiatriques, alors que la situation était déjà extrêmement difficile auparavant, elle devient intenable. Eh oui! Il n'y a pas que les chiffres. Il y a aussi la réalité du terrain.

Pour toutes ces raisons qui démontrent nettement votre absence de prise en considération, puisque rien n'a été entrepris en ce domaine depuis deux ans – si ce n'est en appliquant les décisions prises sous l'ancien gouvernement, ce texte constituant une pièce de l'ensemble –, nous ne pouvons plus vous soutenir. Nous l'avons fait et avons pris nos responsabilités. Nous étions dans l'opposition, y compris dans les périodes difficiles au cours desquelles nous aurions pu nous installer au balcon. Ce n'est pas ce que nous avons fait. En l'occurrence, nous ne vous soutiendrons pas. Le signal est très clair: nous attendons un virage dans la politique de santé de ce gouvernement envers les soignants et à propos de l'attractivité des métiers. J'ai suffisamment développé les mesures à prendre.

S'agissant de rendre plus attrayant le métier infirmier, j'ai soumis énormément de propositions qui, jusqu'à ce jour, ont été balayées d'un revers de la main. Monsieur Bacquelaine, je vous vois rire, mais je ne pense pas que les infirmiers riraient. Sous la précédente législature, vous aviez fait la promesse de prendre en compte un aspect de l'attractivité, à savoir le volet de la pénibilité du métier. Vous avez déposé un texte. Il est quand même dommage que cela n'ait pas été fait, alors que vous étiez ministre des Pensions. Nous sommes en 2022. Le temps court de plus en plus. C'est à tel point que la pénibilité avait disparu de l'accord de gouvernement.

Je pense à la reconnaissance et à la valorisation des spécialisations – pas de quelques-unes, mais de toutes. Il faut aussi travailler sur la reconnaissance de la pénibilité du métier et sur les normes d'encadrement. Vous avez entendu les pédiatres et infirmiers pédiatriques cette semaine? Je connais cette réalité.

14.08 Frank Vandenbroucke, ministre: (...)

14.09 Catherine Fonck (Les Engagés): Si, monsieur le ministre! Je sais que vous avez déjà répondu la même chose hier à Mme Lemmens.

14.10 Frank Vandenbroucke, ministre: Je n'ai pas dit cela! Vous racontez des choses qui ne tiennent pas du tout la route!

14.11 Catherine Fonck (Les Engagés): Je peux continuer, madame la présidente?

Je ne sais pas si vous adoptez la même attitude face à de simples soignants du terrain, comme le Dr Lemmens, ou moi-même.

Vous êtes peut-être habitué à négocier dans les hautes sphères avec ceux qui ont beaucoup de pouvoir, mais permettez-moi quand même, monsieur le ministre, de vous redire ici que vous aurez une politique de santé solide si vous soutenez les soignants, si vous restaurez la confiance avec eux et si vous prenez la peine de prendre en considération leurs courriers et leurs propositions qui sont extrêmement raisonnables et responsables.

14.12 Frank Vandenbroucke, ministre: Madame la présidente, je vais tout de même réagir immédiatement. Je trouve, madame Fonck, que ce que vous dites est totalement faux. Quelqu'un qui raconte des choses totalement fausses ne connaît pas la réalité. Ici, vous ne connaissez pas la réalité. Vous avez dit: "Les deux dernières années, vous n'avez rien fait!". Vous répétez ici l'histoire sur les infirmiers en pédiatrie. Dans la commission, vous avez dit littéralement: "Il n'y a aucune reconnaissance pour les infirmiers en pédiatrie!". C'est faux! Vous ne connaissez pas la réalité du terrain en la matière. Je m'explique.

On ne va pas retracer trop longuement l'histoire. Je prends les quatre ou cinq derniers mois. En juillet, on a décidé d'augmenter l'investissement en formation pour le personnel soignant de 23 millions d'euros, parce que ces formations ont beaucoup de succès. C'est le Projet 600: choisissables. C'est donc 23 millions en surplus pour les formations. On a décidé d'augmenter le Fonds Blouses blanches en urgence. C'est une injection ponctuelle de 20 millions d'euros pour renforcer les moyens des hôpitaux ici, maintenant et immédiatement, pour le recrutement de personnel d'appui. On a décidé de créer un système de droits de tirage pour investissements technologiques pour aider le personnel soignant et le soulager. Cela fait déjà 60 millions pour des décisions prises, qui vont être exécutées, et sont déjà partiellement en exécution depuis juillet.

En septembre et octobre, on a déboursé un montant qui va augmenter sur un rythme de croisière jusqu'à 43 millions d'euros pour des infirmiers et des infirmières qui ont un titre professionnel spécialisé ou une qualification professionnelle spécialisée. Là, vous dites des choses qui ne tiennent pas du tout la route. Vous racontez n'importe quoi dans les commissions et ici!

En ce qui concerne la pédiatrie, il y a un titre professionnel spécialisé en pédiatrie-néonatalogie. Cela existe. Il y a une reconnaissance. Ce titre professionnel spécialisé existe. Ces gens-là recevront, dans le contexte de ces 43 millions d'euros, pour la première fois, s'ils sont dans l'IFIC, un complément qui va s'élever, dès l'année prochaine, sur base annuelle – déboursée en septembre ou octobre –, pour un temps plein et en termes de brut, à 2 500 euros. "Vous ne faites rien, monsieur le ministre. Aucune reconnaissance pour les infirmières qui sont spécialisées en pédiatrie. Vous ne faites rien, mais rien! Rien, rien, rien! Aucune reconnaissance! Scandaleux!" Madame Fonck, vous ne connaissez pas la réalité. Vous dites des choses qui sont totalement fausses, qui ne tiennent pas la route. C'est un discours totalement creux! Les 43 millions, c'est entre autres pour créer un complément de spécialisation pour les infirmières qui sont spécialisées, qui ont un titre professionnel spécialisé comme le titre professionnel en pédiatrie-néonatalogie.

Cette année-ci, on a déboursé deux tiers de ce montant. Je suis prudent. Je parle de brut. Je sais qu'on paie des impôts et des cotisations et je sais que c'est sur la base d'un emploi à temps plein mais il s'agit quand même de 2 500 euros. Je ne dis pas que c'est le paradis, je ne dis pas que c'est une solution. En juillet, on a décidé d'un paquet de mesures de 60 millions d'euros et même plus. En septembre, octobre, on débourse 43 millions – c'est en transition, le rythme de croisière c'est 43 millions d'euros – pour ceux que vous présentez comme les victimes d'un gouvernement qui ne fait rien. Allez, madame Fonck, un peu de sérieux! Arrêtez ces discours totalement creux!

Sur le débat que j'ai eu, je vous pose la question. Le docteur Lemmens dit que le problème, c'est qu'il y a trop d'accessibilité (*te toegankelijk*) aux médecins généralistes et qu'ils sont trop bon marché. C'est sa thèse.

Les médecins généralistes doivent devenir plus chers, moins accessibles. C'est la seule chose qu'elle a dit. Est-ce que vous êtes d'accord?

14.13 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): (...)

14.14 **Minister Frank Vandenbroucke**: Dokter Lemmens stelt dat de huisartsen te toegankelijk zijn omdat de patiënten maar 4 euro betalen voor een raadpleging. Deelt u die mening? Ik niet.

Mevrouw Merckx, in de wijkgezondheidscentra waar de mensen gratis op raadpleging kunnen komen, gaat het volgens mij heel goed. Het probleem is toch niet dat de gezondheidszorg te toegankelijk is? Mogen we daarover van mening verschillen? Zeker.

Moeten we iets doen aan de administratieve last die weegt op huisartsen? Absoluut. Moeten we de huisartspraktijken versterken, meer ondersteunen? Absoluut. Dat zullen we ook doen, ik leg daarvoor ook geld opzij.

Het is in de huisartsgeneeskunde zoals in de verpleegkunde. Meer van dezelfde oplossingen, dat zal niet werken. We zullen het anders moeten aanpakken, sterker en beter organiseren.

Als er leden in het halfroond zijn die ook van oordeel zijn dat de huidige problemen van de huisartsgeneeskunde opgelost raken door de raadplegingen duurder te maken, door aan patiënten te zeggen dat zij moeten thuisblijven en dat ze te veel naar de dokter gaan – met die stelling werd ik geconfronteerd – heb ik het recht om het daarmee niet eens te zijn, ongeacht wie die stelling verkondigt.

Mevrouw Fonck, ik weet dat u arts bent. U hebt heel veel competenties. Als u echter vertelt dat verpleegkundigen in de pediatrie geen enkele vorm van erkenning hebben, dan vertelt u onzin. Dat is gewoonweg niet juist. Als u zegt dat wij daarvoor niets doen, dan is dat gewoonweg niet juist. Stop daar nu toch eens mee.

14.15 **Catherine Fonck** (Les Engagés): Monsieur le ministre, à propos de l'attractivité du métier, dans le système IFIC, il y a en fait différentes reconnaissances au niveau des spécialisations des infirmiers. Si, par exemple, les infirmiers qui travaillent au bloc opératoire au SIAMU – donc les urgences, soins intensifs, etc. – sont dans un barème 15 avec, éventuellement, des primes supplémentaires, d'autres infirmiers spécialisés ne sont pas reconnus, alors qu'ils ont une spécialisation de même nature – c'est le cas par exemple en pédiatrie-néonatalogie ou en oncologie – et sont à l'IFIC 14.

Oserais-je vous rappeler par ailleurs que, par exemple pour ce barème 14 avec une prime, le montant *in fine* est un montant diminué par rapport à la situation qui prévalait avant l'IFIC pour toute une série de spécialisations. C'est ça évidemment que vous devez regarder! Si vous ne regardez que le petit bout postérieur à l'IFIC, vous direz que "on fait un peu mieux", mais il faut tout comparer! Il faut comparer par rapport à la période qui a précédé l'IFIC, en matière de barèmes, soit les barèmes 14-15, soit les barèmes 14-15 avec en plus les primes – lesquelles sont d'ailleurs aujourd'hui, avec 2 500 euros, inférieures à ce qu'elles étaient avant la réforme de l'IFIC quand elles s'élevaient à 3 900 euros.

Vous m'obligez à être un peu technique. Ce n'était pas mon objectif car ce n'est pas le type de débat prévu en plénière, mais puisque vous êtes venu en disant "c'est n'importe quoi", je vous l'explique de manière précise et technique.

Je le redis donc encore une fois: il y a un recul, que ce soit au niveau de la valorisation ou de la reconnaissance – parce que certaines spécialisations ne sont toujours pas reconnues, je peux vous en donner plusieurs exemples et j'ai celui de la dialyse en tête parce que les services m'appellent de plus en plus compte tenu de la fuite actuelle des infirmiers qui doivent avoir une expertise particulière et c'est un vrai souci par rapport au patient dialysé chronique, cela montre un recul de la valorisation et une absence de prise en considération – ou que ce soit au niveau des normes d'encadrement – plus particulièrement dans certains services ou cela pose beaucoup plus problème que dans d'autres ou plus particulièrement à certains moments, singulièrement la nuit ou le weekend, où c'est beaucoup plus compliqué qu'en journée –, où on est en deçà des normes qui ont été définies au niveau international pour garantir la sécurité des soins.

Ce sont quand même des points qui sont fondamentaux, d'abord et avant tout pour les patients pour ce qui concerne la diminution de la mortalité ou de la morbidité et, partant, la qualité des soins! Ce sont des éléments qui sont fondamentaux à moyen terme et à long terme, pour éviter et freiner cette fuite des hôpitaux.

Le deuxième volet sur lequel je voulais réagir est la manière dont vous transformez les propos du docteur Lemmens. Oui, c'est vrai, elle a parlé d'accessibilité. Mais est-ce trop accessible parce qu'elle veut s'en mettre plein les poches? Ce n'est pas du tout ce qu'elle a dit hier, monsieur le ministre! Et je pense qu'il y a des témoins, ne fût-ce que le journaliste qui animait le débat, et je suis sûre qu'il pourra se faire une opinion de la discussion que nous avons aujourd'hui.

Elle n'a pas parlé d'accessibilité en disant que les médecins étaient trop accessibles pour pouvoir, elle, "s'en mettre plein les poches". Ce qu'elle a expliqué, c'est qu'effectivement, quand on consacre du temps aux tâches administratives et que, pendant ce temps-là, de nombreux patients attendent dans la salle d'attente, et que des patients fort malades ne peuvent pas être vus rapidement, oui, cela pose question!

Elle a également expliqué qu'une consultation chez le médecin généraliste coûte 1 euro aux bénéficiaires de l'intervention majorée et 4 euros pour les non-bénéficiaires, et que ces patients ne vont pas chez le psychologue car cela leur coûterait 16 euros. Dès lors, ils arrivent forcément chez elle ou chez un autre médecin généraliste. C'est du vécu!

Peut-être qu'elle ne sait rien et peut-être que je ne sais rien non plus, monsieur le ministre. Parce que, dans le fond, c'est cela que vous répétez sans cesse, mais peut-être devriez-vous vous-même vous remettre en question et apprendre à écouter ce que vit le terrain et la réalité du terrain. Je pense que ce serait vraiment important et utile, non seulement pour les soignants mais aussi pour les patients. Je vous remercie.

14.16 Sophie Rohonyi (DéFI): Merci Madame la présidente, chers collègues, monsieur le ministre. De prime abord, il paraît normal de nous prémunir contre une recrudescence du covid, en particulier à un moment où l'on voit les épidémies de grippe et de bronchiolite alourdir toujours plus la charge de travail de nos soignants.

Sauf que, trois ans après le début de cette épidémie et plus d'un an aussi après les recommandations qui ont été émises par la commission spéciale covid, nous étions en droit d'attendre autre chose, à savoir, d'avoir tiré les leçons de cette crise.

Nous étions en droit d'attendre des mesures structurelles pour soulager nos soins de santé et répondre à la pénurie de soignants et plus des mesures temporaires prolongées à l'infini – puisque l'on parle ici tout de même d'une possibilité laissée jusqu'au 31 décembre 2025 – tout ça parce que l'on manque de vision, de volonté ou de courage politique ou peut-être un peu des trois.

Je me pose donc la question de la nécessité et de la proportionnalité de ces mêmes mesures, en particulier celles que l'on a abondamment abordées jusqu'ici et qui me semblent fondamentales, à savoir celles visant à solliciter des personnes non qualifiées pour venir en renfort à ces soignants surchargés.

Ce qui est en jeu ici, c'est vrai Monsieur Bacquelaine, c'est la qualité des soins. Parce que, si les jeunes entament des études longues et difficiles pour devenir soignants, ce n'est pas par plaisir mais par nécessité. C'est parce que ces études sont nécessaires pour poser des actes qui sont toujours plus nombreux et toujours plus exigeants, parce que c'est indispensable pour assurer cette fameuse qualité des soins.

Or, les soignants ne cessent de tirer la sonnette d'alarme et attendent une prise en charge réelle de leur situation. Prise en charge qui passe par la reconnaissance de la pénibilité du métier – qui a été balayée par votre gouvernement – mais également une vraie revalorisation de la profession tant en termes barémiques qu'en termes d'environnement de travail qualitatif et de compatibilité avec la vie de famille.

Vous nous accusez, monsieur le ministre, de ne pas connaître la réalité. Au contraire, monsieur le ministre, la réalité, elle nous est rapportée quotidiennement par les soignants. La réalité, c'est que les infirmiers spécialisés en oncologie, en gériatrie ou encore en pédiatrie sont rémunérés, on l'a dit, selon le barème IFIC 14, soit le même que celui des infirmiers en soins généraux brevetés.

La réalité, c'est que la fuite de talents qui est causée par cette réforme IFIC oblige aujourd'hui les services de pédiatrie à travailler avec des infirmiers qui ne sont pas du tout spécialisés pour travailler avec des enfants. Cela a été souligné devant moi lors de ma dernière visite au CHU de Saint-Pierre.

Vous parlez de réalité, eh bien oui, c'est leur réalité de travail, tous les jours.

Or cette spécialisation est essentielle, en particulier pour travailler avec des enfants. Cela a d'ailleurs encore été souligné ce lundi devant nous par le représentant de la plateforme JOY, qui nous a expliqué que pour travailler avec des enfants, il faut être spécialisé tant pour ce qui concerne les actes de soins que pour la manière de communiquer avec eux. On ne communique pas avec des enfants de la même manière qu'on communique avec des patients adultes.

Aujourd'hui, vous dites que nous parlons sans connaître la réalité. La réalité nous a été rappelée pas plus tard que ce lundi!

Monsieur le ministre, ceci démontre que les compléments de spécialisation que vous avez évoqués tout à l'heure n'y changent rien. Certains collègues de la majorité nous disent que nous débattons de ces questions en commission, notamment de la revalorisation de la profession d'infirmier. C'est bien beau de débattre mais, à un moment donné, il faut passer aux actes.

Aujourd'hui, votre projet consiste finalement en un gâchis auquel mon parti refuse de participer. C'est la raison pour laquelle nous nous abstiendrons.

14.17 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik kan niet anders dan interveniëren in de polemiek van daarnet over uw optreden in *De Tafel van Vier*, waar heel Vlaanderen kon zien hoe hautain u bent, en hoe betweterig u bent als mensen een realiteit komen vertellen.

U deed vandaag net hetzelfde. Ik ben het niet altijd met haar eens, maar als mevrouw Fonck één sterke kant heeft, is het dat zij een dokter is. Zij is ook minister geweest. Zij kent talloze zorgverleners. U kan toch niet ontkennen dat zij met een realiteit van het terrein komt, die vaak terecht is en dat het vaak correct is wat zij zegt? U beweert echter dat zij onzin uitkraamt.

Zo reageerde u ook tegenover dokter Sofie Lemmens, die haar realiteit vertelde, die vertelde hoe moeilijk het vandaag is voor huisartsen. Zij vertelde hoe ze overstelpt wordt en hoe uw beleid voor haar geen structurele oplossing biedt. U antwoordde dat zij het allemaal niet wist. Dat was uw reactie tegenover haar. Ik heb het ook maar gezien, omdat de mensen de beelden massaal beginnen delen zijn. Jan Segers heeft een column geschreven over hoe hautain u bent.

Tegen mij hebt u zich ook al zo gedragen. Vandaag zei u dat ik geen dokter ben, omdat ik het niet eens ben met uw sanctiebeleid tegenover langdurig zieken. Als mensen het niet eens zijn, begint u hautain te antwoorden. Ik meen dat u op dat vlak echt moet veranderen.

U zegt dat mevrouw Fonck geen gelijk heeft als zij zegt dat er geen structurele oplossingen zijn. Ik heb daarnet het verslag gebracht. De helft van uw meerderheid heeft gezegd dat er geen structurele oplossingen zijn en wil dat u er snel werk van maakt.

Vandaag zijn er 19.000 gediplomeerde verpleegkundigen die weggetrokken zijn uit de gezondheidszorg. Er woedt nu een bronchiolitisepidemie. U hebt zelf gezegd dat die minder erg is dan die van twee jaar geleden, vóór de covidcrisis, maar desondanks worden de ziekenhuizen overspoeld. Waarom? Omdat er een hoge afwezigheidsgraad is en omdat er veel mensen weggaan uit de sector. De mensen in de zorgsector kunnen het niet meer aan, noch in de eerste lijn, noch in de tweede lijn. Wat hebt u echter gedaan? U hebt beloofd om een paar miljoen vrij te maken, maar dat zal niet voor deze legislatuur zijn.

Toen de begroting hier besproken werd, hebt u echter wel geld gevonden om in de groeinorm te knippen. U hebt 74 miljoen euro geknipt voor 2024. Daar hebt u wel geld gevonden. Het gaat trouwens over 300 miljoen euro over het geheel van die twee jaren. Dat hebt u in de kolom van het budget gezet.

Ik denk dat dit een fundamenteel probleem is. Het gaat er niet om dat u een mening deelt. Het gaat erom dat

u luistert naar de mensen. Als de mensen op het terrein zeggen dat er problemen zijn, dan moet u stoppen met dat te ontkennen en met te doen alsof u het altijd beter weet.

Ik zou het ook graag hebben over de concrete maatregelen die worden verlengd. Iedereen vraagt om structurele oplossingen, maar daar is geld voor nodig. Er zijn ook meer huisartsen nodig. U blijft ontkennen dat er te weinig artsen zijn. Misschien moet u het toelatingsexamen toch eens in vraag stellen en moet u meer studenten in de gezondheidszorg toelaten.

Deze wet gaat enkele crisismaatregelen verlengen, bijvoorbeeld in verband met het toedienen van vaccins en testen. Wij vroegen naar cijfers over de noodzaak van een verlenging van die maatregelen, maar we komen van een kale reis terug. Dat is typisch voor het beleid. U zegt dat u geen cijfers heeft, maar dat u werd gevraagd om de maatregelen te verlengen en dus hebt u maar verlengd. Dat is tekenend. Het feit dat bepaalde crisismaatregelen na drie jaar nog steeds moeten worden verlengd, is echt wel een probleem. Daaruit blijkt duidelijk een gebrek aan een langetermijnvisie.

Dan wil ik het nog even hebben over wat er in de covidcrisis goed is verlopen. Positief was de samenwerking voor de covidvaccinatie op lokaal vlak tussen de zorgverleners in de eerste lijn. Veel mensen hebben de handen in elkaar geslagen. Dat werd goed georganiseerd.

Er was ook de mogelijkheid voor de delegatie van het covidvaccin. Voor mij was dat een punt om mee verder te gaan, maar wat constateren wij vandaag? De vaccinatiecentra gaan sluiten. Er is geen langetermijnvisie op dat vlak. De huisartsen zijn niet klaar om voor de covidvaccinatie in te staan.

Als we één ding geleerd hebben, dan is het wel dat vaccineren belangrijk is, niet alleen voor de covidepidemie, maar ook voor de griep epidemie. Ook daar zien we dat het positieve dat gebeurd is voor de covidvaccinatie niet wordt toegepast voor de griepvaccinatie. Ik vind dat persoonlijk een heel spijtige zaak. Sommige zaken die goed waren, hadden we structureel kunnen verankeren. We hadden de samenwerking voort kunnen zetten. Wij zijn er altijd voorstander van geweest om de vaccinatiecentra niet te sluiten, maar om ze lokaal te verankeren en de samenwerking voort te zetten voor preventie en andere vaccinaties. Spijtig genoeg is dat niet gebeurd. Wij zullen ons dus onthouden.

14.18 Karin Jiroflée (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, ik wil graag oproepen tot enige hygiëne in het debat. Ik heb geluisterd naar het tweede gedeelte van de uiteenzetting van mevrouw Merckx, maar het eerste had werkelijk niets te maken met deze zaak. De minister is mans genoeg om zichzelf te verdedigen, dat hoef ik niet te doen. Ik erger mij als lid van deze vergadering echter meer en meer aan de manier waarop er in dit halfroond soms op de persoon wordt gespeeld. Dat is dit Huis onwaardig. Het moest mij even van het hart.

14.19 Kathleen Depoorter (N-VA): Collega, u doet mij toch even lachen met uw aankondiging. Als het over holle aankondigingen gaat en domme zorgverstrekkers die onzin verkopen, vind ik het toch belangrijk om te reageren.

Waar gaat de discussie eigenlijk over? Mijnheer de minister, ik erger mij eraan dat u telkens opnieuw een persoon die iets heeft gezegd, gaat aanvallen op een ogenblik waarop die zich niet kan verdedigen. Het is niet de eerste keer dat er citaten worden gebruikt uit debatten, uit overleg, uit commissieverslagen zelfs, waarbij u dan op de man – zoals u zei, collega Jiroflée – speelt en woorden verdraait. Mijnheer de minister, die toegankelijkheid wil niet zeggen dat dokter Lemmens ervoor heeft gepleit om meer te verdienen en meer aan te rekenen aan de patiënt, die volgens u wellicht ook een domme patiënt is en net zoals die zorgverstrekker onzin verkoopt. Neen, het was eigenlijk vooral een pleidooi voor hulp, appreciatie en respect. Aan dat laatste is er soms echt wel een gebrek.

Tijdens de covidcrisis gaf ik u een voorzet en vroeg ik waarom u niet ingreep in de soloartsenpraktijken of de zelfstandige artspraktijken en waarom u er niet voor zorgde dat huisartsen een beroep kunnen doen op thuisverpleegkundigen om aan hen bepaalde taken uit te besteden en om de attesten waarover het ging samen met verpleegkundigen uit te werken. Ik had het daarbij dus niet over de wijkgezondheidscentra of de *new deals* die u voor de toekomst ontwikkelt. U hebt daar toen niet op gereageerd. U werkte liever een plan uit op lange termijn. Dat is goed, maar het is vandaag dat de huisartsen een noodkreet slaken.

Dat hebben wij met alle leden in de commissie herhaaldelijk aangegeven. Dat zijn leden die met de voeten in

het veld staan en die de sector, net als u volgens uw beweringen, ook heel goed kennen, aanvoelen en respecteren.

Als dokter Lemmens het heeft over het feit dat een psycholoog of diëtist veel duurder is en u als antwoord geeft dat u daaraan werkt, waarna u wat miljoenen euro's rondstrooit – met cijfers goochelen kan immers op dat moment – dan moet u wel de waarheid vertellen. Mijnheer de minister, u had het over 152 miljoen euro voor de geestelijke gezondheidszorg. Dat bedrag hebt u inderdaad in uw begroting ingeschreven. Hoeveel hebt u echter uitgegeven? Wat heeft uw pilootproject van twee jaar opgeleverd voor de patiënt? In de maand oktober waren er 27.000 consultaties op elf miljoen Belgen. Slechts een derde van het budget voor kinderen is besteed. Slechts twee derde van het budget voor volwassenen is besteed.

Als dokter Lemmens u dan zegt dat niet te voelen, dan is dat ook zo. Dat komt effectief doordat u te veel restricties en regeltjes heeft ingebouwd voor de geestelijke gezondheidszorg en voor de psychologische eerstelijns hulp. Daarover hebben wij het ook in de commissie gehad. Het zou u sieren mocht u dat correct brengen op de nationale televisie. Inschrijven is immers niet hetzelfde als uitvoeren. Inschrijven is veel gemakkelijker dan in overleg met uw zorgactoren naar oplossingen zoeken. Wat is nu echt wel een reëel risico, mijnheer de minister? Dat bewijst het fragment, dat we allemaal hebben bekeken en herbekeken, en de vele berichten die u en alle collega's hebben ontvangen van zorgverstrekkers, waarin ze de noodoproep van dokter Lemmens steunen. Welnu, er ontstaat een reëel risico – ik heb u daar al meermaals voor gewaarschuwd – op een zorgverstrekking met twee snelheden. In de Kempen zijn er al heel wat huisartsen gedeconventioneerd. Als u niet in gesprek gaat met de sector, met de zorgverstrekkers, dan krijgt u precies hetzelfde met de huisartsen als wat u hebt meegemaakt met de logopedisten en met de kinesisten. U moet er echt werk van maken om samen te werken aan een leefbare zorgsector, zowel voor de zorgactor als voor de patiënt.

U haalde daarnet het Wittebloezenfonds aan. Daarover heb ik een vraagje, mijnheer de minister, want ook wat dat betreft strooit u graag met wat miljoenen. Van de 48 miljoen euro die is ingeschreven voor de thuisverpleegkundigen, is tot op vandaag 14 miljoen, dus opnieuw een derde, besteed. Blijkbaar zouden de resterende 34 miljoen, wanneer die niet binnen de drie weken worden uitgegeven, vervallen. Zult u daar iets aan doen? Zult u nog rond de tafel zitten met de thuisverpleegkundigen, opdat die middelen wel besteed kunnen worden? Het is misschien niet uw prioritaire doelgroep, maar toch is het absoluut van belang dat de middelen die gereserveerd en ingeschreven werden voor een bepaalde sector, namelijk de zelfstandige thuisverpleegkundigen, ook gebruikt kunnen worden door die sector. Als u een beleidsinitiatief aankondigt, mijnheer de minister, dan moet u daar ook uitvoering aan geven. Daar wringt het schoentje. Zult u nog uitvoeren wat u hebt beloofd in 2022?

14.20 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw Merckx, wanneer iemand beweert dat ik al twee jaar niks heb gedaan en ik dat weerleg verwijzend naar onze beslissingen van de afgelopen vier maanden ten bedrage van 100 miljoen euro, dan was de bewering dat er niks is gebeurd, toch volkomen fout? Dat mag toch gezegd worden?

Daarmee zeg ik niet dat we een fantastisch goed beleid voeren of dat alles wat hier gezegd is, verkeerd is. Men doet het af alsof ik niks heb gedaan, terwijl er sinds juli voor 100 miljoen euro beslissingen werden genomen, voor 60 miljoen nieuwe initiatieven opgezet en 43 miljoen wordt uitgekeerd. Iemand klaagt hier aan dat er geen enkele vorm van erkenning is voor de verpleegkundigen in pediatrie. Er is echter wel een erkenning. Er bestaat een bijzondere beroepstitel pediatrie en neonatologie. Al wie die beroepstitel heeft, krijgt sinds september of oktober van dit jaar een complement, dat volgend jaar voor een voltijds werknemer bruto 2.500 euro extra oplevert. Dat is niet het paradijs, maar het lost een IFIC-probleem gedeeltelijk op. Overigens, de IFIC-regeling kwam er op unaniem advies van de sociale partners, waar ze tien jaar aan hebben gewerkt, dat is geen regeringsbeslissing. We proberen oplossingen uit te werken voor de problemen daarrond. Hoe dan ook, we mogen toch wel zeggen dat de informatie die hier gegeven wordt, fout is?

Mevrouw Depoorter, willen we de dingen zeggen zoals ze zijn? Er is nu een aanbod door geconventioneerde klinisch psychologen en orthopedagogen van meer dan 27.000 uur per week, elke week. Is daarmee alles opgelost? Neen, absoluut niet. Ik ben daar ook helemaal niet zelfgenoegzaam over. Gaat het traag vooruit? Jawel. Voelen huisartsen dat te weinig? Absoluut. Maar er zijn 2.700 geconventioneerde klinisch psychologen, die klaarstaan om te werken aan 11 uur of 4 euro voor iemand met verhoogde tegemoetkoming. Dat is geen 60 euro. Zo is er nu aanbod van 27.000 uur elke week. We zijn nog niet waar we moeten zijn, maar daarmee besteden we van het structurele budget van 152 miljoen wel al meer dan de helft.

Het gaat traag vooruit, maar zeggen dat er niets gebeurt, is ook niet juist. Er zijn inderdaad nog veel problemen, maar het is een feit dat er elke week 27.000 uren ter beschikking worden gesteld door geconventioneerde klinisch psychologen aan 11 euro of aan 4 euro voor wie een verhoogde tegemoetkoming geniet. Het is juist dat die uren nog niet allemaal worden gebruikt, maar het is wel een realiteit.

Ten slotte vraagt u naar de zelfstandige verpleegkundigen. Het Parlement heeft – u hebt daaraan meegewerkt, wat u siert – wetgeving tot stand gebracht inzake het Zorgpersoneelfonds. Dat is uw wetgeving. Die wetgeving stelt eisen aan wat men met dat geld kan doen. Dat moet gaan naar tewerkstelling, naar personeel. De zelfstandige verpleegkundigen hebben gezegd dat er ook 48 miljoen euro voor de zelfstandigen moet zijn. Ik bid en smee dat de sector van de zelfstandige verpleegkundigen mij een voorstel doet dat uitvoerbaar is binnen de wetgeving van het Zorgpersoneelfonds. Ik zou niet liever hebben dan dat ik dat geld kan uitgeven. Ik vraag nu al zo lang, sinds ik minister ben, dat men mij een voorstel doet dat past in de wet die het Parlement heeft goedgekeurd, want het geld is er, maar ik krijg geen voorstel dat erin past. Dat is vervelend, maar dat is de realiteit. Wij hebben dat al vaak opnieuw gevraagd en ik vraag het bij dezen nog eens: mocht u zelf een idee hebben, laat maar komen.

14.21 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb al vaak verwezen naar de titel "Vooruit pakt geestelijke gezondheidszorg aan: voor 11 euro naar de psycholoog", met een grote foto van u en het logo van uw partij erbij. U zou het allemaal oplossen, maar twee jaar later zit u nog niet aan het aantal psychologen dat u nodig hebt om voldoende patiënten te kunnen behandelen. Twee jaar later moet u de cijfers van de maand oktober opsmukken om te kunnen aantonen dat u goed hebt gewerkt, omdat u een betere toegang tot de geestelijke gezondheidszorg hebt gecreëerd, op een moment dat er veel meer nood is dan vroeger. Dat toont elke studie aan, mijnheer de minister.

Mocht u de curve bekijken tussen wat u hebt gecreëerd en de noden die erbij gekomen zijn, dan hebt u eigenlijk niets gedaan. U kan er niets aan doen dat de noden verhoogd zijn, maar u kan er wel aan doen dat de aankondiging die u in de zomer van 2021 gedaan hebt, nu niet optimaal uitgevoerd is. We zijn intussen twee jaar verder. Vanaf de eerste dag heb ik gezegd dat u niet voldoende overlegt met de psychologen. U hebt een conventie 2.0 moeten creëren en een grote webinarsessie moeten organiseren om de psychologen toch maar te overtuigen om deel te nemen aan uw conventie. Een aantal psychologen heeft zich voor een aantal uren ingeschreven. De algemene kritiek van zowel de artsen, de psychologen als de orthopedagogen luidt dat het te beperkt is: een te beperkt aantal sessies, een te beperkt aantal vormen van therapie. Voor kinderen met multipel stoornissen geeft u niet thuis, aangezien er maar een beperkt aantal sessies terugbetaald wordt.

Wat een onzin is dat inzake de thuisverpleegkundigen? U zegt te wachten op een voorstel van de thuisverpleegkundigen. Wie is er echter minister? Wie moet voorstellen formuleren, wetsontwerpen indienen en oplossingen aandragen? U bent toch degene die alles oplost? In de wet staat duidelijk ingeschreven dat administratieve outsourcing ook mogelijk is voor thuisverpleegkundigen. Om die reden – ik herinner me nog goed dat collega Piedboeuf dat heeft voorgesteld – is die 48 miljoen ingeschreven. De administratieve lasten voor de thuisverpleegkundigen zijn te groot. Het is niet fair dat u hier zegt dat de thuisverpleegkundigen hun werk niet doen. Neen, u doet u werk niet, mijnheer de minister.

U reageert niet inzake de 34 miljoen die verloren dreigt te gaan. Het gat in de begroting zult u er niet mee dichten, daarover zijn we het eens, maar u dient dat aan te pakken en ervoor te zorgen dat die sector, die in de pandemie en die in de dagelijkse zorg voor de patiënten ontzettend belangrijk is, nog vooruit wil. Wij weten namelijk dat er voldoende thuisverpleegkundigen afgestudeerd zijn, maar zij haken af.

Dan zal u misschien weer met uw armen in de lucht zeggen dat er een tekort aan zorgpersoneel is en dat het beroep aantrekkelijker gemaakt moet worden. Wel, u bent minister, dus u moet met een voorstel komen!

14.22 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le ministre, vous refusez d'entrer dans un débat technique, en mettant en avant ce que vous avez fait.

En réalité, sur toute leur carrière, les infirmiers spécialisés, hormis dans les soins intensifs ou au SIAMU, perdent entre 200 et 300 euros par mois, depuis la réforme de l'IFIC. Ce sont des faits. Cela concerne tous les infirmiers spécialisés, à l'exception de deux spécialisations qui, pour leur part, relèvent de l'IFIC 15. Les

autres infirmiers spécialisés relèvent de l'IFIC 14.

Vous avez beau dire tout ce que vous voulez, je répète qu'il y a une non-prise en considération et une non-valorisation de différentes spécialisations en art infirmier qui n'ont pas lieu d'être. C'est un non-sens! Cela constitue clairement un élément majeur en matière d'attractivité du métier. Vous ne pouvez pas ignorer cet état de fait. Pourtant, avez-vous pris des mesures pour que ces infirmiers spécialisés puissent relever de l'IFIC 15? Non. Vous n'avez pas corrigé.

J'en arrive aux soins psychologiques aux sujet desquels nous avons eu un débat, il y a quelques jours, en commission. Si je souhaite intervenir sur ce point, c'est parce que vous avez mis en évidence les 27 000 heures par semaine, sachant qu'il y a une sous-utilisation des soins chez les enfants et les adolescents. Il y a onze millions de Belges et on compte quotidiennement six à sept décès par suicide.

À votre place, monsieur le ministre, je ne me féliciterais pas de ces 27 000 heures par semaine.

Je travaillerais plutôt à trouver des solutions, parce que nous avons une sous-utilisation inquiétante en matière de soins de santé mentale, qui engendre des conséquences majeures, plus encore pour les enfants, les adolescents et les personnes âgées.

Il convient de trouver des solutions à cette sous-utilisation des soins pour que les patients soient pris en charge à temps par un psychologue et par un psychiatre; il convient aussi de travailler sur le volet de l'accessibilité tout court. En effet, c'est bien d'avoir un quota d'heures théoriques ou un quota de psychologues, mais si le délai d'attente d'un rendez-vous chez un psychologue se compte en semaines, en pratique, l'objectif en matière de santé n'est évidemment pas atteint. Je ne développerai pas plus ici. Nous avons eu l'occasion d'en parler cette semaine, y compris avec la collègue Depoorter. Je voulais toutefois vous répliquer ceci, puisque vous avez de nouveau remis cet élément en exergue.

J'espère que nous serons d'accord pour progresser vers des solutions concrètes (milieu scolaire, médecins généralistes, gériatres, maisons de repos, etc.) pour que les patients trouvent le chemin de l'accessibilité aux psychologues. Il nous faut aussi travailler avec les réseaux locaux afin de permettre une accessibilité tout court, c'est-à-dire une accessibilité physique aux consultations de psychologie, ce qui n'est manifestement pas possible aujourd'hui dans toute une série de régions.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(3026/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3026/1)**

Le projet de loi compte 7 articles.
Het wetsontwerp telt 7 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

15 **Projet de loi relatif à l'initiative citoyenne européenne au sens du règlement européen (UE) 2019/788 du Parlement européen et du Conseil du 17 avril 2019 relatif à l'initiative citoyenne européenne (2914/1-3)**

15 **Wetsontwerp betreffende het Europees burgerinitiatief in de zin van de Europese Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende het Europees burgerinitiatief (2914/1-3)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De heer Demon, rapporteur, verwijst naar het schriftelijke verslag.

15.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la présidente, chers collègues, nous avons déjà utilisé l'outil que constitue l'initiative citoyenne européenne pendant la crise du covid-19; je pense ici à l'initiative *No profit on pandemic*. Nous avons aussi signé l'initiative citoyenne européenne demandant que la Commission européenne prenne des mesures pour faire des vaccins et des traitements anti-pandémiques un bien public mondial librement accessible à tous.

Nous l'avons partagée autour de nous et, malgré un nombre important de signatures parmi les citoyens en Belgique et dans plusieurs pays d'Europe, nous n'avons pas atteint les exigences élevées imposées par le règlement européen précédent pour que la voix des citoyens puisse être entendue.

Le seuil a été dépassé en Belgique avec 221,09 % mais l'initiative n'a pas recueilli suffisamment de signatures en tout. Le seuil a été dépassé dans quatre pays: la Belgique, les Pays-Bas, l'Italie et l'Irlande. En France, pays où le plus grand nombre de signatures a été récolté, on compte 44 000 signatures. Mais comme il s'agit d'un grand pays, ce nombre n'a constitué que 80 % du seuil.

En Belgique, la mobilisation a été incroyable. Avec plus de 32 000 signatures, nous avons atteint 221,09 % du seuil. Malgré cela, nous n'avons pas été entendus, ce qui n'est pas normal.

Nous soutenons ce projet qui vise à rendre l'initiative citoyenne européenne un peu plus accessible, ce qui est très important pour la démocratisation du débat public. Nous espérons que les effets s'en feront ressentir et que ce projet permettra, à terme, une vraie prise en compte de l'opinion des citoyens dans la politique.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2914/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2914/3)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi relatif à l'initiative citoyenne européenne au sens du Règlement (UE) 2019/788 du Parlement européen et du Conseil du 17 avril 2019 relatif à l'initiative citoyenne européenne".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp betreffende het Europees burgerinitiatief in de zin van de Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende het Europees burgerinitiatief".

Le projet de loi compte 7 articles.
Het wetsontwerp telt 7 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

16 Proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques (3025/1-7)

16 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen (3025/1-7)

Proposition déposée par:
Voorstel ingediend door:
Eliane Tillieux.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mme Claire Hugon, rapporteur, renvoie à son rapport écrit.

16.01 Wim Van der Donckt (N-VA): Bedankt, mevrouw de voorzitter, om mij het woord te geven. Ik wil u ook graag bedanken voor uw wetsvoorstel dat als doel heeft de dotaties voor de politieke partijen met welgeteld 5,32 % te verminderen in 2023 en 2024. Dat zou een besparing van telkens 1.989.000 euro moeten opleveren in 2023 en 2024.

Mevrouw de voorzitter, dit voorstel stemt mij enigszins tot blijdschap. Ik probeer immers al sinds 2019 iets te doen aan de zeer royale partijdotaties die voortvloeien uit een wetsaanpassing van 2013. Die wetsaanpassing werd door de toenmalige meerderheid doorgevoerd. Wij hebben toen tegengestemd.

Ik ben echter altijd blijven hameren op een aanpassing van de partijdotaties omdat dat thema leeft bij de bevolking. Mensen vinden de partijdotaties te royaal. Er zijn zelfs partijen in dit halfroond die de partijdotaties onrechtvaardig vinden, vooral als het gaat om de dotaties aan partijen waarvan zij geen lid zijn.

Eindelijk is er dus toch enige beweging in dit Parlement om iets te doen aan de partijfinanciering. Ik ben echter niet heel erg blij, mevrouw de voorzitter. Daarvoor gaat uw initiatief niet ver genoeg.

Ik moet ook vaststellen dat het stilzitten van het Parlement slechts doorbroken werd omdat de regering de meerderheid in dit Parlement tot beweging heeft aangezet. Dat gebeurde met de begrotingsnotificatie van 18 oktober 2022. Zolang heeft het dus geduurd, hoewel ik mijn initiatief al genomen heb in december 2019. Uiteindelijk heeft de regering dus een soort dwingende bepaling opgenomen om het Parlement aan te zetten tot enige besparing.

U bent daarop ingegaan, tot zover het goede nieuws. Ik lees in de notificatie van 18 oktober 2022 evenwel het volgende. Men legt het Parlement een besparing op van 1.998.000 euro. In uw voorstel neemt u echter alle indexeringen op de partijfinanciering tot en met december 2022 mee en u rekent dan om, om tot het bedrag te komen van 1.998.000 euro. Dat is dan die 5,32 %.

Dat is enigszins in tegenstrijd met wat de regering aan u vroeg. Zij vroeg immers om de partijdotaties te bevriezen in september en om daar dan die besparing van 1.998.000 euro op toe te passen. Dus eigenlijk hebt u niet goed geluisterd naar de regering.

Mevrouw de voorzitter, wij dienen twee amendementen in op uw wetsvoorstel, die eigenlijk uw wetsvoorstel een beetje onderuithalen. Het zij zo. Wij willen teruggaan naar een bevriezing van de partijdotaties anno 2019. Met andere woorden, wij willen de jaarlijkse dotatie bevriezen op 31.727.000 euro. Daarop passen wij dan, met ons tweede amendement, die besparing van 5,32 % toe, zodat er nog 30.039.000 euro overblijft. Dat is toch wel wat minder dan in uw voorstel, waar het 35.540.000 euro is. Dat lijkt mij ook meer in overeenstemming met wat de bevolking van ons verwacht inzake besparingen op de partijdotatie.

Ik hoop dat die twee amendementen de steun krijgen, vermits ze mijns inziens echt wel meer tegemoetkomen aan wat men van ons verwacht.

16.02 Katleen Bury (VB): Mevrouw de voorzitter, ik zal niet herhalen wat onze collega al uiteengezet heeft. Dit wetsvoorstel strekt ertoe de dotatie aan de politieke partijen te verminderen met 5,32 % vanaf 2023 en ook in 2024.

Nu, onze fractie wil wel enthousiast zijn over iedere besparing die de ministerraad invoert, maar 5,32 % is echt een peulschil. Het totale vermogen van de tien belangrijkste politieke partijen is van 1999 tot 2022 gestegen van 72,7 miljoen euro naar 156,8 miljoen euro. Mijn collega zei het al, die 5,32 % zou een vermindering, een besparing, inhouden van ongeveer 2 miljoen euro, 1.998.000 euro om precies te zijn. Dat is 2 miljoen euro op 156 miljoen euro.

Van de samenleving worden enorme inspanningen gevraagd en politieke partijen zouden een voorbeeldfunctie moeten hebben. Vandaar dat wij ons amendement van vorig jaar opnieuw indienen om de dotaties te halveren wat het vaste bedrag en het bedrag per stem betreft, dit vanaf het begrotingsjaar 2023.

Wij geloven in het voortschrijdend inzicht van de meerderheidspartijen en hopen dat alle politieke beloftes die zij ter zake gedaan hebben, ingelost zullen worden. Daarom hopen wij dat ons amendement gesteund zal worden. Wij zullen uiteraard ook het gecopy-pastete amendement van de PVDA steunen, net als het amendement van de N-VA, daar elke besparing toegejuicht moet worden. Wij willen echter wel benadrukken dat dit verre van afdoende is.

16.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Beste collega's, het is toch wel heel bijzonder. Ik zetel sinds kort in de commissie Grondwet, waar onder andere de partijdotaties besproken worden. Toen ik bij de eerste bespreking vertelde over ons voorstel om de partijdotaties te halveren... Ik hoor dat er veel geroezemoes is. Er zijn ook weinig collega's aanwezig. Het is blijkbaar moeilijk om aandacht te besteden aan de partijdotaties.

Toen ik voor de eerste keer in de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing over de partijdotaties sprak, zei de heer Calvo mij dat dit in de commissie voor de Comptabiliteit wordt besproken. Ik was toen nog een beetje naïef en ik geloofde hem. Achteraf bleek dat dit totaal niet klopte. Het bewijs is dat de problematiek van de partijdotaties effectief op de agenda van de commissie Grondwet kwam.

Misschien ligt dat ook aan het feit dat de meeste collega's niet echt fier zijn op wat hier op tafel ligt. De commissievergadering werd bijna op de zolder van de Kamer georganiseerd. Er waren zelfs te weinig micro's voor de stemgerechtigde leden. Er was natuurlijk ook geen streaming. Qua transparantie kan dat tellen.

Wij gaan dit voorstel niet steunen, omdat het een belachelijke verlaging is. Wat ligt hier immers op tafel? Na de begrotingsaanpassing in september werden de dotaties op 34,4 miljoen euro vastgelegd. Dat zou normaal in december aangepast worden, maar daar is men van afgestapt. De besparing waarover vandaag wordt gestemd, komt neer op 5,32 %. Dat is de 1,998 miljoen euro die door de regering werd gevraagd. Hierdoor komt het begrote bedrag uiteindelijk op 35,5 miljoen euro uit. Ondanks de besparing is er dus toch een stijging van 3,24 % of 1,1 miljoen euro.

De regering heeft in de notificaties gevraagd om de dotaties aan de politieke partijen te bevriezen. Dat zou betekenen dat het bedrag waarover wij vandaag stemmen niet meer dan 34,4 miljoen euro zou mogen

bedragen, maar het is 35,5 miljoen euro geworden. Zelfs dat was dus te veel gevraagd, collega's. Daarom zullen wij opnieuw ons amendement indienen om de partijdotaties te halveren.

Wanneer de burgers supermoeilijke tijden kennen, mag er van de politiek toch iets meer worden verwacht. Ik herhaal wat ik al in de commissie heb gezegd: het Belgisch systeem is één van de meest gulle ter wereld. Gisteren zagen we nog statistieken over het vastgoed dat in bezit is van de verschillende partijen. Er wordt vier keer meer geld uitgegeven per stem dan in Nederland, twee keer meer dan in Duitsland. In totaal gaat het om 75 miljoen aan dotaties, niet enkel federaal, maar ook bij gemeenschappen en gewesten. Daar kan men dan nog eens 85 miljoen bijtellen aan personeelskosten, betaald door de verschillende parlementen. Jaarlijks gaat het over 160 miljoen. Dan heb ik het nog niet over de ministeriële kabinetten die in ons land ook enorm zwaar doorwegen: meer dan 2.000 kabinetsmedewerkers. Ook daar kunnen we naar andere landen kijken, zoals Frankrijk met maximum 15 kabinetsleden per minister, of Nederland, waar een minister het met drie kabinetsmedewerkers moet doen.

Op zich zijn we niet tegen publieke middelen voor partijen, want we willen natuurlijk wel dat partijen kunnen functioneren. Wij denken dat 50 % van de huidige bedragen meer dan genoeg is. Wij vinden het ook belangrijk om partijfinanciering door de leden te behouden. Vandaag zien we dat de inbreng van de leden bij veel partijen zeer laag ligt. Nochtans zijn het de bijdragen van de eigen leden die een partij dynamisch maken. Wij zijn dan ook het voorstel genegen dat er voor elke publieke euro ook een private euro moet zijn, die niet van bedrijven komt, maar van de mensen.

Chers collègues, je vais le dire également en français. Hier, j'ai participé à l'émission *QR le débat* suite au scandale qui se déroule au Parlement wallon. Le train de vie qui est mené par un certain milieu politique encore aujourd'hui est révélé par des dénonciations assez graves. Dans ce cadre, une discussion avait également lieu sur les dotations aux partis. Quelqu'un disait qu'il était scandaleux que le PTB n'ait pas soutenu la diminution de 5 %. Je l'explique donc aussi en français.

La dotation des partis au niveau fédéral pour cette année, après l'adaptation budgétaire du mois de septembre, était de 34,4 millions d'euros. L'économie qui est votée aujourd'hui est de 5,32 %, c'est-à-dire 1,9 million d'euros. Mais le budget final pour 2023 sera de 35,5 millions d'euros. Cela veut dire qu'en fait, on a diminué tout en maintenant l'index. Et finalement, on assiste à une augmentation de 3,24 %, ou de 1,1 million d'euros. En fait, le gouvernement, dans ses notifications budgétaires, quand il a annoncé les 8 % de diminution de salaire des ministres, bien sûr compensés par une indexation de 10 %, a demandé au Parlement de geler les dotations politiques.

Si on avait gelé les dotations politiques, on aurait dit que le montant devait être de 34,4 millions d'euros. Mais même cela, chers collègues, vous avez été incapables de le voter. C'est peut-être la raison pour laquelle, finalement, personne n'est présent aujourd'hui pour ce débat parce que vous n'êtes peut-être pas très fiers de la décision prise. J'attends votre réponse. Personne n'était inscrit pour le débat mais libre à vous, bien sûr, de défendre la mesure. Je vois qu'en tout cas, pour cela, vous êtes tous bien au balcon. Soyons clairs! Pendant que la population souffre, le politique continue à mener un large train de vie dans notre pays. Aujourd'hui, la dotation de l'ensemble des partis s'élève à 75 millions d'euros en Belgique, tous niveaux de pouvoir confondus.

On peut encore y ajouter 85 millions annuellement pour les frais de personnel. Le financement est donc quatre fois plus élevé par voix qu'aux Pays-Bas et deux fois plus qu'en Allemagne, par exemple. Les statistiques sont claires. Le patrimoine des partis politiques s'élève à 156 millions d'euros. C'est un vrai record. Au PTB, nous sommes en faveur d'un financement public. Nous ne sommes pas contre mais nous pensons qu'aujourd'hui, le politique peut envoyer un signal à la population et couper dans ses propres dépenses.

Sur le financement des partis, nous sommes clairement en faveur du maintien d'un financement privé, un financement actif par les membres. En effet, il n'est pas normal de voir des partis qui ne comptent que peu de membres, qui n'ont presque pas de cotisations de membres, être complètement financés par l'argent de l'État. Cela ne nous semble pas logique. Le dynamisme d'un parti, c'est d'être un parti de membres actifs. Nous proposons que pour chaque euro public, le parti récolte un euro chez ses propres membres.

Chers collègues, j'espère que vous avez désormais compris pourquoi nous ne soutiendrons pas cette proposition.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(3025/6)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3025/6)**

La proposition de loi compte 3 articles.
Het wetsvoorstel telt 3 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Art. 1/1(n)

- 5 – Wim Van der Donckt (3025/7)

Art. 2

- 6 – Wim Van der Donckt (3025/7)
- 7 – Barbara Pas cs (3025/7)
- 8 – Sofie Merckx (3025/7)

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: les amendements et l'article 2.

Aangehouden: de amendementen en het artikel 2.

Adoptés article par article: les articles 1 et 3.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 en 3.

* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

17 Proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à la liste de mandats, fonctions et professions et à la déclaration de patrimoine (2962/1-5)

- Proposition de loi spéciale modifiant diverses dispositions relatives à la liste de mandats, fonctions et professions et à la déclaration de patrimoine (2961/1-5)

17 Wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen inzake de lijst van mandaten, ambten en beroepen en de vermogensaangifte (2962/1-5)

- Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van diverse bepalingen inzake de lijst van mandaten, ambten en beroepen en de vermogensaangifte (2961/1-5)

Propositions déposées par:

Voorstellen ingediend door:

- 2962: Eliane Tillieux

- 2961: Eliane Tillieux.

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces deux propositions de loi. (*Assentiment*)

Ik stel u voor één enkele bespreking aan deze twee wetsvoorstellen te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale **Algemene bespreking**

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

17.01 Wim Van der Donckt, rapporteur: Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

De **voorzitter**: Waarvoor dank. U krijgt meteen het woord voor de algemene bespreking.

17.02 Wim Van der Donckt (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik dank u voor uw twee wetsvoorstellen die enkele technische wijzigingen beogen aan de wet van 2 mei 1995 betreffende de verplichting om een lijst van mandaten, ambten en beroepen alsmede een vermogensaangifte in te dienen. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan het merendeel van de aanbevelingen van de GRECO, onder andere om de verwerking van de door het Rekenhof verzamelde gegevens te moderniseren. Na grondige analyse van het dossier moeten we echter vaststellen dat er voor twee punten nog ruimte voor verbetering is.

Het eerste punt betreft de aan te geven parlementaire vergoeding. Er bestaan bij de diverse parlementen, die onder de regelgeving vallen, blijkbaar uiteenlopende interpretaties van wat als parlementaire vergoeding moet worden aangemerkt. Nochtans is de memorie van toelichting daar bijzonder duidelijk over. In de parlementaire voorbereiding lees ik namelijk het volgende: "Wat is een parlementaire vergoeding? Iedere vergoeding zoals die op de fiscale fiche voorkomt, moet bekend worden gemaakt, dus ook een onkostenvergoeding." In het Vlaams Parlement doet men dat zeer nauwgezet en geeft men dus zowel de parlementaire vergoeding sensu stricto aan, alsook het vakantiegeld, de eindejaarstoelage, de forfaitaire onkostenvergoeding, de reisonkostenvergoeding en eventueel ook terugbetalingen van de ziekenfondsbijdragen. Het lijkt me daarom niet meer dan logisch dat ons amendement hierover wordt aanvaard, waardoor een duidelijke en niet voor interpretatie vatbare omschrijving van de parlementaire vergoedingen wordt gegeven om zo overal in dit land dezelfde lijn te trekken.

Ons tweede amendement heeft betrekking op de vraag of de vergoedingen die een parlements lid krijgt uit zijn of haar bijzondere functies, al dan niet moeten worden aangegeven of ook automatisch door de griffier kunnen worden aangegeven.

Ook op dat vlak zijn er klaarblijkelijk verschillende interpretaties naargelang iemand in het noorden of het zuiden van het land woont. Voor mij is het duidelijk dat ook de vergoedingen uit die bijzondere functies dienen te worden aangegeven. Dat kan en dient te gebeuren door de griffiers van de betrokken instellingen.

Mevrouw de voorzitter, ik heb mijn twee amendementen ingediend om de betreffende wet van 2 mei 1995, die toch een belangrijke wet is, volledig in overeenstemming te brengen met de aanbevelingen van de GRECO en trouwens ook met de eenvoudige logica dat een parlements lid alles moet aangeven wat hij of zij krijgt.

17.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, ook voor dit voorstel stel ik vast ik dat er heel weinig parlementsleden ingeschreven zijn voor de bespreking. Het gaat nochtans over iets belangrijks, namelijk de mandatenlijst en de vermogensaangifte.

Ook hier was het een heel bijzondere bespreking in de commissie die heel snel verliep en die ook doorging op de zolder van de Kamer, waar geen streaming was, natuurlijk omdat het over iets heel gevoelig gaat.

Ik had een wetsvoorstel ingediend dat een aanbeveling van de GRECO vertaalde, die in bijna alle ons omringende landen wordt toegepast, namelijk dat die vermogensaangifte openbaar moet zijn. Dat is nog steeds niet het geval. Men weigerde om mijn voorstel te koppelen, want het zou niet over hetzelfde onderwerp gaan. Wij konden ons wetsvoorstel echter omzetten in verschillende amendementen die hier vandaag ter stemming voorliggen, wat toch bewijst dat het over hetzelfde onderwerp gaat.

Een aantal zaken van de vermogensaangifte en van de huidige procedure wordt gewijzigd. De eerste wijziging – waar wij tegen zijn – is dat de opzeg-, afscheids- en uitredingsvergoedingen niet in de aangifte worden

opgenomen, omdat dat een discriminatie zou betekenen ten opzichte van de mensen die een uittredingsvergoeding krijgen en niet meer verkozen zijn. Die uittredingsvergoeding maakt voor degene die wel nog verkozen is, deel uit van zijn vermogen. Het gaat hier dan ook vaak over heel royale vergoedingen. Daarom beoogt ons amendement die wijziging uit het wetsvoorstel te halen.

Vervolgens hebben we de amendementen nrs. 2 tot en met 5. Daarin wordt gevraagd de vermogensaangifte publiek te maken. Het is duidelijk: op slechts een van de aanbevelingen van de GRECO wordt wél ingegaan, namelijk de schulden opnemen in de vermogensaangifte. Ik wil er wel op wijzen dat uit het tussentijds verslag van de GRECO bleek dat de helft van de aanbevelingen die de groep doet, onder meer betreffende de vermogensaangiften, niet uitgevoerd wordt.

Deze verandering was dus een uitgelezen kans geweest om met de aanbevelingen van de GRECO aan de slag te gaan. Daarom willen wij de aanbeveling van de GRECO om de vermogensaangifte openbaar te maken, hier ter uitvoering brengen.

We stellen vast dat er veel wordt gepalaverd over transparantie, over democratische vernieuwing, over nieuwe politieke cultuur, maar als puntje bij paaltje komt, durven de grote voorstanders daarvan hier in de Kamer niet eens hun standpunt te komen verdedigen.

Landen als Nederland, Frankrijk en Italië publiceren de vermogensaangiften van parlementsleden en ministers. Uit een studie van de Wereldbank uit 2017 blijkt bovendien dat vermogensaangiften gebeuren in 70 % van de Europese en Aziatische landen en 97 % van de OESO-landen met een hoog inkomen. Wij zijn van oordeel dat wij die transparantie nodig hebben. De voorbije dagen is er nog een schandaal bij gekomen. Na Publifin, de Brackegate, de affaire-Kubla, Samusocial, de affaire-El Kaouakibi, hebben we sinds gisteren ook wat ik de 'Waals Parlementaire' zal noemen.

Het is belangrijk dat politici het algemeen belang verdedigen en niet zichzelf verrijken. Ze hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid en daarom moeten ze dus transparant zijn, ook over hun vermogen.

Ik kan alleen hopen dat als u de daad bij het woord wilt voegen en ook de aanbevelingen tegen corruptie van de Europese Unie zult volgen en ons amendement steunen.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles de la proposition de loi n° 2962. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2962/4)**

Wij vatten de bespreking aan van de artikelen van het wetsvoorstel nr. 2962. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2962/4)**

La proposition de loi compte 11 articles.
Het wetsvoorstel telt 11 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

Art. 2

- 5 – *Sofie Merckx (2962/5)*
- 3 – *Wim van der Donckt (2962/5)*

Art. 3

- 6 – *Sofie Merckx (2962/5)*

Art. 5/1(n)

- 7 – *Sofie Merckx* (2962/5)
Art. 6/1(n)
- 4 – *Wim van der Donckt* (2962/5)
Art. 8
- 8 – *Sofie Merckx* (2962/5)
Art. 10
- 9 – *Sofie Merckx* (2962/5)
* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:
Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: les amendements et les articles 2, 3, 8 et 10.
Aangehouden: de amendementen en de artikelen 2, 3, 8 en 10.

Adoptés article par article: les articles 1, 4 à 7, 9 et 11.
Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1, 4 tot 7, 9 en 11.
* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, de aangehouden artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles de la proposition de loi spéciale n° 2961. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2961/4)**

Wij vatten de bespreking aan van de artikelen van het voorstel van bijzondere wet nr. 2961. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2961/4)**

La proposition de loi spéciale compte 11 articles.
Het voorstel van bijzondere wet telt 11 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

- Art. 2
 - 5 – *Sofie Merckx* (2961/5)
 - 3 – *Wim van der Donckt* (2961/5)
 - Art. 3
 - 6 – *Sofie Merckx* (2961/5)
 - Art. 5/1(n)
 - 7 – *Sofie Merckx* (2961/5)
 - Art. 6/1(n)
 - 4 – *Wim van der Donckt* (2961/5)
 - Art. 8
 - 8 – *Sofie Merckx* (2961/5)
 - Art. 10
 - 9 – *Sofie Merckx* (2961/5)
- * * * * *

Conclusion de la discussion des articles:
Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: les amendements et les articles 2, 3, 8 et 10.
Aangehouden: de amendementen en de artikelen 2, 3, 8 en 10

Adoptés article par article: les articles 1, 4 à 7, 9 et 11.
Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1, 4 tot 7, 9 en 11.

* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, de aangehouden artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

Rapport de la commission des Poursuites

Verslag van de commissie voor Vervolgingen

18 Poursuites à charge d'un membre de la Chambre des représentants (3047/1)

18 Vervolgingen ten laste van een lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers (3047/1)

Discussion

Bespreking

L'ordre du jour appelle la discussion de la demande d'autorisation de poursuites à charge de M. Dries Van Langenhove.

Aan de orde is de bespreking van het verzoek om vervolging ten laste van de heer Dries Van Langenhove.

Je vous rappelle que seuls peuvent prendre la parole le rapporteur, le membre intéressé ou un membre le représentant, un orateur pour et un orateur contre. (art. 160, § 3 du Règlement)

Ik herinner eraan dat het woord alleen mag worden gevoerd door de rapporteur, door het betrokken lid of een lid dat het vertegenwoordigt, alsmede door één spreker voor en één spreker tegen. (art. 160, § 3 van het Reglement)

18.01 **Stefaan Van Hecke**, rapporteur: In zijn brief van 27 juli 2022 heeft de procureur-generaal bij het hof van beroep van Gent verzocht de parlementaire onschendbaarheid op te heffen van de heer Van Langenhove met toepassing van artikel 59 van de Grondwet. Dat gerechtelijk onderzoek was geopend ten gevolge van een klacht met burgerlijkepartijstelling op 11 juni 2019, ingediend door een assistent en doctoraatsonderzoeker van de Universiteit Gent wegens de volgende tenlasteleggingen: laster, artikel 443 van het Strafwetboek, en bedreigingen met een aanslag op personen zonder bevel of voorwaarde.

Ik zal de essentiële elementen van het rapport kort naar voren brengen. Ik zal het rapport uiteraard niet volledig voorlezen. Voor een goed begrip van de discussie is het wel belangrijk om de belangrijkste elementen op een rijtje te zetten. Het verzoek van de procureur-generaal ging vergezeld van een afschrift van het strafdossier en van het ontwerp van eindvordering van het openbaar ministerie. De feiten die aan het verzoek ten grondslag liggen, kunnen als volgt worden samengevat. De heer Van Severen is assistent en doctoraal onderzoeker aan de Universiteit Gent sinds december 2017. In maart 2018 onthult hij via een twitteraccount onder de naam Schuld en Vrienden interne informatie over de beweging Schild & Vrienden. Anonieme gebruikers van een internetforum achterhalen evenwel snel de identiteit van de persoon achter dat twitteraccount.

Kort daarop deelt de heer Van Langenhove op zijn eigen Facebookpagina een op een online informatieforum verschenen artikel waarin de heer Van Severen ervan beschuldigd wordt persoonsgegevens te hebben verspreid van studenten die bij de beweging Schild & Vrienden aanleunen, de zogenaamde doxing. De heer Van Severen krijgt van dan af te maken met doodsb bedreigingen en verwijderd uiteindelijk al zijn socialemediaprofielen. Op 11 juni 2019 dient de heer Van Severen tegen de heer Van Langenhove en tegen onbekenden een klacht in wegens doodsb bedreigingen en laster.

De heer Dernicourt, procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent, werd op 26 oktober 2022 gehoord door de commissie voor de Vervolgingen. Hij heeft eerst de context geschetst van de door de heer Van Severen ingediende klacht met burgerlijkepartijstelling. Daarna heeft hij de krachtlijnen van de vordering van het openbaar ministerie uiteengezet.

De procureur des Konings van het parket van Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, vordert de

buitenvervolginstelling voor de tenlastelegging A om de volgende reden: de materiële bestanddelen van het misdrijf laster zijn bewezen. De heer Van Langenhove beschuldigt de heer Van Severen publiekelijk van een aantal feiten, zoals het verspreiden van privégegevens van mensen door misbruik van zijn functie op de UGent, die volgens het onderzoek niet bewezen zijn. Het morele bestanddeel, zijnde het bijzonder opzet, is echter niet bewezen. Twijfel moet gelden in het voordeel van de verdachte. Naar aanleiding van zijn verhoor stelde de heer Van Langenhove dat hij overtuigd was van het feit dat de burgerlijke partij wel degelijk de feiten waarvan hij hem beschuldigde, had gepleegd.

De procureur des Konings van het parket van Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, vordert tevens de buitenvervolginstelling voor de tenlastelegging B om de volgende reden: er bleken naar aanleiding van het onderzoek geen strafbare bedreigingen te zijn geuit door de heer Van Langenhove aan het adres van de klager.

De uiteenzetting van de procureur-generaal werd in de commissie gevolgd door een gedachtewisseling. Daarbij werd op initiatief van sommige leden in het bijzonder ingegaan op de volgende punten: het belang van de gevraagde bijkomende en aanvullende onderzoekshandelingen, de zienswijze van het openbaar ministerie dat twijfel moet gelden in het voordeel van de verdachte, de problematiek van het misdrijf belaging via sociale media, het drukpersmisdrijf en de bevoegdheid van het hof van assisen.

Voorts werd tijdens dezelfde vergadering de heer Van Langenhove in aanwezigheid van zijn raadsman gehoord. Zijn advocaat heeft kort het dossier toegelicht en heeft benadrukt dat het hier in wezen gaat over een handeling die velen doen, met name het delen van te goeder trouw voor waar aangenomen informatie. Daarenboven heeft de heer Van Severen nooit gebruikgemaakt van zijn recht op antwoord. De raadsman is van oordeel dat de marginale toetsing van het feitenrelaas al aantoont dat er geen reden is om tot de strafvervolgning van de heer Van Langenhove over te gaan. Bovendien meent hij dat een tegengestelde zienswijze een gevaarlijk precedent inhoudt voor de parlementsleden.

Op de vragen dienaangaande antwoordde de heer Van Langenhove zich in dit dossier te verzetten tegen de opheffing van zijn parlementaire onschendbaarheid.

Ten gronde kan het volgende meegedeeld worden. De beslissing van de Kamer heeft niet tot doel zich uit te spreken over de schuld of onschuld van de volksvertegenwoordiger van wie om de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid wordt verzocht. De commissie wijst erop dat de Kamer op grond van artikel 59 van de Grondwet noch een vonnisgerecht, noch een onderzoeksgerecht is. Het is derhalve niet de taak van de Kamer om na te gaan of alle bestanddelen van de in aanmerking genomen misdrijven aanwezig zijn.

Uit de vaste rechtspraak van de commissie blijkt dat zij de feiten moet onderzoeken en dat zij beslist de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid voor te stellen in zoverre de meegedeelde feiten prima facie niet tot de conclusie leiden dat de vordering steunt op elementen die uit de lucht zijn gegrepen, onrechtmatig zijn, verjaard, willekeurig of onbeduidend, de feiten niet het onvoorziene gevolg zijn van een strafvordering en het geen misdrijf met duidelijk politieke drijfveer betreft.

De commissie wijst er ten slotte op dat de Kamer het verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid moet onderzoeken, zelfs wanneer het openbaar ministerie de buitenvervolginstelling eist.

Toegepast op voorliggend dossier, herinnert de commissie er vooreerst aan dat het doel van artikel 59 van de Grondwet erin bestaat de normale werking van de parlementaire assemblees te verzekeren door de parlementaire functie te beschermen tegen arbitraire vervolgingen of vervolgingen die met een politieke drijfveer zouden zijn ingeleid.

Vervolgens herhaalt de commissie dat het haar taak is om aan de hand van een marginale toetsing na te gaan of het verzoek van het parket voldoende onderbouwd is. In casu blijkt uit het onderzoek van het dossier en in het licht van de voormelde beginselen dat het gerechtelijk onderzoek grondig werd gevoerd. De door de rechterlijke macht bezorgde informatie is voldoende gebleken om te stellen dat de vordering tegen de heer Van Langenhove niet steunt op elementen die uit de lucht gegrepen, onrechtmatig, verjaard, willekeurig of onbeduidend zijn.

De commissie geeft eveneens aan dat de onafhankelijkheid, het belang en de goede werking van de Kamer van volksvertegenwoordigers niet in het gedrang zouden komen door een eventuele opheffing van de onschendbaarheid van de heer Van Langenhove.

Een lid van de commissie is het daarmee niet eens en benadrukt dat de procedure werd ingesteld op basis van een klacht met burgerlijke partijstelling en dat het openbaar ministerie in deze de buitenvervolginstelling voor de raadkamer vordert. Andere leden wijzen er echter op dat de strafvordering werd ingesteld, voor de heer Van Langenhove tijdens de openingsvergadering de eed had afgelegd als kamerlid, dus buiten de zitting, en dat de raadkamer, die over de regeling van de rechtspleging beslist, toch de verwijzing naar de correctionele rechtbank kan bevelen en op die wijze kan ingaan tegen de eindvordering van het openbaar ministerie. Voorts kunnen de eventuele organisatorische gevolgen voor de rechterlijke macht, in het geval de zaak naar een strafrechtbank wordt verwezen, niet als een beoordelingselement worden aangewend in het kader van een marginale toetsing.

Derhalve is de commissie, met uitzondering van een lid, van oordeel dat de voorwaarden voor een opheffing van de parlementaire onschendbaarheid zijn vervuld. Bijgevolg besliste de commissie, met vijf stemmen tegen een, in te gaan op het verzoek van de procureur-generaal om de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van de heer Dries Van Langenhove.

De **voorzitster**: Ik herinner eraan dat het woord alleen mag worden gevoerd door de rapporteur, het betrokken lid of een lid dat hem vertegenwoordigt, alsmede door een spreker voor en een spreker tegen.

18.02 Dries Van Langenhove (VB): Mevrouw de voorzitter, collega's, reeds meer dan vier jaar wordt er een heksenjacht georganiseerd tegen mijn persoon. Als het niet lukt om tegenstanders in het stemhokje klein te krijgen, proberen de antidemocraten het op andere manieren. Ze schakelen niet alleen politieke middelen in, er worden ook mediatieke, financiële en justitiële middelen ingezet om mij en andere nationalistes klein te krijgen. Intussen zijn wij zelfs al 50 verhoren en 20 huiszoeken verder.

Ik ga hier niet alle groteske leugens en valse beschuldigingen overlopen die er de voorbije vier jaar over mij verschenen zijn, want dan zou ik hier morgenochtend nog staan, collega's. Ik ga ook geen klaagzang afsteken over hoe ik al vier jaar word geterroriseerd door een justitie die zich voor een politieke kar laat spannen of hoe mijn rekeningen bij de bank zomaar worden geschrapt of hoe ik van de universiteit werd gegooid vlak voor ik mijn diploma kon behalen of hoe ik tot twee maal toe de federale politie in mijn slaapkamer mocht aantreffen en hoe ik zelfs werd opgesloten vlak voor mijn eedaflegging in dit halfroond om er toch nog voor te kunnen zorgen dat ik geen parlementslid zou kunnen worden.

Trouwens, ik heb al die aandacht van de politiek, van Justitie en de media niet gezien toen er hier partijen waren die via Samusocial geld stalen van daklozen of via Publipart geld stalen van hun eigen kiezers of via de Voorzorg geld stalen van zorgbehoevenden of zelfs in Pepinster, waar politici geld stalen van slachtoffers van de overstromingen. Neen, dat was blijkbaar allemaal niet zo erg.

Blijkbaar is wat hier vandaag gebeurt wel heel erg en moet mijn onschendbaarheid daarvoor worden opgeheven. Ik zal het even uitleggen. Voor alle duidelijkheid: het gaat hier vandaag niet over de vervolgingen in het kader van de zaak-Schild & Vrienden. Daarvoor heb ik zelf mijn onschendbaarheid laten opheffen, want ik wil dat dit zo snel mogelijk voor de rechtbank komt.

Vandaag gaat het over iets anders. Waarvoor u vandaag mijn onschendbaarheid wilt opheffen, is zo absurd, zo belachelijk dat zelfs de procureur-generaal en het parket mij er eigenlijk niet voor willen laten vervolgen.

Een linkse docent van de Universiteit Gent, Sebastiaan Van Severen, uit Dendermonde stalkte en doxte online leden van Schild & Vrienden. Hij maakte privégegevens van hen openbaar en postte zelfs foto's van kindjes van leden van Schild & Vrienden. Sebastiaan van Severen deed dat als een echte laffe cyberpester achter een anoniem twitteraccount.

Sebastiaan Van Severen maakte echter een domme fout. Hij vergat zijn profielfoto te wissen op een screenshot dat hij postte vanop zijn anoniem trolaccount. Het gevolg was dat hij zijn identiteit per ongeluk zelf aan iedereen kenbaar had gemaakt.

Toen een journalist dat opmerkte, heb ik dat, uiteraard te goeder trouw, gedeeld, maar meteen ook opgeroepen om Sebastiaan Van Severen ondanks zijn degoutante gedrag met rust te laten en de politie haar werk te laten doen.

Sebastiaan Van Severen draaide de rollen echter volledig om en diende klacht in tegen mij wegens zorgezegde doodsb bedreigingen, allemaal via een dikbetaalde topadvocaat op de kosten van de Universiteit Gent en dus op kosten van de belastingbetaler.

Men zou dan denken dat het parket en de politie aan dergelijke onzin hun tijd niet zouden verspillen. Er kwam echter toch een heel uitgebreid onderzoek. Dat onderzoek heeft mij volledig vrijgepleit. Ik citeer letterlijk de conclusie van het parket en van de procureur-generaal: "Er bleken naar aanleiding van het onderzoek geen strafbare bedreigingen te zijn geuit door de heer Van Langenhove aan het adres van de klager." Duidelijker kan het niet zijn. Het parket en de procureur-generaal vragen dan ook terecht om mij in de zaak niet te vervolgen.

Wat oordeelt het Parlement echter? Wat oordeelt de vivaldicoalitie samen met de N-VA? Zij sturen Dries Van Langenhove toch naar de rechtbank. Dat is totaal absurd. Daarvoor is geen enkele andere verklaring dan dat zij ervoor willen zorgen dat ik al mijn energie en al mijn middelen in de rechtbank moet spenderen in plaats van hier in het Parlement. Collega's, dat is heel laf en zelfs beschamend.

Als jullie echter denken op die manier te winnen, door het via de rechtbanken en de media te spelen in plaats van via de politiek, dan hebben jullie het mis. Wij zullen overwinnen. Het volk zal jullie in 2024 de rekening presenteren en jullie zullen achterblijven met schaamte en schande.

18.03 Tom Van Grieken (VB): Beste collega's, ik maak mij geen illusies. Het vuurpeloton der antidemocraten staat al klaar. De orders van de partijhoofdkwartieren zijn al gegeven, de geweren zijn met scherp geladen. Het vonnis staat eigenlijk al vast.

En toch, beste collega's, wil ik een poging doen en mijn nek uitsteken, omdat datgene waarover u vandaag stemt veel ruimer is dan het geval van collega Van Langenhove. Het gaat over veel meer. Het gaat over de essentie van de reden waarom deze assemblee, dit halfrond, iets kent als parlementaire onschendbaarheid. Ik ben het daarom fundamenteel oneens met de aanbeveling van de commissie voor de Vervolgingen. De commissie heeft als enige taak te toetsen of het verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid correct is. Wat houdt die toetsing in, vraagt u zich misschien af? Wel, een voormalig collega van ons, Hendrik Vuye, professor en grondwetspecialist, heeft dat in 2016, op exact dezelfde plek als waar ik nu sta, zeer correct beschreven. De commissie voor Vervolgingen hoort slechts twee zaken te onderzoeken, beste collega's. Ten eerste moet men controleren of het onderzoek correct verlopen is. Ten tweede moet men onderzoeken of er politieke motieven aan het onderzoek ten grondslag liggen.

Is het onderzoek correct verlopen? Ja, dat is het zeker. Het is grondig, met veel tijd en veel middelen verlopen. Het is zelfs zo grondig verlopen dat het parket niet wil vervolgen. Op pagina 5 van het verslag van de commissie staat letterlijk: "De procureur des Konings van het parket Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, vordert de buitenvervolginstelling voor laster."

Een beetje verder in het verslag, op pagina 6, staat: "De procureur des Konings van het parket Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, vordert de buitenvervolginstelling voor bedreigingen met aanslag op personen zonder bevel of voorwaarden."

Dus, beste collega's, naar aanleiding van het onderzoek – en ik citeer opnieuw het verslag – bleken er "geen strafbare bedreigingen geuit door de heer Van Langenhove." Het advies van de commissie dat vandaag voorligt, is daarom niet alleen hallucinant, maar is bij mijn weten bijna een unicum. Voor de eerste keer in de geschiedenis, volgens ons, wil u de onschendbaarheid afnemen van iemand die niet vervolgd wordt.

Het tweede wat de commissie moest onderzoeken, was of er politieke motieven aan de grondslag liggen van dit onderzoek. Beste collega's, dat is gewoonweg zonneklaar. Het verzoek komt van een politiek activist die beroepsmatig verbonden is aan de Universiteit Gent, die tal van bedenkelijke politieke handelingen stelde tegenover een politieke tegenstander, waaronder het kenbaar maken van persoonsgegevens en het indienen van klachten met politieke motieven. Dat de commissie Vervolgingen weigert dat in te zien, heeft natuurlijk

maar één verklaring, beste collega's. De commissie Vervolgingen handelt zelf uit politieke motieven. De commissie Vervolgingen handelt om een politieke tegenstander uit te schakelen.

Anders had zij artikel 59 van de Grondwet wel gerespecteerd. Artikel 59 van de Grondwet, dat de parlementaire onschendbaarheid regelt, is nochtans zeer klaar en helder. De parlementaire onschendbaarheid dient niet voor de persoonlijke bescherming van Parlementsleden, dus dronken socialisten of corrupte ex-liberalen vallen daar niet onder. Neen, de parlementaire onschendbaarheid dient, zoals beschreven in artikel 59 van de Grondwet, voor twee essentiële zaken: ten eerste om de werking van deze assemblee te garanderen, en ten tweede om Volksvertegenwoordigers te beschermen tegen arbitraire vervolgingen en vervolgingen met politieke motieven.

Laat ik met dat laatste beginnen, collega's, want dat is essentieel in het geval dat voorligt. Wil de linkse politieke activist die zich bedreigd voelt door het verschijnen van een artikel dat zijn bedenkelijke en walgelijke handelingen kenbaar maakte de journalist vervolgen? Neen. Wil die linkse activist de verantwoordelijke uitgever vervolgen? Neen. Wil die linkse activist al die honderden mensen vervolgen die het artikel gedeeld hebben, waaronder ikzelf? Men kan het artikel nog steeds vinden op mijn Facebookpagina. Wil hij al die honderden vervolgen? Neen.

Hij wil maar één iemand vervolgd zien en dat is collega Van Langenhove. Als dat niet arbitrair is, als dat geen duidelijke politieke motieven zijn, dan weet ik het ook niet meer.

Tot slot, collega's, moet artikel 59 van de Grondwet ook de normale werking van de assemblee garanderen. Als u vandaag de onschendbaarheid van Van Langenhove opheft, dan kan niemand van u nog een artikel of een mening delen waaraan iemand anders aanstoot neemt. Dan bent u, beste collega's, misschien wel een van de volgende. Op de vraag of bij een mogelijke veroordeling de normale werking van het Parlement in het gedrang komt, kan ik niet anders dan "ja" antwoorden.

Dus, beste collega's van het politieke vuurpeloton, wenst u hier vandaag de indruk te wekken dat het een politiek proces is, stem dan voor de opheffing. Wenst u vandaag de indruk te wekken dat de oppositie specifiek gevisieerd wordt, stem dan voor de opheffing. Wenst u vandaag ontmaskerd te worden als antidemocraten, stem dan voor de opheffing. Als de vrijheid van meningsuiting evenwel voor u nog iets betekent, als een parlement en de democratie nog iets voor u betekenen, wees dan vandaag moedig en stem tegen de opheffing van de onschendbaarheid. Vandaag gaat het om Dries Van Langenhove. Morgen zijn het misschien de collega's van het Vlaams Belang. Overmorgen is het misschien wel iemand van de N-VA-fractie of van de PVDA. U weet hoe onverbiddelijk het establishment is. Misschien is het Theo Francken, die volgende keer voor de rechtbank staat.

Voor de andere leden van het politieke vuurpeloton, die heel mijn betoog wat verveeld hebben zitten kijken en zitten te wachten om de trekker over te halen om een collega af te schieten, heb ik een laatste waarschuwing. De terugslag van het geweer waarmee u hier de parlementaire onschendbaarheid zult afnemen, kan misschien harder aankomen dan het schot zelf.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.

De bespreking is gesloten.

La commission propose, par 5 voix contre 1, d'accéder à la demande de levée de l'immunité parlementaire de M. Dries Van Langenhove.

De commissie stelt met 5 tegen 1 stemmen, voor om het verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van de heer Dries Van Langenhove goed te keuren.

Tout le monde peut-il se rallier à la proposition de la commission? (*Non*)

Kan iedereen instemmen met het voorstel van de commissie? (*Nee*)

Nous nous prononcerons par assis et levé.

Wij zullen ons uitspreken bij zitten en opstaan.

*La proposition est adoptée par assis et levé.
Het voorstel wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

En conséquence, la Chambre adopte la proposition. (art. 61, n° 4, Rgt)
Dienvolgens neemt de Kamer het voorstel aan. (art. 61, nr. 4, Rgt)

Mevrouw Dillen, daarstraks was er geen stemming. Het was om te zien of de ordemotie steun had.

(...): (...)

De **voorzitter**: U had zelf een ordemotie ingediend.

18.04 **Reccino Van Lommel** (VB): (...)!

19 **Demandes d'urgence émanant du gouvernement**

19 **Urgentieverzoeken van de regering**

La **présidente**: Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et introduisant un plafond sur les recettes issues du marché des producteurs d'électricité, n° 3042/1.

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot invoering van een plafond op marktinkomsten van elektriciteitsproducenten, nr. 3042/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.
Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

19.01 **Karine Lalieux**, ministre: Madame la présidente, chers collègues, le gouvernement demande l'urgence sur le projet qui prévoit de faire contribuer les entreprises du secteur de l'énergie qui ont bénéficié des surprofits à la suite de la crise de l'énergie. Ce projet de loi vise à assurer l'exécution partielle du Règlement européen établissant les modalités de prélèvement des recettes excédentaires des producteurs d'électricité. L'urgence est demandée car il s'applique déjà à partir du 1er décembre 2022. Il doit donc être voté avant la fin décembre.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi relatif à la mention des voies de recours et portant dispositions diverses en matière judiciaire, n° 3046/1.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp betreffende de vermelding van de rechtsmiddelen en houdende diverse bepalingen in gerechtelijke zaken, nr. 3046/1.

19.02 **Karine Lalieux**, ministre: Madame la présidente, chers collègues, il s'agit d'une demande visant à changer le Code judiciaire suite à deux arrêts récents de la Cour constitutionnelle, un de février et un de juin, qui imposent au législateur de prévoir une obligation d'information généralisée en faveur des justiciables dans la notification et les significations ayant pour effet de faire courir un délai de recours.

La Cour a précisé que les notifications et significations fondées sur le droit actuel resteraient valables jusqu'au 31 décembre 2022. Passé ce délai, elles ne le seront plus, ce qui veut dire qu'il y aura beaucoup d'insécurité judiciaire si ce texte n'est pas voté avant la fin de l'année. Toutes les démarches ont été faites pour recueillir les avis des cours et tribunaux et également des magistrats. L'avis du Conseil d'État n'est pas encore définitif

mais il arrive d'ici la fin de la semaine. Je vous remercie.

19.03 Marijke Dillen (VB): Mevrouw de minister, ik neem aan dat het gaat over document nr. 3026. De minister van Justitie vraagt dus opnieuw de hoogdringendheid – dat is blijkbaar zijn handelsmerk geworden – voor een wetsontwerp dat absoluut niet hoogdringend is. Dat is nu de zoveelste keer op rij. Ik geef enkele voorbeelden: het wetsontwerp betreffende de gerechtelijke reorganisatie – ik zie collega Geens al kijken, maar onze fractie heeft daar inhoudelijk geen opmerkingen op –, het wetsontwerp betreffende de gerechtsdeurwaarders en nu een wetsontwerp betreffende de rechtsmiddelen en een aantal diverse bepalingen in gerechtelijke zaken. Dat heeft niets met hoogdringendheid te maken. Ik begrijp dat echt niet.

Ik durf een pleidooi houden om zowel in de commissie, waar het echte wetgevende werk gebeurt, als in de plenaire vergadering de gelegenheid te krijgen om daadwerkelijk besprekingen ten gronde te voeren. Het gaat over een aantal wijzigingen in het gerechtelijk recht en wat betreft de samenstelling van de korpsen binnen de arbeidshoven en nog een aantal andere punten. Het gaat zelfs retroactief over zaken die betrekking hebben op het rechtzetten van een regeling van 2019 – toch al eventjes geleden – meer bepaald inzake het Europees Openbaar Ministerie.

Het is wenselijk en belangrijk dat de parlementsleden de kans krijgen om dat ten gronde te bespreken in de commissie voor Justitie. Het wetsontwerp betreffende gerechtsdeurwaarders is een voorbeeld dat bij hoogdringendheid behandeld moest worden. We hebben zelfs geen kans gekregen om hoorzittingen te organiseren over een aantal punten die toch wel fundamenteel zijn. Ik zou het Parlement willen oproepen om niet slaafs het verzoek tot urgentie te steunen om de ontwerpen er keer op keer snel door te jagen. Het moet toch ook de bezorgdheid van de voorzitter zijn om het Parlement en de commissie de gelegenheid te geven belangrijke wetsontwerpen ten gronde te bestuderen.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi fixant le contingent de l'armée pour l'année 2023, n° 3048/1.
De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot vaststelling van het legercontingent voor het jaar 2023, nr. 3048/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.
Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

19.04 Karine Lalieux, ministre: Madame la présidente, en vertu de l'article 183 de la Constitution, le contingent de l'armée est voté annuellement. La loi qui le fixe a une durée d'un an. C'est la raison pour laquelle le gouvernement demande l'urgence pour ce projet de loi qui fixe ce contingent.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

20 Prise en considération de propositions

20 Inoverwegingneming van voorstellen

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.
In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme

acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement. (art. 75, n° 5, Rgt)

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. (art. 75, nr. 5, Rgt)

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Urgentieverzoek Demande d'urgence

20.01 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Madame la présidente, nous demandons l'urgence pour la résolution n° 3041, qui vise à améliorer la lutte contre les violences intrafamiliales et les violences liées au genre. Elle propose de généraliser l'approche spécifique innovante qui est déployée aujourd'hui par la police de Bruxelles-Capitale-Ixelles, laquelle a dédié une cellule spécifique d'inspecteurs de police aux violences liées au genre. Je n'aurais pas demandé l'urgence pour ce texte mais le féminicide de ce week-end – des faits tragiques qui portent à 22 le nombre de féminicides cette année –, m'obligent en quelque sorte à demander l'urgence. En effet, à chaque fois, on voit, comme c'est le cas ici, que la police est au courant de violences intrafamiliales mais elle manque de moyens, de formation et d'approche spécifique pour ce type de délit. C'est la raison pour laquelle nous espérons également que les collègues soutiendront cette demande. Je vous remercie.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est rejetée par assis et levé.

De urgentie wordt verworpen bij zitten en opstaan.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

20.02 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, vermoedelijk verras ik u niet met mijn mededeling dat mevrouw Ingels haar stemgedrag zal aanpassen aan de heuglijke toestand waarin collega Chanson zich bevindt.

20.03 **Catherine Fonck** (Les Engagés): Madame la présidente, au niveau de notre groupe, M. Josy Arens va paier avec Mme Mélissa Hanus.

J'en profite, à moins que cela n'ait déjà été annoncé, pour la féliciter pour la venue de sa petite Rose. (*Applaudissements*)

21 **Wetsontwerp betreffende de toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister voor het uitvoeren van de personeels- en loonadministratie van openbare overheden en instellingen (2953/3)**

21 **Projet de loi relatif à l'accès au Registre national des personnes physiques et l'utilisation du numéro du Registre national en vue de mettre en oeuvre l'administration des salaires et du personnel des autorités et institutions publiques (2953/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>		
Ja	132	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	132	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2953/4)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2953/4)**

22 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie (2952/1-9)

22 Amendements et articles réservés du projet de loi relatif aux canaux de signalement et à la protection des auteurs de signalement d'atteintes à l'intégrité dans les organismes du secteur public fédéral et au sein de la police intégrée (2952/1-9)

Stemming over amendement nr. 17 van Sigrid Goethals cs op artikel 5. **(2952/9)**

Vote sur l'amendement n° 17 de Sigrid Goethals cs à l'article 5. **(2952/9)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>		
Ja	42	Oui
Nee	85	Non
Onthoudingen	6	Abstentions
Totaal	133	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 5 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 5 est adopté.

(Mme Nahima Lanjri a voté comme son groupe)

Stemming over amendement nr. 18 van Sigrid Goethals cs op artikel 52. **(2952/9)**

Vote sur l'amendement n° 18 de Sigrid Goethals cs à l'article 52. **(2952/9)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 2)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 52 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 52 est adopté.

23 Geheel van het wetsontwerp betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie (2952/8)

23 Ensemble du projet de loi relatif aux canaux de signalement et à la protection des auteurs de signalement d'atteintes à l'intégrité dans les organismes du secteur public fédéral et au sein de la police intégrée (2952/8)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)		
Ja	86	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	48	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2952/10)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2952/10)**

Reden van onthouding? (*Nee*)

Raison d'abstention? (*Non*)

24 **Projet de loi modifiant la loi du 4 novembre 2020 portant diverses mesures sociales suite à la pandémie de COVID-19 et la loi du 23 décembre 2021 modifiant la loi du 4 novembre 2020 portant diverses mesures sociales suite à la pandémie de COVID-19 (3026/1)**

24 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 4 november 2020 inzake verschillende sociale maatregelen ingevolge de COVID-19-pandemie en van de wet van 23 december 2021 tot wijziging van de wet van 4 november 2020 inzake verschillende sociale maatregelen ingevolge de COVID-19-pandemie (3026/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)		
Ja	101	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	33	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3026/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3026/4)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

25 **Projet de loi relatif à l'initiative citoyenne européenne au sens du Règlement (UE) 2019/788 du Parlement européen et du Conseil du 17 avril 2019 relatif à l'initiative citoyenne européenne (nouvel intitulé) (2914/3)**

25 **Wetsontwerp betreffende het Europees burgerinitiatief in de zin van de Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende het Europees burgerinitiatief (nieuw opschrift) (2914/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>		
Ja	134	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2914/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(2914/4)**

26 Amendements et article réservés de la proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques (3025/1-7)

26 Aangehouden amendementen en artikel van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen (3025/1-7)

Vote sur l'amendement n° 5 de Wim Van der Donckt tendant à insérer un article 1/1(n). **(3025/7)**

Stemming over amendement nr. 5 van Wim Van der Donckt tot invoeging van een artikel 1/1(n). **(3025/7)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 6)</i>		
Ja	53	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	4	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 6 de Wim Van der Donckt à l'article 2. **(3025/7)**

Stemming over amendement nr. 6 van Wim Van der Donckt op artikel 2. **(3025/7)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 6)

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 7 de Barbara Pas cs à l'article 2. **(3025/7)**

Stemming over amendement nr. 7 van Barbara Pas cs op artikel 2. **(3025/7)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 7)</i>		
Ja	26	Oui
Nee	107	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 8 de Sofie Merckx à l'article 2. **(3025/7)**

Stemming over amendement nr. 8 van Sofie Merckx op artikel 2. **(3025/7)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 8)</i>		
Ja	26	Oui
Nee	105	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

27 Ensemble de la proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques (3025/6)

27 Geheel van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen (3025/6)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 9)</i>		
Ja	77	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	55	Abstentions
Totaal	132	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera transmise en tant que projet de loi au Sénat. **(3025/8)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Senaat worden overgezonden. **(3025/8)**

Raison d'abstention? *(Non)*

Reden van onthouding? *(Nee)*

28 Amendements et articles réservés de la proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à la liste de mandats, fonctions et professions et à la déclaration de patrimoine (2962/1-5)

28 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen inzake de lijst van mandaten, ambten en beroepen en de vermogensaangifte (2962/1-5)

Vote sur l'amendement n° 5 de Sofie Merckx à l'article 2. **(2962/5)**

Stemming over amendement nr. 5 van Sofie Merckx op artikel 2. **(2962/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 10)</i>		
Ja	32	Oui
Nee	101	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 3 de Wim Van der Donckt à l'article 2. **(2962/5)**

Stemming over amendement nr. 3 van Wim Van der Donckt op artikel 2. **(2962/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 11)</i>		
Ja	55	Oui
Nee	68	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	125	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

(Mme Marie-Christine Marghem a voté comme son groupe)

(De cd&v-fractie heeft tegengestemd)

Vote sur l'amendement n° 6 de Sofie Merckx à l'article 3. **(2962/5)**

Stemming over amendement nr. 6 van Sofie Merckx op artikel 3. **(2962/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 12)</i>		
Ja	9	Oui
Nee	100	Non
Onthoudingen	23	Abstentions
Totaal	132	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 3 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 3 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 7 de Sofie Merckx tendant à insérer un article 5/1(n). **(2962/5)**
Stemming over amendement nr. 7 van Sofie Merckx tot invoeging van een artikel 5/1(n). **(2962/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 12*)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 4 de Wim Van der Donckt tendant à insérer un article 6/1(n). **(2962/5)**
Stemming over amendement nr. 4 van Wim Van der Donckt tot invoeging van een artikel 6/1(n). **(2962/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(<i>Stemming/vote 13</i>)		
Ja	55	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 8 de Sofie Merckx à l'article 8. **(2962/5)**
Stemming over amendement nr. 8 van Sofie Merckx op artikel 8. **(2962/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(<i>Stemming/vote 14</i>)		
Ja	9	Oui
Nee	97	Non
Onthoudingen	23	Abstentions
Totaal	129	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 8 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 8 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 9 de Sofie Merckx tendant à supprimer l'article 10. **(2962/5)**
Stemming over amendement nr. 9 van Sofie Merckx tot weglating van artikel 10. **(2962/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 14*)

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 10 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 10 aangenomen.

29 Ensemble de la proposition de loi modifiant diverses dispositions relatives à la liste de mandats, fonctions et professions et à la déclaration de patrimoine (2962/4)

29 Geheel van het wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen inzake de lijst van mandaten, ambten en beroepen en de vermogensaangifte (2962/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 15)</i>			
Ja	134		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	0		Abstentions
Totaal	134		Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera transmise en tant que projet de loi au Sénat. **(2962/6)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Senaat worden overgezonden. **(2962/6)**

30 Amendements et articles réservés de la proposition de loi spéciale modifiant diverses dispositions relatives à la liste de mandats, fonctions et professions et à la déclaration de patrimoine (2961/1-5)

30 Aangehouden amendementen en artikelen van het voorstel van bijzondere wet tot wijziging van diverse bepalingen inzake de lijst van mandaten, ambten en beroepen en de vermogensaangifte (2961/1-5)

Conformément à l'article 4, dernier alinéa, de la Constitution, les dispositions et l'ensemble de la proposition de loi spéciale doivent être adoptés à la majorité des suffrages de chaque groupe linguistique, à condition que la majorité des membres de chaque groupe se trouve réunie et pour autant que le total des votes positifs émis dans les groupes linguistiques atteigne les deux tiers des suffrages exprimés.

Overeenkomstig artikel 4, laatste lid, van de Grondwet, moeten de bepalingen en het geheel van het voorstel van bijzondere wet aangenomen worden met de meerderheid van stemmen in elke taalgroep, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van elke taalgroep aanwezig is en het totaal van de ja-stemmen in beide taalgroepen twee derde van de uitgebrachte stemmen bereikt.

Vote sur l'amendement n° 5 de Sofie Merckx à l'article 2. **(2961/5)**

Stemming over amendement nr. 5 van Sofie Merckx op artikel 2. **(2961/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 16)</i>				
	F	Tot.	N	
Oui	13	32	19	Ja
Non	41	99	58	Nee
Abstentions	1	1	0	Onthoudingen
Total	55	132	77	Totaal

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint. La majorité des suffrages de chaque groupe n'est pas atteinte. La majorité des deux tiers des suffrages n'est pas atteinte.
De meerderheid van de leden van elke taalgroep is aanwezig. De meerderheid van de stemmen in elke taalgroep is niet bereikt. De tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen is niet bereikt.

Vote sur l'amendement n° 3 de Wim Van der Donckt à l'article 2. **(2961/5)**

Stemming over amendement nr. 3 van Wim Van der Donckt op artikel 2. **(2961/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 17)				
	F	Tot.	N	
Oui	13	54	41	Ja
Non	41	76	35	Nee
Abstentions	1	2	1	Onthoudingen
Total	55	132	77	Totaal

Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint. La majorité des suffrages de chaque groupe n'est pas atteinte. La majorité des deux tiers des suffrages n'est pas atteinte.
De meerderheid van de leden van elke taalgroep is aanwezig. De meerderheid van de stemmen in elke taalgroep is niet bereikt. De tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen is niet bereikt.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 6 de Sofie Merckx à l'article 3. **(2961/5)**

Stemming over amendement nr. 6 van Sofie Merckx op artikel 3. **(2961/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 18)				
	F	Tot.	N	
Oui	7	9	2	Ja
Non	40	99	59	Nee
Abstentions	7	24	17	Onthoudingen
Total	54	132	78	Totaal

Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint. La majorité des suffrages de chaque groupe n'est pas atteinte. La majorité des deux tiers des suffrages n'est pas atteinte.
De meerderheid van de leden van elke taalgroep is aanwezig. De meerderheid van de stemmen in elke taalgroep is niet bereikt. De tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen is niet bereikt.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 3 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 3 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 7 de Sofie Merckx tendant à insérer un article 5/1(n). **(2961/5)**

Stemming over amendement nr. 7 van Sofie Merckx tot invoeging van een artikel 5/1(n). **(2961/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 18)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 4 de Wim Van der Donckt tendant à insérer un article 6/1(n). **(2961/5)**
Stemming over amendement nr. 4 van Wim Van der Donckt tot invoeging van een artikel 6/1(n). **(2961/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 19)				
	F	Tot.	N	
Oui	13	54	41	Ja
Non	39	75	36	Nee
Abstentions	1	2	1	Onthoudingen
Total	53	131	78	Totaal

Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint. La majorité des suffrages de chaque groupe n'est pas atteinte. La majorité des deux tiers des suffrages n'est pas atteinte.
De meerderheid van de leden van elke taalgroep is aanwezig. De meerderheid van de stemmen in elke taalgroep is niet bereikt. De tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen is niet bereikt.

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 8 de Sofie Merckx à l'article 8. **(2961/5)**
Stemming over amendement nr. 8 van Sofie Merckx op artikel 8. **(2961/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 20)				
	F	Tot.	N	
Oui	7	9	2	Ja
Non	41	100	59	Nee
Abstentions	7	24	17	Onthoudingen
Total	55	133	78	Totaal

Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint. La majorité des suffrages de chaque groupe n'est pas atteinte. La majorité des deux tiers des suffrages n'est pas atteinte.
De meerderheid van de leden van elke taalgroep is aanwezig. De meerderheid van de stemmen in elke taalgroep is niet bereikt. De tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen is niet bereikt.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 8 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 8 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 9 de Sofie Merckx visant à supprimer l'article 10. **(2961/5)**
Stemming over amendement nr. 9 van Sofie Merckx tot weglating van artikel 10. **(2961/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 20)

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 10 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 10 aangenomen.

31 Ensemble de la proposition de loi spéciale modifiant diverses dispositions relatives à la liste de mandats, fonctions et professions et à la déclaration de patrimoine (2961/4)

31 Geheel van het voorstel van bijzondere wet tot wijziging van diverse bepalingen inzake de lijst van mandaten, ambten en beroepen en de vermogensaangifte (2961/4)

Conformément à l'article 4, dernier alinéa, de la Constitution, les dispositions et l'ensemble de la proposition de loi spéciale doivent être adoptés à la majorité des suffrages de chaque groupe linguistique, à condition que la majorité des membres de chaque groupe se trouve réunie et pour autant que le total des votes positifs émis dans les groupes linguistiques atteigne les deux tiers des suffrages exprimés.

Overeenkomstig artikel 4, laatste lid, van de Grondwet, moeten de bepalingen en het geheel van het voorstel van bijzondere wet aangenomen worden met de meerderheid van stemmen in elke taalgroep, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van elke taalgroep aanwezig is en het totaal van de ja-stemmen in beide taalgroepen twee derde van de uitgebrachte stemmen bereikt.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 21)				
	F	Tot.	N	
Oui	54	132	78	Ja
Non	0	0	0	Nee
Abstentions	0	0	0	Onthoudingen
Total	54	132	78	Totaal

La majorité des suffrages dans chaque groupe est atteinte. Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint. La majorité des deux tiers des suffrages est atteinte. En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi spéciale. Elle sera transmise en tant que projet de loi spéciale au Sénat. **(2961/6)**
De meerderheid van de stemmen in elke taalgroep is bereikt. De meerderheid van de aanwezigen in elke taalgroep is bereikt. De tweederdemeerderheid is bereikt. Bijgevolg neemt de Kamer het bijzondere wetsvoorstel aan. Het zal als ontwerp van bijzondere wet aan de Senaat worden overgezonden. **(2961/6)**

32 Adoption de l'ordre du jour

32 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 15 décembre 2022 à 14 h 15 (et éventuellement aussi le mercredi 14 décembre 2022 à 14 h 15).

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 15 december 2022 om 14.15 uur (en eventueel ook op woensdag 14 december 2022 om 14.15 uur).

La séance est levée à 19 h 47.

De vergadering wordt gesloten om 19.47 uur.

*L'annexe est reprise dans une brochure séparée,
portant le numéro CRIV 55 PLEN 219 annexe.*

*De bijlage is opgenomen in een aparte brochure
met nummer CRIV 55 PLEN 219 bijlage.*

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	132	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	042	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	085	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, D'Amico Roberto, De Block Maggie,

Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	006	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Dallemagne Georges, Fonck Catherine, Ingels Yngvild, Matz Vanessa, Prévot Maxime

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	086	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, D'Amico Roberto, De Block Maggie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	048	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Metsu Koen, Pas Barbara, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	101	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	033	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	134	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter,

Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	053	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Pas Barbara, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	077	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	004	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, De Smet François, Ingels Yngvild, Rohonyi Sophie

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	026	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	107	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, Dedeker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Rover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedele, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	026	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Hedeboom Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	105	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, Dedeker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Rover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedele, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

De Smet François, Rohonyi Sophie

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	077	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedele, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	055	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Pas Barbara, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui	032	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	101	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De

Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui	055	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Kathleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Lanjri Nahima, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Metsu Koen, Pas Barbara, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	068	Nee
-----	-----	-----

Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chantelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Ingels Yngvild

Vote nominatif - Naamstemming: 012

Oui	009	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, D'Amico Roberto, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	100	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	023	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Bury Katleen, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Matz Vanessa, Pas Barbara, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 013

Oui	055	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Pas Barbara, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	077	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja,

Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Ingels Yngvild

Vote nominatif - Naamstemming: 014

Oui	009	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, D'Amico Roberto, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	097	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	023	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Bury Katleen, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Matz Vanessa, Pas Barbara, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 015

Oui	134	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 016

Oui	032	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	099	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els,

Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy

Vote nominatif - Naamstemming: 017

Oui	054	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Pas Barbara, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	076	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Ingels Yngvild

Vote nominatif - Naamstemming: 018

Oui	009	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, D'Amico Roberto, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	099	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst

Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Bury Katleen, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Matz Vanessa, Pas Barbara, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 019

Oui	054	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Pas Barbara, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Non	075	Nee
-----	-----	-----

Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Ingels Yngvild

Vote nominatif - Naamstemming: 020

Oui	009	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, D'Amico Roberto, Hedeboom Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	100	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Bury Katleen, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Matz Vanessa, Pas Barbara, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 021

Oui	132	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander,

Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------